

ALEXANDR STEIN

OCEANUL

O POVESTIRE DRAMATICA

PERSONAJELE :

Platonov ;
Ceasovnikov ;
Kuklin ;
Anecika ;
Ceasovnikov-tatăl ;
Maşa ;
Minicev ;
Zub ;
Tuman ;
Zadornov ;
Liolia ;
Svietlicinîi ;
Alioşa din Ansamblul artistic.

Personaje episodice :

Marinarul îndrăzneţ, prietenele Anecikăi, Tadeus,
Comandantul patrulei, Vînzătoarea, Colega Maşei,
Un ofiţer de ştat-major.

1960 — *Oceanul Pacific.*

În romîneşte
de
Ema Beniuc

ILUSTRĂȚIA DE VAL MUNTEANU

Oceanul Pacific. Vuietul valurilor e câteodată atât de puternic, încît denumirea de „Pacific” pare o ironie. Suprastructura navei trosnește de parcă s-ar sfărîma în bucăți. Luna urmărește vasul și lumina ei rece apare și dispare, sfișind norii gri.

Puntea de comandă a contratorpilorului „Vzvolnovannii”. În depărtare, se văd licărind luminile de navigație ale celorlalte nave din escadră care apar și dispar printre valurile uriașe ale oceanului. Cadrele aparatelor de navigație aruncă o lumină verzuie și fosforescentă. Două megafone.

Pe punte se văd niște siluete atît de neșicute încît par să facă parte din aparatele de navigație. Sint comandantul vasului, căpitanul de rangul trei Platonov; secundul lui, căpitanul de rangul trei Tuman; locotenentul-major Ceasovnikov și cartnicul-major Zadornov.

CEASOVNIKOV: E furios oceanul.

PLATONOV: Își face de cap.

UN GLAS PRIN MEGAFON: Tunet 44! Tunet 44! Aici, Fulger! Aici, Fulger! Mă auzi? Trec pe recepție.

PLATONOV: Aici, Tunet 44! Aici, Tunet 44! Te-am auzit. Trec pe recepție.

GLASUL PRIN MEGAFON: Urmăriți buletinul stațiilor meteorologice Vladivostok, Tokio, San Francisco.

PLATONOV (în microfon): Am înțeles. (Un val inundă puntea. Către Zadornov.) Mantaua! (Zadornov dispăre.)

CEASOVNIKOV (declamă fără să-i pese de vuietul oceanului):

Pacificul nu-l recunoașteți
Așa rînjește tot scrișnind,
Cu colții albi și înpumați
Negrele trîmbe sfișind.

PLATONOV: Încetează, pînă trece furtuna! (Zadornov apare brusc pe punte, azvîrlit de tangaj.) Oho!

ZADORNOV: Sintem în veacul atomic, tovarășe comandant.

AL DOILEA MEGAFON: Stațiunea meteorologică Tokio anunță: Taifunul Margarita se îndreaptă spre insulele Filipine. Viteza vîntului: 70 de metri pe secundă, cu rafale pînă la 110 m. Epicentrul taifunului s-a deplasat la 30° latitudine nordică.

TUMAN (alarmat): O să-l putem evita?

PLATONOV: Sper. (La microfon.) Raportați viteza vîntului din cincisprezece în cincisprezece minute. (Un nou val inundă puntea. Picăturile de apă sclipesc ca niște stelute de argint pe mantalele negre.)

ZADORNOV: Taifunul! Am auzit că înseamnă „drac” în limba japoneză.

CEASOVNIKOV: Iar în chineză „vînt mare”.

ZADORNOV: Da, de fapt nici nu e altceva.

(Se aude șuieratul vîntului, vuietul valurilor. Platonov cercetează cu atenție oceanul, apoi pe rînd pe cei trei marinari care stau neclintii pe punte, ca și el. Lumina lunii care urmărește vasul ca o pasăre speriată, ori poate licărirea albăstruie a lui Jupiter luminează chipul tuturor în această clipă de cumpănă cînd comandantul trebuie să ia o hotărîre. Și Ceasovnikov cercetează oceanul și parcă ar purta, în gînd, cu Platonov, o discuție pe care ceilalți nu o aud.)

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV: Și cînd te gîndești că totul putea să fie altfel, dacă...

GÎNDUL LUI PLATONOV: Dacă?

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV: Dacă...

(Lumina se stinge treptat. În locul oceanului dezlîntuit se ridică alte cascade vii, dar de ape domestice, și anume arcurile multicolore ale fîntinii arteziene de pe aleea centrală de la Peterhof. Iar, dacă e cu puțință, să se zărească în depărtare și statuia uriașă a lui Samson căscînd cu forță gura leului, din care fișnește un șuvoi puternic de apă... Într-o parte din parcul palatului, o masă acoperită cu postav roșu, ca pentru o solemnitate, pe care sclipesc ca aurul stileți, epoletii, insigne, alături de diplome. La masă, în uniforme de paradă: contraamiralul Ceasovnikov și căpitanul de rangul doi Svieticinii. Cu puțin înainte, prin zgomotul festiv al cascadei, care înlocuiește vuietul oceanului, a răsunat glasul contraamiralului: „În conformitate cu ordinul ministrului Apărării se acordă gradul de locotenent...” În fața mesei, absolvenții școlii navale în formație.)

CEASOVNIKOV: Micimanului Ceasovnikov Konstantin Maximovici.

CEASOVNIKOV-FIUL (în uniformă școlii militare de marină, iese din

formație): Tovarășe contraamiral, mă prezint cu ocazia avansării mele la gradul de locotenent.

CEASOVNIKOV-TATĂL: Te felicit. (Ia de pe masă un stilet, epoleții, diploma, insigna școlii, toate legate cu o panglică, și le întinde fiului său, care se întoarce în formație.) Micimanului... Kuklin Sviatoslav Serghievici.

KUKLIN (ieșind din formație): Tovarășe contraamiral, mă prezint cu ocazia avansării mele la gradul de locotenent.

CEASOVNIKOV: Te felicit. (Procedează ca mai înainte.) Micimanului Platonov Alexandr Vasilievici.

PLATONOV (ieșind din formație): Tovarășe contraamiral, mă prezint cu ocazia avansării mele la gradul de locotenent.

CEASOVNIKOV: Te felicit. (Procedează ca mai înainte.) Am terminat?

SVIETLICINII: Da, tovarășe contraamiral.

CEASOVNIKOV: Preia comanda!

SVIETLICINII: Tovarăși locotenenți, peste zece minute, adunarea! La stînga-mprejur. (Elevii execută comanda.) Rupeți rîndurile, marș!

(Elevii o iau la fugă, Ceasovnikov pleacă, urmat de Svieticinii, care se uită la ceas. În același timp vin repede, ca un stol de păsărele, un grup de fete tinere gătite de sărbătoare. Sînt vreo trei, patru, chiar cinci, toate purtînd pantofi cu tocuri înalte, eșarfe colorate de voal, legate neglijent în jurul gîtului delicat, poșete identice și rochițe albe, ușoare, primăvăratice, înfoiate de vîntul șăgalnic ce adie dinspre mare. Una dintre ele este Anecika. Marinarul îndrăzneț, cu mustăcioară neagră, le sare înainte, ca o jucărie cu arc dintr-o cutie, și le salută fluierînd.)

MARINARUL ÎNDRĂZNEȚ: Mămicile voastre n-au nevoie de un ginere? ANECIKA: Abia așteaptă.

MARINARUL ÎNDRĂZNEȚ: Alerg după trupe de întărire. Păzea!

(Salută militărește și dispăre. Fetele izbucnesc în rîs. Din culise se aude glasul răsunător al lui Ceasovnikov: „Pentru defilare, pe compani!” Fetele se uită una la alta, devin deodată serioase și scot toate deodată pudriele din poșetă cu promptitudinea cu care ostașii scot la comandă cartușele

din cartușieră. Din culise se aude glasul lui Ceasovnikov: „În coloană, pe grupe, la distanță de un jalonier! La umăr, arm’! Pentru onor spre dreapta, înainte-marș!” Apare Liolia, visătoare, cu o privire galeșă, îmbrăcată în negru. Cînd dă cu ochii de celelalte fete, repetă automat mișcările lor, scoțînd din „cartușiera” ei aceeași „muniție”. Se aude fanfara și, apoi, pași de marș.)

LIOLIA (pudrîndu-se, întrebă cu glas tărăgănat): E și program artistic sau începe numaidecît dansul? (Din culise răsună puternic „Ura!”) ANECIKA: Ți-ar plăcea un cor de băieți? (Face cu ochiul către prietenele ei.)

LIOLIA: Se cunoaște că sînteți de la periferie! (Pleacă. Anecika face o reverență în urma ei.)

PRIMA PRIETENĂ: Ania, tu pe cine ți-ai pus ochii?

ANECIKA: Pe toți și pe nici unul.

A DOUA PRIETENĂ: Bine, dar cu cine o să dansezi?

ANECIKA: Cu toți în general și cu nimeni în special. (O ia la fugă, urmată de celelalte fete.)

(Fanfara se aude foarte tare, apoi din ce în ce mai încet, ca și cum s-ar îndepărta. Apare Svieticinii împreună cu Mașa, sora lui Kuklin. E o fată frumoasă, pieptănată lins, cu părul strîns într-un coc mare. Svieticinii își descheie tunica la gît. Nu mai e tînăr, are o față trecută, dar cu trăsături frumoase și cu o expresie de om bun.)

SVIETLICINII: Sînt istovit. De la patru dimineața n-am stat o clipă. De ce ai venit?

MAȘA: Fiindcă m-a rugat Slavka.

SVIETLICINII: Nu de dragul fratelui dumitale ai venit, Mașa.

MAȘA: Fii pe pace, tot cu dumneata mă mărit.

SVIETLICINII: Te-aș ruga, Mașa... să nu dansezi cu el! Nu vreau să-ți impun nimic, te rog doar... E penibil. Și elevii și profesorii, toți știu că az’, mîine, noi... Și așa chicotesc cum întorc spatele.

MAȘA: N-ai decît să nu-i iei în seamă.

SVIETLICINII: Dansează cu mine, cu fratele dumitale, cu cine vrei. Te rog foarte mult, Mașa.

MAȘA (rece): De măritat tot cu dumneata mă mărit, Andrei Fomici.

(Pleacă amîndoi. Din partea cealaltă vin în uniformă de paradă, ținîndu-se de gît, Ceasovnikov-fiul, Platonov și Kuklin. Se duc pînă în avanscenă, se uită în sală și strigă: „Sîntem locotenenți, sîntem locotenenți, sîntem locotenenți!” Tot îmbrățișați fac stînga împrejur și pleacă. Din fund apare Ceasovnikov-tatăl cu un pahar de șampanie în mînă. Ii iese înainte un grup de locotenenți tot cu pahare de șampanie în mînă. Răsună fanfara.)

CEASOVNIKOV-FIUL (ridicînd paharul):

Să alunge veselia amarul,
Noi micimanii ne veselim.
Rizînd, azi ridicăm paharul,
Din toată inima ciocnim.

(Locotenenții îl înconjoară pe contra-amiral.)

PLATONOV: Acum, la despărțire, mai spuneți-ne un cuvînt, mai dați-ne un sfat, tovarășe amiral.

CEASOVNIKOV-TATĂL: Ce sfat aș putea să-ți dau eu ție? Tu, chiar dacă ai primi comanda unei nave, tot ți s-ar părea prea puțin. (Ciocnind cu el.) Vezi să nu te duci de rîpă, băiete, că prea ești încrezut. (Platonov ciocnește cu el în tăcere.) Ce te-a supărat? Că ai să te duci de rîpă sau că ești încrezut?

PLATONOV: Că am să mă duc de rîpă. (Se îndepărtează.)

CEASOVNIKOV-FIUL: Ciocnește și cu mine!

CEASOVNIKOV-TATĂL: Tu, ștren-garule, să-ți bagi mințile în cap.

CEASOVNIKOV-FIUL: Categorie, tată.
CEASOVNIKOV-TATĂL (ciocnind):

Noroc și să ajungi...

CEASOVNIKOV-FIUL: Ce să ajung?

CEASOVNIKOV-TATĂL: Eu aș fi mulțumit să ajungi om.

CEASOVNIKOV-FIUL: Atîta tot?

CEASOVNIKOV-TATĂL: Atît deo-camdată. Dacă reușești, vom avea de ce să ne bucurăm amîndoi.

CEASOVNIKOV-FIUL: Categorie, tată.

CEASOVNIKOV-TATĂL: Hai, hai, du-te băiatul tatii. Mă plictisești. (Bombănind.) Categorie și iar categorie.

KUKLIN: Tovarășe amiral, mie nu-mi spuneți nimic?

CEASOVNIKOV-TATĂL: Dar ce-s eu, ghicitoare, tovarăși locotenenți? Fiîndcă nu pot să vorbesc cu fiecare în parte, uite ce am să vă spun tu-

turor. În primul rînd: să știți că un al treilea război mondial nu va fi. În al doilea rînd: să vă faceți datoria în așa fel, încît să nu poată fi. În al treilea rînd: dacă nu m-aș gîndi că îmi va cere socoteală colegiul de partid, de care mă tem ca de o mamă iubitoare, aș da de pămînt cu acest delicat obiect de cristal. În sănătatea voastră și a flotei! Pînă la fund. (Bea. Locotenenții beau și ei cu toții. Fanfara.) Și acum, tovarăși ofițeri, vă las la dispoziția drăgălașelor noastre invitate. (Întorcîndu-se.) Unde-i capel-maistrul? Ei, tovarășe Mozart, preia serviciul de cart.

(S-a lăsat seara peste Peterhof. Cascada e luminată feeric de jos în sus de proiectoare. Se cîntă valsul de despărțire al marinarilor. Cîteva perechi traversează scena în virtejul valsului și dispar.)

LIOLIA (dansînd cu Platonov): Toți elevii sînt de la noi, sau sînt și din țările de democrație populară?

PLATONOV: N-aș vrea să fiu indiscret, dar de ce te interesează?

LIOLIA: Pentru întărirea relațiilor cu restul Europei, micimantul.

PLATONOV: Pardon, locotentent! (Apare Mașa singură. Se uită îngîndurată după ei. Cînd îl recunoaște pe Platonov, își aprinde o țigară și-l urmărește cu privirea.)

LIOLIA: Mă rog, locotententule. Ce mare scofală! Hai să ne odihnim. Într-adevăr, ai amețit de bucurie că ești de cîteva ceasuri ofițer, sau faci pe nebulun?

PLATONOV (zărînd-o pe Mașa, s-a oprit din dans și se uită în jur): Tadeus! Păzea! (Un elev înalt și blond vine spre el. Către Liolia.) Iată un prilej să stabilești relații cu restul Europei. Ți-l prezint pe Tadeus. (Către Tadeus, care s-a apropiat.) Să-ți fac cunoștință cu o fată. O cheamă Liolia. Vă doresc petrecere bună. (Ciocnindu-se de perechile care dansează, se duce în cealaltă parte a scenei unde se află Mașa. Tadeus o invită pe Liolia la dans și ei încep să danseze. Kuklin, care dansează cu Anecika, trece ca un virtej pe lângă Platonov.)

KUKLIN: Nu te necăji, Platoșka, toate trec, o să treacă și asta.

PLATONOV: Ce vrei să spui? (Dar Kuklin a și dispărut cu Anecika și Platonov se apropie radios de Mașa.)

Credeam că nu mai vii. Și eram disperat.

MAȘA : Am observat.

PLATONOV : Unde ai fost pînă acum?

MAȘA : Drăguță fată. De ce ai părăsit-o în mijlocul dansului?

PLATONOV : Ce-are a face?

MAȘA : E o necuviință. La școală nu v-a învățat să bunele maniere?

KUKLIN (*dansînd cu Anecika, se adresează lui Platonov*) : Nu te necăji, Platoșka. Nu merită.

MAȘA : Ce a vrut să spună? Vino încoace, Slavka. Fă-mi cunoștință cu partenera ta.

KUKLIN (*de departe, furios*) : Lasă că ai s-o pățești tu! (*Dispare.*)

PLATONOV : De ce s-a supărat?

MAȘA : Mult îi trebuie unui frate să se supere pe sora lui? Atîta așteaptă. Cu cine dansează? E drăguță fata.

PLATONOV : Ce îngăduitoare ești azi.

MAȘA : Nu cumva era Anecika?

PLATONOV : Mi se pare că da. E de aici, din Peterhof.

MAȘA : Cine n-o cunoaște pe Anecika, infirmiera?! Regina balurilor de la școala navală! După ea oftează în taină toți elevii din ultimul an! Desigur că ai oftat și dumneata! Nu?... (*Apare Svetlicinii. Platonov îl salută militărește și el răspunde fără să-l privească.*)

SVIETLICINII : Maria Sergheievna, îmi acorzi acest dans? (*Către Platonov.*) Permiteți? (*Platonov nu răspunde.*)

MAȘA (*către Platonov*) : Cu condiția să-ți făgăduiesc următorul, nu-i așa, Sașa?

PLATONOV (*către Svetlicinii, ironic*) : Sînteți mai mare în grad, așa că aveți prioritate. (*Mașa și Svetlicinii se duc să danseze.*)

SVIETLICINII (*amărit*) : „Sașa“... ce intimitate!... Toată lumea ascultă, te urmărește.

MAȘA : A început să mă cam doară capul.

SVIETLICINII : Mai putem prinde trenul electric. Ce-ar fi să plecăm? (*Mașa nu răspunde.*) Următorul, îl dansez... cu el?

MAȘA : Ți-am spus, Andrei Fomici, că mă mărit cu dumneata. (*Incep să danseze. Apare Kostea Ceasovnikov și se apropie de Platonov.*)

CEASOVNIKOV : Știi că a venit Mașa? (*Svetlicinii și Mașa trec dansînd pe lângă ei.*)

PLATONOV : Mai ai vreo întrebare?

CEASOVNIKOV : Nu, totul e limpede. (*Kuklin, cînd i-a zărit pe tovarășii*

săi, se intrerupe din dans și se duce cu Anecika la ei.)

KUKLIN : Va să zică așa, băieți. (*Către Platonov.*) Tu pleci în Orientul Îndepărtat, eu la Oceanul Înghețat, iar tu, băiatul tatii (*către Ceasovnikov*), rămii pe loc, la detașamentul de nave în construcție. Neva, nopțile albe, tramvaiul cinci, șantierul naval...

CEASOVNIKOV : Vrei să mă scoți din sărite?

KUKLIN : Mi-a spus-o chiar Svetlicinii adineauri.

PLATONOV (*aparent nepăsător*) : Da! ce, e prieten cu tine?

KUKLIN (*cu înțeles*) : Nu cu mine! (*O pauză.*)

CEASOVNIKOV : Platoșka, unde te duci tu, acolo mă duc și eu. O întind cu tine în Orientul Îndepărtat.

KUKLIN : Unde ai să fii trimis, acolo ai s-o întinzi, băiatul tatii. De, nici Oceanul meu Înghețat nu e chiar Broadway. (*Oftînd.*) Of, copii, tare aș fi vrut și eu să fim împreună.

ANECIKA : Dar de ce e rău să rămii la Leningrad?

CEASOVNIKOV : Iartă-mă, Anecika, dar asta e o discuție între bărbați. Ar fi inutil să-ți explic, tot n-ai să înțelegi.

ANECIKA : Nu văd de ce te superi?

CEASOVNIKOV : Cum așa? Svetlicinii să știe, și tata nu? Se poate? Nu, Sașa, e cu neputință.

PLATONOV : Să zicem. Dar ce importanță are?

CEASOVNIKOV : Ba are importanță... Și încă mare, uriașă, colosală. Vă salut. Iartă-mă, Anecika. (*Pleacă.*)

ANECIKA : Ce-i cu el?

PLATONOV : Tot aici erai? Va să zică, dumneata ești Anecika?

ANECIKA (*roșînd*) : Cum, nici nu m-ai recunoscut?

PLATONOV : Dacă tot ești aici, măcar spune-mi care e sensul vieții.

ANECIKA : Auzi, nici mai mult, nici mai puțin!

PLATONOV : Așadar, nu știi. Să-ți spun eu?

ANECIKA (*ridicînd din umeri*) : Dacă ții neapărat...

PLATONOV : Nu pot. E... secret militar.

ANECIKA : Duceți-vă naibii! Sînteți niște infumurați. (*Pleacă.*)

KUKLIN : Nu trebuia s-o jignești. E o fată foarte detreabă.

PLATONOV : Le-aș îneca pe toate ca pe niște pisoi!

KUKLIN: Nu te mai gândi la ea.

Caută s-o uiți... ca un vis urît!

PLATONOV (*posomorit*): Pe cine?

KUKLIN: Știi tu pe cine! Și-a carn luat-o în cap surioara mea. Ascultă-mă după ea, că tot n-ai s-o prinzi. Mi-ești doar prieten și... mi-e ciudă că se poartă așa. Ce ticăloasă! Tu nu ești decît un băiețandru abia ieșit de pe băncile școlii, iar dumneaei îi trebuie un bărbat cu situație, cu prestanță, ca... respectivul!

PLATONOV: Ești un băiat detreabă, Slavka!

KUKLIN: În orice caz, nu-ți vreau răul. Uite-o că vine. Se mai și ține mîndră ca o păuniță. Crezi că are nevoie de tine? Ea caută unul cu situație, dragul meu. În locul tău, i-aș întoarce spatele. E o nerușinată. Mi-e și silă să mă uit la ea. Pe cîntea mea. (*Pleacă.*)

MAȘA (*de departe*): Slavka, de ce pleci?

KUKLIN: Ca să nu te stînjenesc. (*Pleacă.*)

MAȘA: Mereu se supără pe mine. Mă întreb de ce?! Așa-i de cînd eram copil. Nici una, nici două, se bosumflă și nu-i chip să-l scoți dintr-ale lui. (*Pauză.*) Dinspre mare suflă azi un vînt cald, înăbușitor! (*Pauză.*) Și dumneata ai fost un copil capricios, Sașa?

PLATONOV: Duminica trecută, cînd ne-am plimbat prin grădina Palatului de Vară, mi-ai spus că mă iubești. S-a schimbat ceva în aceste șapte zile?

MAȘA (*după o clipă de gîndire*): Nu.

PLATONOV: Eu sînt trimis în Orient. Un „da” și... ne urcăm în tren. Dacă spui nu, în aceeași clipă uit cum te cheamă și te sfătuiesc să faci la fel. Atîta am vrut să-ți spun. (*Orchestra intonează un nou vals.*)

MAȘA: Acest vals voiam să-l dansez cu dumneata. (*Platonov tace.*) Cît durează drumul pînă în Orientul Îndepărtat? Două săptămîni, parcă. Ce plăcut trebuie să fie. (*Încruntîndu-se.*) Cît de ușor mi-ar fi să-ți spun „da”. De altfel, știu că înțelegi tot. Te rog să taci. Am sta alături și am privi pe fereastră! Amețesc numai la gîndul ăsta! Să plecăm împreună! Ce minunat ar fi! (*Pauză.*) Dar nu pot fi soția dumitale, Sașa. (*Drăgăstoasă.*) Sașenka... Aș putea

să-ți fiu orice: prieten, tovarăș, chiar și... în sfîrșit... înțelegi. Și așa, am mers prea departe!

(*Trec Marinarul îndrăzneț și una dintre prietenele Anecikăii.*)

MARINARUL ÎNDRĂZNEȚ (*abătut*): Mămica dumitale n-are nevoie de un ginere?

FATA: M-ai mai întrebato o dată.

MARINARUL ÎNDRĂZNEȚ (*fisticin-du-se*): Mă rog, nu mai stărui. Am făcut doar o glumă. Uite că plec. (*Își vede fiecare de drum.*)

MAȘA: Sînt cu trei ani mai în vîrstă decît dumneata. Astăzi n-are importanță; dar mîine? Viața își are legile ei, Sașenka. Eu nu sînt o școlăriță naivă. Și nu vreau să fac nimănui rău. Nici dumitale, nici mie. Dă-mi mîna, Sașenka. Ce fierbinte e. A lui Svieticinii nu e așa. Să știi că e un om detreabă. Are inimă bună, dar mîna lui nu e atît de caldă ca a dumitale. Dumneata trebuie să-ți vezi mai înfii de carieră. Nevasta, familia, grijile mărunt nu ți-ar fi decît o povară. Căminul dumitale trebuie să fie acum vasul și numai vasul. (*Ca și cum ar vrea să se convingă pe ea însăși.*) Crede-mă, acum asta trebuie să fie preocuparea dumitale principală, nu eu. Vara, ai să vii în concediu. (*O pauză.*) La mine. (*Pauză.*) O să ne scriem și o să ne dăm întîlnire în Crimeia.

PLATONOV (*ridicîndu-se*): Vrei să fii pentru mine o simplă distracție? N-am nevoie de așa ceva. Uite că vine superiorul meu... în grad și vîrstă. Acționează! (*Salută militărește și pleacă. Mașa rămîne în picioare fără să spună un cuvînt. Svieticinii se apropie de ea.*)

SVIETLICINII: Poftim țigările. Țigări bulgărești, „Femina”, după cum mi-ai cerut. (*Mașa ia o țigară și o aprinde. Miinile îi tremură.*) M-ai trimis după țigări, ca să poți rămîne singură cu el? Să nu crezi că ceilalți nu observă. Nu mă umili, chiar dacă nu mă iubești.

MAȘA: Nu te iubesc! Poftim, iar o iei razna. (*După o clipă de tăcere, cu tristețe.*) Și valsul următor, e tot al dumitale, Andrei Fomici. (*Pornește spre locul de dans, urmată de Svieticinii. Apare amiralul Ceasovnikov cu fiul său. Pe figura tatălui e întipărit un zîmbet de circumstanță și la tot pasul duce două degete la*

chipiu, răspunzând prietenos, dar în treacăt, la saluturi.)

FIUL: Va să zică, tu ai pus totul la cale. Numai tu. Așa-i? (*Tatăl nu-i răspunde.*) Sigur, pentru tine sînt un mucos, și atât.

TATĂL: Mai încet.

FIUL: Da, un mucos. „Băiatul tatii“. Și mai spuneai să mă fac om. „Măcar om.“ Of...

TATĂL: Mai încet.

FIUL: Îți dai seama în ce situație m-ai pus? M-ai făcut de ris față de Platonov, față de Kuklin, față de toți colegii mei.

TATĂL (*adresînd un zîmbet de polițete unui ofițer care trece*): Nu ridică tonul, auzi?!

FIUL: Contramandează ordinul.

TATĂL: Ce ești tu, militar sau un pierde-vară? Ordinul e ordin.

FIUL: Nu mă duci chiar așa ușor, tată! E destul să telefonezi la Moscova și ordinul se contramandează. Oricum, cuvîntul tău mai are oarecare greutate. Și la urma urmei, parcă ceri o favoare? Ceri să mă trimită în Orientul Îndepărtat!

TATĂL: Ascultă, Kostik...

FIUL: Nu vreau să te ascult. Uite că nu mai vreau. Kostik în sus, Kostik în jos, dar puțin îți pasă că și Kostik al tău are un ideal. Află că „băiatul tatii“ vrea să pornească în larg, pe marea vieții, cu propriile sale forțe, nu remorcat de alții. Oricît ți s-ar părea de curios, nu vreau să mă ascund după tine, deși ai o spinare lată de amiral. Adu-ți aminte ce ne-ai învățat chiar tu.

TATĂL (*salutînd în stînga și în dreapta*): Nu mai zbierea așa, că mă faci de rușine.

FIUL: Se potrivește cu ceea ce mă silești acum să fac?

TATĂL: Vorbește mai încet.

FIUL: Mă înveți să recurg la tertipurii?

TATĂL: Copil fără minte ce ești! Nu pentru tine o fac, ci pentru mine. Înțelegi?

FIUL: Nu, și nici nu vreau să înțeleg.

TATĂL (*cu glasul sugrumat*): Mi-e greu să rămîn singur.

FIUL: Ești încă în floarea vîrstei, ai să te însori. (*Pauză.*)

TATĂL: Egoist mai ești, ticălosule!

FIUL: Mai încet.

TATĂL: Măgarule!

FIUL: Vorbește mai încet, n-auzi?

TATĂL: Unde vrei să te duci? Hei, spune mai repede. Ei?

FIUL (*uluit, în șoaptă*): În Orientul Îndepărtat, tătăcule.

TATĂL: Bine. Acolo ai să pleci. (*Fără să mai răspundă la salutul unui locotenent care trece pe lângă el, pleacă repede, călcînd apăsător și e gata să se ciocnească de o pereche care îi iese înaintea valsînd. Ceasovnikov-fiul scoate din buzunar un pachet de țigări neinceput, îl deschide nervos și își aprinde o țigară. Kuklin vine spre el.*)

KUKLIN: Taică-tău pare cam rău dispus. Ce-i cu el?

CEASOVNIKOV: Slavka, plec!

KUKLIN: Unde?

CEASOVNIKOV: În Orientul Îndepărtat.

KUKLIN: Ți-a făcut chefu, pînă la urmă?

CEASOVNIKOV: Plec cu Platoșka! Mi-am regăsit prietenul, dar se pare că mi-am pierdut tatăl. Ce zici, bem ceva?

KUKLIN: Dacă ai motive, de ce nu? Faci cinste cu o limonadă?

(*Pleacă amîndoi. Apare Anecika, făcîndu-și vînt cu eșarfa. Platonov, cufundat în gînduri, îi iese înaintea. Cînd dă cu ochii de el, Anecika roșește. El însă trece pe lângă ea ca și cum n-ar fi văzut-o. Dar se întoarce brusc.*)

PLATONOV: Ascultă! Vreau să te întreb ceva.

ANECIKA (*tresare, apoi se întoarce și spune cu răceală ostentativă*): Pe mine?

PLATONOV: Mi se pare că am fost cam moic adineaori cu dumneata.

ANECIKA (*la fel de rece*): Și mie mi se pare.

PLATONOV: Te rog să mă ierți. (*O pauză.*) N-am avut plăcerea, nici prilejul, nici răgazul să te cunosc mai de aproape. Dar am auzit despre dumneata o mulțime de lucruri măgulitoare.

ANECIKA (*tăios*): Sper că nu mai ai să-mi spui nimic și pot pleca. (*Dă să plece.*)

PLATONOV: Ba nu, vreau să-ți mai spun ceva.

ANECIKA: Anume?

PLATONOV: Știi, un locotenent, colegul meu de cameră, a completat în felul următor un chestionar: Numele, Stepanov; prenumele, Stepan; numele după tată, Stepanovici; anul nașterii, 1930; naționalitatea, rusă;

situația familială, bună! (O pauză.)
Mărită-te cu mine, Anecika.

ANECIKA: Ce ți s-a năzărit? (Pauză.)

PLATONOV: Să-mi spui numai „da“
ori „nu“. Fără prolog și fără epilog.
(Pauză.)

ANECIKA: Așa... din senin?

PLATONOV: Sînt repartizat la flota
din Pacific și plec în curînd. Vino
cu mine. (Pauză.)

ANECIKA: Vorbești serios?

PLATONOV: Mai mult decît serios.
(Pauză.) Prin urmare... nu?

ANECIKA: Da.

(Pauză. Răsună din nou valsul de
despărțire al marinarilor.)

PLATONOV: Dansăm?

ANECIKA: Da.

(Se duc să danseze fără să-și mai
spună nici un cuvînt. Perechile se în-
vîrtesc în ritmul valsului. Întîi sînt tot
atît de multe ca la începutul balu-
lui, apoi din ce în ce mai puține,
pînă dispare și ultima pereche; în-
cetează jocul multicolor al fîntînîlor
arteziene, lumina proiectoarelor scade
treptat, apoi se stinge, iar muzica
tace. În noaptea albă se conturează
ca o sprinceană un tîrm îndepărtat,
golful argintiu strălucește blind și
se profilează Kronstadtul, dominat de
cupolele catedralei din Piața Anco-
relor. Pe scena acum pustie, apar Ce-
asovnikov, Platonov și Kuklin. Sînt obo-
șiți, mahmuri, cu gulerul de la tunică
descheiat, cu chipiul dat pe spate ca
în nuvela „După bal“ de Tolstoi.)

CEASOVNIKOV: A naibii gheată,
cum mă mai strînge! (Se așază pe o
bancă.) Bătrînul!... A plecat la Le-
ningrad fără să-și ia rămas bun.
(Își scoate o gheată, apoi deodată,
așa cum e, cu un picior încălțat și
cu celălalt doar în ciorap, sare de
pe bancă, se repede la Platonov și
la Kuklin, îi îmbrățișează cu putere
și, gesticulînd cu gheata, declamă.)

Sînt inspirat și-aș tot compune

Dar, dragii mei, eu nu-ndrăznesc

Cu-a mele versuri, rele ori bune,

Răbdarea să vi-o istovesc.

KUKLIN: Bravo ție, se vede că ești
un om cu tact.

CEASOVNIKOV: Măi băieți, de-am
putea ști cu...

KUKLIN: Ce?

CEASOVNIKOV: Nici eu nu știu. (Că-
tre Kuklin.) Tu ce-ți dorești mai
mult decît orice?

KUKLIN: Zeamă de varză!

CEASOVNIKOV: Știți, băieți, eu me-
ori am chef să cînt la vioară, alteori
să mă însor cu Anecika. Iar cîte-
odată... chiar să fiu ministru.

KUKLIN: De, ministru mai zic și eu.
Dar nu înțeleg de ce ți se năzare
să cînti la vioară. Așa ești tu, toate
le faci dintr-o toană!

PLATONOV: Cu cine ziceai că ai vrea
să te însori?

CEASOVNIKOV: Cu Anecika, bună-
oară. Ai ceva împotriva?

PLATONOV: Nu. (O pauză.)

KUKLIN: Aflați, prieteni, că eu am
nimerit pe negîndite la școala na-
vală. Datorită troleibuzului numărul
patru. Pornisem să-mi depun actele
pentru examenul de admitere la Po-
litehnică și, din greșeală, am coborît
la altă stație. (Către Platonov.)
Dar tu?

PLATONOV: Eu miine plec la Tam-
bov s-o văd pe mama.

CEASOVNIKOV: Ei, băieți, băieți...
(Tac cu toții și privesc îndelung gol-
ful argintiu, nemișcat ca o oglindă,
și Kronstadtul care se profilează în
depărtare. Se luminează din ce în
ce mai tare.)

(Se stinge lumina... iar cînd se a-
prinde din nou, au trecut șase ani.
Aceasta va reieși din text și din în-
fățișarea oarecum schimbată a perso-
najelor.)

Țărmul Oceanului, Pacific, stinci,
dune. La chei e ancorat torpilorului
„Vzvolnovannii“. Lumina cade pe un
hubloul al vasului și pătrunde în ca-
bina comandantului, care este căpita-
nul de rangul trei Platonov. Prin hu-
bloul deschis se aude plescăitul valu-
rilor și se văd ultimele raze ale soare-
lui domol de toamnă, care apune în-
dărătul dunelor. Se aude vag muzica
transmisă prin stația de radioficare a
vasului.

Platonov intră în cabină, după ce
lasă să treacă mai întîi pe șeful sta-
tului-major al escadrei, căpitanul de
rangul întîi Zub, și pe Kuklin, acum
căpitan-locotenent. Acesta a devenit
mai voinic și mai matur. Are treizeci
de ani, dar pare mai în vîrstă, după
cum mai în vîrstă pare și Platonov,
care e abia cu un an mai mare. Zub
s-ar putea să aibă patruzeci și cinci
de ani, sau poate chiar mai mult.)

ZUB: Platonov, Moscova (arătînd spre
Kuklin) îți trimite un salut și o veste
bună. Deocamdată, înainte de a
primi ordin de sus, echipajul nu

trebuie să afle nimic. (O pauză.) Plecați în misiune în străinătate sub pavilionul comandantului flotei din Pacific.

PLATONOV: Servesc Uniunea Sovietică.

ZUB: Dar Kuklin și cu mine pe cine servim? (Se așază, își scoate chipiul și îl șterge pe dinăuntru cu mîneca.) Vasul-comandant va fi crucișătorul ușor „Dzerjinski“. În capul formației vei naviga dumneata, iar în coada formației contratorpilorul „Vojlivii“.

PLATONOV: Am înțeles.

ZUB: Pentru pregătire nu vi se acordă nici o clipă în plus față de timpul prevăzut în regulament. Deci, acționează cu viteză maximă. La nevoie, te poți bizui pe ajutorul serviciului de aprovizionare al comandantului flotei. De altfel, ai acolo și prieteni care îți vor da o mînă de ajutor. Străbateți patru mări, treceți pe lîngă opt state, traversați de două ori oceanul și, bineînțeles, ecuatorul. Veți face escale în trei porturi din țări capitaliste și, în total, dus și întors, veți parcurge vreo opt mii de mile. Ai să verifici așadar tehnica nouă, din dotare, gradul de pregătire al echipajului, și pe dumneata însuși, ceea ce de asemenea n-o să strice.

KUKLIN (zîmbind): Va fi o probă de rezistență.

ZUB: Și de stabilitate. Sintem doar în perioada taifunurilor. (Muzica transmisă prin megafon se întrerupe brusc și răsună un glas aspru: „Începe curățenia“. Zub tresare. Se aude din nou muzica.) Cine... urlă în felul ăsta?

PLATONOV: Secundul, cine altul?

ZUB (după o clipă de gîndire): Dacă n-ai încredere în vreun membru al echipajului, îl debarcăm.

PLATONOV: Am încredere în toți.

ZUB: E bine să ai încredere în oameni. Totuși, ține seama, Platonov, că țara unde vă duceți este musulmană. Acolo sînt și fanatici, unii chiar exaltați. Puteți să vă așteptați la provocări. Știi, mă refer în primul rînd la... poziția față de femei. Gîndește-te bine, dacă ai vreo îndoială în privința cuiva, fă raport din timp.

PLATONOV: N-am îndoieli în privința nimănui.

ZUB (cătrec Kuklin): Și asta-i una din trăsăturile lui pozitive. (Cătrec Platonov.) Ai dreptate, marinarii noștri sînt niște băieți conștienți, serioși și

ășa mai departe, dar cum răspunderea lor o porți dumneata și nu trustul alimentar, nu trebuie să uiți că... anumite lucruri n-au fost predate pentru a sta în frigider cît timp durează serviciul...

PLATONOV: Vor sta cît timp va dura misiunea.

ZUB (cătrec Kuklin): Ce zici de el?

KUKLIN (făcîndu-i cu ochiul lui Platonov): Vezi să nu te duci de rîpă, băiete, că prea ești încrezut. Mai ții minte? (Cătrec Zub, în glumă.) Așa i-a prezis o ghicitoare acum șase ani.

ZUB: Da, trece vremea, și încă în goană. Generația mea va fi scoasă în curînd la reformă. Așadar, ne-am înțeles. (Se ridică și îl bate pe Platonov pe umăr.) Mîine vei fi convocat la comandantul flotei, pentru preluarea misiunii. Iei cuvîntul, dar nu depășești cinci minute. Deci, coordonează-ți bine ideile și concentrează-le. Dar nu pe hîrtie. Comandantul nu poate suferi acest sistem. Ești lămurit, Platonov?

PLATONOV: Pe deplin!

(O bătaie în ușă. Intră secundul, căpitanul de rangul trei Tuman, care salută. Deși subalternul lui Platonov, se vede că e mai în vîrstă decît el: are probabil 35—37 de ani.)

ZUB: Ei, dacă totul e limpede, am putea să ne clătim și noi gîtlejul cu cîte un păhărel. Poate ni s-ar muia puțin glasul. (Uitîndu-se la Tuman și rizînd mulțumit de gluma făcută.) Ce zici, tovarășe Tuman?

PLATONOV: Nici eu n-aș avea nimic împotriva, Mitrofan Ignatievici, dar am introdus legea prohibiției pe bord.

ZUB: În calitatea mea de șef de stat-major al escadrei, azi îți dau voie s-o încalci. Avem doar un oaspete. Și încă din capitală.

PLATONOV: Vă jur că n-am nici o picătură.

ZUB: Oare nici șeful cambuzei să nu aibă vreo sticlă pusă deoparte?

TUMAN (în poziție de drepți): Tovarășe căpitan de rangul întii, conform ordinului comandamentului, nu ți-nem alcool la bord.

ZUB: Atunci, de ce ai un nas ca o pătlăgea?

TUMAN: Din pricina vîntului de pe puntea de comandă.

ZUB (luîndu-și chipiul): Legea prohibiției văd că o aplicați, în schimb

încălcați legile ospitalității marinărești. (În timp ce se îndreaptă spre usă, către Platonov.) Fiindcă veni vorba de legi, de ce dumneata, care aplici legile cu atîta strictețe, l-ai șters pe Ceasovnikov de pe lista celor propuși pentru demobilizare? Eu îl și amenințasem...

PLATONOV: Conform instrucțiunilor, Ceasovnikov nu poate fi demobilizat, el nu se integrează în această categorie, nici ca vîrstă, nici după alte criterii.

ZUB: În toate cazurile aplici atît de scrupulos instrucțiunile?

PLATONOV: De Ceasovnikov am nevoie.

ZUB: Dumneata?

PLATONOV: Flota.

ZUB: Dar el, de flotă?

PLATONOV: Și mai mult decît flota de el!

ZUB: Bine, dar dragoste cu sila nu se poate.

PLATONOV: Mai există și dragoste cu năbădăi.

ZUB: Iartă-mă, dar asta e o noțiune demodată, care nu se potrivește cu felul dumitale de a gîndi.

PLATONOV: Tovarășe căpitan de rangul întîii, eu nu mă țin de modă cu orice preț.

ZUB: Se vede că încă nu te-a scuturat destul viața, tovarășe căpitan de rangul trei. (Salutîndu-l pe Kuklin.) Te salut. (Către Platonov, arătînd spre Kuklin.) Dacă te ții de litera legii și nu te înduri de-un păhărel pentru musafir, măcar ospătează-l omeneste. Ciorba-i gustoasă la voi, tovarășe secund?

TUMAN: În orice caz, e fierbinte.

ZUB: Te rog să mă ierți că mă amestec, dar tare mai răcnești prin megafon. Cînd ți-am auzit glasul, m-am speriat eu, darmite marinarii!. (Iese. Platonov îl conduce.)

PLATONOV: Mă întorc numaidecît, Slavka. (Iese.)

KUKLIN: Aș vrea să-mi răspunzi la cîteva întrebări, tovarășe secund. (Scoate un carnet.)

TUMAN: Ce informații aș putea să vă dau eu? Cînd pe un vas lucrurile merg bine, e meritul comandantului. Cînd însă merg rău, e vinovat secundul, șeful cambuzei.

KUKLIN: Îți aparține aforismul? (Inseamnă ceva în carnet.)

TUMAN (posomorît): De n-aș fi secund, aș rîde și eu.

KUKLIN: Pe cîte știu, ai fost comandant pe „Bistrîi“.

TUMAN: Am fost. (Își aprinde luleaua.) Acum, de cînd am ajuns față la toate pe „Vzvolnovanîi“, am să mă înscriu și la cercul de croitorie pentru gospodine. All right!

KUKLIN: Dar să urzești și să țevi știi? (Tuman tace.) Cum poate gîndi așa, un ofițer de pe un vas de război?

TUMAN: Gîndesc și eu în spiritul vremii. (În prag apare Platonov.) De vreme ce pe vas există tot soiul de cercuri de amatori: de matematici, de radiotelegrafie, de fotografie, de automobilism, de ce n-ar exista și un cerc (îl vede pe Platonov, dar se preface că nu l-a observat) ...de croitorie. Și așa, din cercuri și cerculețe, din grădini și grădinițe, iată că înflorește cea mai deplină democrație. Ce credeți că îmi raportează ofițerii? Tovarășe secund, azi am coborît de două ori în dormitorul echipajului și am sărit capra cu marinarîi. Miine am să mă duc de trei ori. Să cîntăm în cor și să tragem o căzăcească. (Pauză.)

PLATONOV: Ai treabă cu mine? Atunci să vii (privește ceasul) la ora 17.

TUMAN: Îmi permiteți să mă retrag?

PLATONOV: Da. Și să ții minte, tovarășe căpitan de rangul trei, că este o chestiune serioasă și de lungă durată. Foarte serioasă și de foarte lungă durată.

TUMAN: Ce anume?

PLATONOV: Cercurile de croitorie, cum le spui dumneata. Te aștept la ora 17. (Tuman salută în tăcere și iese.) Ai auzit? Dacă ar fi după el, ar hrăni ofițerii numai cu carne crudă, ca pe cîini, ca să fie cît mai feroși. Și culmea, e convins că el are dreptate. Slavka, Slavka, Slavka, ce fericit sînt că te văd, diavole. Au trecut șase ani de cînd ne-am despărțit și parcă a fost ieri... (Încrunțîndu-se.) Auzi, cercuri de croitorie! Desigur, birocrăția, îngustimea de vederi pot goli de conținut orice noțiune. Mai sînt destui care se pricep de minune la așa ceva. Oare, n-am putea trăi cu mai puține hîrtii și hîrtiute? Să punem pe primul plan fondul, nu forma. De ce unii oameni nu văd în munca lor decît o simplă slujbă, și nimic mai mult? Gîndește-te, oare e puțin lucru ca dintr-un recrut, care, atunci cînd se urcă prima oară pe vas, nu se pricepe aproape la nimic, să faci nu

numai a bun marinar, un cetățean conștient, dar și un om care se pricepe la toate? Doar marinarul își petrece patru ani din viață pe vas. Și câți ani are omul de trăit în total, Slavka? Știi, pe torpilorul nostru era un flăcău, Iunovici, mare campion la sărit capra. Eu l-am dat jos de pe capră și l-am trecut în cercul de matematici. Ei bine, Slavka, pregătesc o surpriză pentru întreaga flotă, dar deocamdată, să nu suflă o vorbă! (*În șoaptă.*) Pe vasul meu s-au pregătit două brigăzi complete pentru Altai, compuse din electricieni, tractoriști, șoferi. Înțelegi? Dar să nu suflă nimănui un cuvânt! Cum termină stagiul militar, îi și pornesc să dea bătălia pe oceanul stepei. Aceste brigăzi vor purta numele torpilorului „Zvolnovannii“. Așa ne-am înțeles de pe acum, în secret. Sună frumos, nu?

KUKLIN: Ascultă, Platoșka, nu cumva ești un carierist? (*Pauză.*)

PLATONOV: Ba da.

KUKLIN: Ei, n-o lua nici tu chiar așa. Am glumit.

PLATONOV: Eu însă nu.

KUKLIN: Te-ai supărat?

PLATONOV: Nici gând. Sînt doar militar, și care militar nu se gîndește la cariera lui? Aș fi un ipocrit, dacă aș pretinde că nu-mi doresc încă o stea pe epoleți. Dacă mi s-ar încredința o brigadă, aș dori o escadră, iar dacă mi s-ar da comanda unei escadre, aș vrea o flotă.

KUKLIN: Îți amintești de basmul cu peștișorul de aur?

PLATONOV (*în glumă*): Dacă e vorba să cazi, barem să cazi de pe un cal mare, Slavka!

KUKLIN: De tine n-am grijă. Tu n-ai să cazi. Știi să te ții bine în șa. Și, fiindcă veni vorba, Platoșka, trebuie să-ți spun, tot la figurat... Eu n-am reușit să mă urc nici pe o mîrtoagă, darmite pe un cal mare. Am rămas pe jos. Și numai din vina mea. Ți-o spun cinstit, ca între comuniști. (*Pauză.*) Da, Slavka Kuklin nu s-a realizat. N-a făcut mare lucru în cariera lui militară. Cînd mi-a prezis viitorul, ghicitorul era beat. Fii pe pace, cînd ai să te întorci din misiune, steluța rîvnită o să vină singură la tine. Și nu numai pe epoleți, dar și aici (*îl bate pe piept*). De acum înainte, or să se înșire singure pe pieptul tău, ca rîndunelele. E destul să întinzi pieptul. Ai tras o carte ciștigătoare. Dar ce să mai vorbesc de

tine, pînă și „băiatul tatii“ mi-a luat-o înainte. Mereu dai în gazeta centrală a flotei peste stihuri de-ale lui. Și mai toate-s ca acestea:

Semnalul de luptă răsună
Etrava spintecă marea
Spuma-i deasă ca-n furtună,
Uiți de somn și scrutezi zarea...

Sînt la o mie de leghe de Pușkin, și totuși se publică. Eu însă, Platoșka, nici nu mai țin minte prin cîte servicii și funcții m-am perindat. Le cunosc gustul la toate, dar nici una nu mi s-a părut prea dulce. Să fiu eu oare mai prejos decît alții, Platoșka? PLATONOV: S-ar părea că nu.

KUKLIN (*bătîndu-se cu un deget peste frunte*): Aici n-am tîrîțe. Cît despre caracter, e suportabil, cu toate că, pe măsură ce trece vremea, devin tot mai irascibil. În serviciu, fac față. În societate, știu să mă port. Diploma, nici mai bună, nici mai rea ca a altora. Și totuși, n-am ajuns nimic. Am rămas la periferia marinei, în serviciile ei auxiliare. Sînt ca o navă de servitudine, un tanc petrolier sau un șlep-cisternă din acelea care o să te aprovizioneze pe tine în larg cu combustibil și apă potabilă. Tu vei pleca mai departe, spre tropice, spre acele meleaguri fermecate pe care le visăm în copilărie, iar petrolierul sau cisterna se vor întoarce înapoi, în portul de bază, și vor trage la un chei care duhnește a scrumbii stătute. Fiecare cu ale lui. Tu vei traversa ecuatorul, în timp ce eu voi trimite rapoarte despre tine, la Moscova. Ba, voi mai și tremura că poate n-o să le placă superiorilor stilul meu. Lupta pentru pace se întetește, efectivul armatei se restrînge, mai trece un an, doi, fără să mai capăt nici o steluță, și pot să-mi iau adio de la marină ca element necorespunzător. Ce-mi rămîne de făcut? Să-mi cum-păr o pălărie și să devin civil? Unde să mă duc? Ce să fac? De ce meserie să mă apuc? Să vînd limonadă într-un chioșc? Acum se introduc peste tot automate. Să mă fac ospătar? Dar și pentru a duce o tavă încărcată fără s-o scapi, se cere talent.

PLATONOV (*pe gînduri*): În orice meserie se cere talent.

KUKLIN: Și ca să te descurci în viață îți trebuie talent... plus noroc. Altfel, te duci de ripă. Am ajuns la acea-

concluzie pe baza propriilor mele constatări. Și, crede-mă, am cunoscut o mulțime de oameni și i-am observat îndeaproape. Și la tine, Platoșă, mă gândesc adesea. Ți urmăresc cariera cu foarte mult interes, de parcă ar fi vorba de a mea. Tu ai succes în orice întreprinzi. Uite, bunăoară, cercurile de studii, brigăzile pentru Altai pe care le-ai organizat, și câte și mai câte. Ca să nu mai vorbesc de felul cum e apreciată pregătirea ta militară. La statul-major al flotei, s-au primit nenumărate rapoarte despre faptul că în ultima vreme vasul tău e primul pe flotă și că ai ieșit primul atît la aplicațiile tactice, cît și la tragerile de artilerie, după cum am și raportat telefonic la Moscova. De la început ai fost la largul tău în unitățile operative și mergi din succes în succes. Cînd ești însă ghinionist și nimic nu-ți reușește în viață, trebuie să te resemnezi.

PLATONOV : Nu te știam așa.

KUKLIN : Cum, adică ?

PLATONOV : Așa înțelept.

KUKLIN : Eu, înțelept ? Înțelept ești tu. Eu nu sînt decît un prost ca toți proștii. (Pe gînduri.) Asta-i specific familiei noastre. Uite, Maria, de pildă. Ai fi zis că femeia asta e mai calculată decît Wall Street-ul. Juca tare. Pe vremuri, era îndrăgostită de tine, tu erai visul ei, dar... a știut să-și învingă sentimentele. De ce te încrunți ? Nu spun decît adevărul. Și Svetlicinîi a făcut o carieră strălucită. Candida chiar la gradul de contraamiral. Cine s-ar fi gîndit că suferă de inimă și că boala are să-l doboare ? Așadar, și surioara mea și-a greșit socotelile în viață. În materia asta, și cibernetica este nepuțincoasă. Acum, Maria e văduvă și, fiindcă a îndrăgît Oceanul Pacific, s-a stabilit aici. Ieri am fost la ea. Locuiește afară din oraș, la kilometrul 8. Am băut un coniac grozav, cinci stele. De fapt, și corabia ei a naufragiat, deși n-ar recunoaște-o nici în ruptul capului. Am impresia că discuția noastră nu-ți face plăcere. Așa-i ? (Platonov tace.) Și eu credeam că ești fericit din toate punctele de vedere. (Pe neașteptate.) Te-nîlnești cu ea ?

PLATONOV : Nu.

KUKLIN : Înțeleg. Ții să păstrezi conspirația. De, ești căsătorit și familia trebuie cruțată. Biata Mașenka... „Aici ai trăit, și cîntînd, pentru mine,

logodnicul tău, un covor țesînd...“ (O pauză.) Dar Ania, cum o ducе ?
PLATONOV : Obișnuit !
KUKLIN : Mașă mi-a spus că ai două fetețe. E adevărat ?
PLATONOV : Da, două fetețe. (O bătaie în ușă.) Intră !

(Ceasovnikov, foarte palid, dă buzna în cabină.)

CEASOVNIKOV : Adineauri, pe chei... nici nu-mi vine să cred...

PLATONOV : Despre ce e vorba ? Ai putea măcar să-i dai bună ziua lui Slavka.

CEASOVNIKOV : Ne-am mai văzut. Adineauri, ne-am întîlnit cu Zub pe chei și mi-a spus : „Eu personal am fost de acord. Dar ce să-ți fac dacă nu vor prietenii dumitale ? Lor să le mulțumești.“ Să mă fi mințit ? Ce-a vrut să spună ? Doar aici, în Orient, pe cîte știu, n-am decît un singur prieten.

PLATONOV : Eu te-am șters de pe listă. (O pauză.)

CEASOVNIKOV : Îmi permițeți să plec, tovarășe căpitan de rangul trei.

PLATONOV : Stai, mă prostule...

CEASOVNIKOV (cu glasul tremurînd de enervare) : Tovarășe căpitan de rangul trei, îmi permițeți să plec ?

PLATONOV : Stai jos !

KUKLIN : Stai jos, zănicule, n-auzi ?

CEASOVNIKOV : Slavka, totul s-a prăbușit. Ce infamie ! Dintr-o singură trăsătură de condei. Fiindcă așa i s-a năzărit dumnealui. Ce infamie !

KUKLIN : Kostik, vino-ți în fire.

CEASOVNIKOV : De o asemenea trădare e capabil numai...

KUKLIN : Cel mai bun prieten, știu ! Of, copii, copii ! După ce nu ne-am văzut de-un veac, în loc să ne spunem ce avem pe suflet, voi vă țineți de prostii. Vă creați singuri dificultăți imaginare, ca să le învingeți apoi în mod eroic.

CEASOVNIKOV : Înțelege-mă, Slavka. Pe prima listă de demobilizați n-am fost trecut. Bine, îmi zic, s-o aștept pe a doua. Și ieri, cînd a sosit, totul era stabilit categoric. Dar iată că acum speranțele mi-au fost spulberate. Sînt un om distrus. Și cine m-a distrus, cine ?

KUKLIN : Las' c-o să mai vină și a treia listă, și a zecea. Află, băiatul tatii, că demobilizarea este tot atît de inevitabilă ca și prăbușirea capitalismului.

CEASOVNIKOV : E în joc soarta mea, și ție îți arde de glume.

KUKLIN : Soarta ta s-a hotărît... (cu căldură) așa cum e mai bine pentru tine, Kostik. Măcar în ceea ce privește viitorul apropiat. Rămii în marină, băiete. Și ai să-i mai spui încă multă vreme „dumneavoastră“ acestui diavol !

CEASOVNIKOV : Mă ții cu forța ?

PLATONOV : Dacă va fi necesar, și cu forța.

KUKLIN : Dragul meu, când nu poți face ceea ce-ți place, caută măcar să-ți placă ceea ce faci.

CEASOVNIKOV (care nici nu l-a ascultat pe Kuklin, se adresează furios lui Platonov) : Necesari pentru cine, pentru tine ?

PLATONOV : Pentru tine.

CEASOVNIKOV (sfidându-l) : Firește, dumnealui știe mai bine ce e necesar pentru mine și ce nu.

PLATONOV : Într-adevăr, așa este.

KUKLIN : Nu ți-e prieten ? Ce dracu' !

CEASOVNIKOV : Mi-a fost.

PLATONOV : Caraghiosule !

CEASOVNIKOV (tremurînd de furie) : Dacă nu m-a cuprîns deznădejdea, e numai fiindcă sînt ferm hotărît.

PLATONOV : Ce vrei să spui ?

CEASOVNIKOV : Dacă nu mi se dă drumul cu binele, nu-i nimic, fac eu ce fac și tot plec. Plec cu orice preț.

PLATONOV (ironic) : Chiar cu prețul trădării de patrie ?

KUKLIN : Potoliți-vă, băieți, că ați început să o luați razna.

PLATONOV (către Ceasovnikov) : Mă ameninți ?

CEASOVNIKOV : Te previn doar. (O pauză.)

PLATONOV : Ce zici, se cadă să-i divulg un secret militar ? Ei, fie ce o fi. Numai să-ți ții gura ! „Vzvolnovannii“ pleacă într-o misiune în străinătate, o călătorie cum n-ai văsat nici pe vremea cînd erai elev. Vom străbate patru mări, vom vedea opt țări... așadar, lasă mofturile. Iar cînd ne întoarcem, te propun pentru avansare în gradul de căpitan-locotenent. Kostik, peste un an mi se dă comanda unui vas dotat cu cea mai modernă tehnică ! Trecem pe el împreună cu tot echipajul. Pe un astfel de vas, radiotehnica e hotărîtoare și ai să te simți la largul țiru.

CEASOVNIKOV : Eu, prin firea mea, nu mă împac cu milităria. Tu ești un militar înnăscut. Eu, nu. Eu nu mă pot obișnui cu viața asta, nu-mi

dă nici o satisfacție. N-o suport fiindcă, prin însăși structura mea, sînt civil.

KUKLIN : Așa ai fost tu întotdeauna. Ți se năzare deodată cîte ceva și nu mai vrei să știi de nimic. Înainte, ai ținut cu orice preț să pleci în Extremul Orient și acum te-ai hotărît brusc..

CEASOVNIKOV : Nu m-am hotărît brusc, M-am convins încetul cu încetul că n-am ce căuta în flotă. Categori.

PLATONOV (enervat) : În viața civilă n-ai ce căuta. Flota a făcut din tine un om. (Către Kuklin.) Nu-ți amintești în ce hal era cînd a venit la școală ? Nu puteai să-l atingi nici cu o floare. Era „băiatul tatii“, ce mai tura-vura. Dacă l-am fi lăsat, ar fi trîndăvit pînă la prînz în pat. Crezi poate că Slavka și cu mine nu te cunoaștem ? Cine își mai rățacea cartelele de piine în timpul blocadei ? Numai tu. La școală ți-ai mai băgat mințile în cap, ai fost ținut din scurt și frecat bine, pînă ai căpătat lustru. Ți s-a dat în mină o meserie de mare viitor, o cheie de aur cu care poți pătrunde în secolul al douăzeci și unulea. (Face un gest de plicti-seală.) La urma urmei, nimeni nu te-a mînat cu bîta la școala navală. Tu singur ai stăruiat la Comitetul raional al Comsomolului să fii trimis acolo.

CEASOVNIKOV : Pe vremea aceea, Sașa, pe cine nu-l ispîtea boneta de marinar ? Sevastopolul, Leningradul se acoperiseră de glorie, purtau denumirea de oraș-erou.

PLATONOV : Cînd te afli zi și noapte sub bombardament, eroismul e de la sine înțeles. Dar și acum, în timp de pace, trebuie să-ți faci datoria de ostaș, chiar dacă îți vine mai greu.

CEASOVNIKOV : De șase ani sînt militar. Mi-ajunge. Dacă am făcut o greșală în tinerețe, trebuie s-o plătesc toată viața ?

KUKLIN : O mamă i-a spus fiului ei : „te-am alăptat, și tu, drept răsplată, cazii la examenul de maturitate“. Atunci, fiul i-a răspuns : „mamă, am să-ți cumpăr o vadră de lapte de la piață și o să fim chit“.

PLATONOV : Chiar așa.

CEASOVNIKOV : Eu nu regret că am navigat atîția ani.

PLATONOV (ironic) : Îți mulțumesc în numele flotei.

CEASOVNIKOV : Oriunde, viața este mai interesantă, mai puțin monotonă

decît aici. Peste tot se dezvoltă într-un ritm mai rapid ca aici. Cu toții trebuie să facem într-o bună zi o cotitură în viață. Chiar și voi, băieți, deși n-aveți curajul s-o recunoașteți nici față de voi înșivă. Tu ai dat examen de timonier de cursă lungă. Iar tu ai fost gazetar. Dar gîndiți-vă, ce o să ajungem peste douăzeci de ani? Niște mamuși, niște fosile. Și ce o să ne facem atunci? Să punem cîrma la zero și să ne apucăm de altă meserie? Va fi prea tîrziu. Chiar și pentru tine, Slavka, va fi prea tîrziu să te faci clown la circ, deși ai oarecare înclinație pentru asta. Ori vrei să batem drumul pînă la poștă în fiecare lună, ca să ne ridicăm pensia? Atrăgătoare perspectivă, n-am ce zice! (*Muzica ce se transmite prin megafon înce-tează brusc și se aude glasul lui Tuman: „Coborîrea pe țarm în ținuta numărului cinci“. Apoi se aude din nou muzica.*) Poftim! Dar eu am chef să ies în ținuta numărul patru! Nu tînjesc după zăpada de anul trecut, băieți, după visele din tinerețe. Lui Tuman, bunăoară, îi place o astfel de existență. Se simte în elementul lui. Dar dacă vrei să lași o urmă cît de mică pe răbojul vieții, n-are rost să mai rămii mult în flotă. Voi nu vă dați seama? De acum înainte, rolul hotărîtor, atît în armata de uscat cît și în marină, îl joacă racheta, nu noi. (*O pauză.*) Eu unul, am să plec.

PLATONOV: Cînd ai să primești ordin. (*Se ridică și spune cu căldură reținută.*) Vezi tu, dragul meu, revoluția n-a sunat încă demobilizarea, iar tu ești ostaș.

CEASOVNIKOV: Nu mai vreau.

PLATONOV: Ce nu vrei?

CEASOVNIKOV: Să mai fiu ostaș.

PLATONOV: Și, mă rog, ce ai vrea să fii?

CEASOVNIKOV: Om.

PLATONOV: Dar ce, eu nu sînt om?

CEASOVNIKOV: Tu ești ostaș.

PLATONOV: Un ostaș al revoluției.

CEASOVNIKOV: E totuna.

PLATONOV: Vorbești serios? Nu uita că și Lenin se socotea un ostaș al revoluției. (*O pauză.*)

CEASOVNIKOV: Tu nu te întrebî niciodată pentru ce trăiești? Ești mîndru că ți s-a dat comanda unui torpilor dotat cu tehnica cea mai nouă. Ca militar, ori ca ostaș al revoluției — numește-te cum îți place —, rolul tău e să execuți ordinele superiori-

lor, să nimerescă la țintă torpila pe care ai primit ordin s-o lansezi. Dar atîta nu-i suficient, Platoșa. Noi am fost învățați să gîndim independent, să raționăm. Preocupările noastre nu se pot reduce la perpetuarea speței. De cîțiva ani încoace am început să gîndim mult, după cum foarte bine spune Tvardovski:

Nimic nu ne-a oprit din cale,
De cotituri nu ne-am sperat,
Stăpîn ești azi al sorții tale,
Cu zeii, noi am încheiat.

Se prea poate ca asta să fie dăunător pentru îndeplinirea serviciului de cart, în schimb e folositor pentru progresul omenirii. Fiindcă numai în capul unui om deprins să gîndească se pot naște idei noi. Într-un cuvînt, numai un asemenea om poate deveni un adevărat intelectual. (*Pauză.*) Iar un intelectual nu poate ucide!

PLATONOV: Și Dzerjinski a fost un intelectual. Scria și el versuri, ca tine, dar și hotărîri prin care condamnă dușmanii la moarte. Cînd e necesar, iscălești și o condamnare la moarte. Dacă e necesar, trebuie să slujești în marină. Dacă e necesar, trebuie să măтури și străzile.

KUKLIN (*mirat*): Ia uite-te la el!

PLATONOV: Așadar, după tine, un intelectual nu poate trage în dușmanii patriei? Dar un muncitor poate? Tu să scrii poezioare și alții să tragă în locul tău? Eh, poetule! Un intelectual nu poate ucide, dar poate fi ucis? Nu, Kostik, înțelege. Asta e datoria noastră de ostași. O datorie imperioasă, pe care trebuie să o îndeplinim toată viața. Indiferent dacă vor mai fi tancuri sau nu, dacă vor fi trupe speciale de rachete sau nu, dacă toată flota va consta numai din submarine sau nu, noi tot rămînem ostași ai revoluției și o vom sluji cu devotament și credință pînă... (*începe să ridă*) ne-or da de mîncare la pești. (*O pauză.*) Avem cu toții un carnet roșu și trebuie să-l apărăm. (*Îl bate pe Ceasovnikov pe umăr.*) De ce taci?

CEASOVNIKOV: Eu nu sînt membru de partid.

PLATONOV: Cum vine asta? Doar ești comsomolist! De altfel, ar fi timpul să intri în partid. Ai doar douăzeci și șapte de ani.

CEASOVNIKOV: Să mă mai gîndesc.

(*O pauză.*)

KUKLIN : Nu te recunoșc. (O pauză.)

PLATONOV : Să te mai gîndești ? (Către Ceasovnikov.) Parcă n-ai fi în toate mințile. Dar ce, ne jucăm de-a „foc“ sau „apă“, „da“ ori „ba“ ? (Roșind de furie.) Crezi că fericești pe cineva dacă spui „da“ sau „nu“ ? La urma urmei, ce drept ai tu să spui „da“ sau „nu“ ? Ți-ai cîștigat oare acest drept prin suferință, prin luptă ? Auzi, dumnealui mai vrea să se gîndească ! N-ai decît să stai la căldurică și să te gîndești, în timp ce alții vor lua hotărîri, vor răs-punde și vor lupta în locul tău. Gîndește-te cît poțfești, supraomule !

CEASOVNIKOV : De ce supraom ? Sînt pur și simplu un om.

KUKLIN : Și vrei să spui că de vreme ce ești om, poți avea toate slăbiciu-nile omenești ? Asta vrei să spui, Kostik ?

CEASOVNIKOV : Și asta. Numai că unii oameni nu se sfiesc s-o recunoască, pe cînd alții...

PLATONOV : Care alții ? Eu ? Într-adevăr, nu pot suferi mentalitatea mic-burgheză. Mi-e rușine de cîte ori o întîlnesc. Da, îmi repugnă. O disprețuiesc. Chiar cînd se manifestă uneori și la mine. O urăsc !

CEASOVNIKOV : Dar ce te faci cînd se dovedește că un mic-burghez are dreptate ?

PLATONOV : Atunci, îl urăsc și mai mult. În ultima vreme, unii au început să confunde anumite trăsături mic-burgheze cu trăsături general-umane, deși între ele nu există nimic comun. Închipuie-ți că, pe mine unul, inima mă îndeamnă să spun „da“ cînd partidul spune „da“, „nu“ cînd partidul spune „nu“. La mine asta e o pornire firească. Închipuie-ți.

CEASOVNIKOV (serios) : Atunci, ești un om fericit.

PLATONOV : Într-adevăr, sînt. (Căzînd pe gînduri.) După cum fericiți sînt și cei care se află în închisorile din Spania, care au încărunțit acolo. (În șoaptă.) Da, această fericire, pe care au apărut-o și cei care se odihnesc acum în mormintele din jurul Leningradului, de pe Volga, de pe Oder, am s-o apăr și eu. Am să lupt fără cruțare împotriva mentalității mic-burgheze.

KUKLIN : Ei, Platoșa, ce rost are totul ăsta lozincard ? De atîta timp îl tot combatem și încă nu ne-am dez-

bărat de el. Credeam că te-ai vindecat, zău așa. Se poate să fi uitat cum ședeam pe vremuri toți trei pe culoar, pînă în zori, discutînd aprins... despre viitorul nostru, despre sensul și scopul vieții noastre ? Nu ții minte cum te mai frămîntai tu însuși ?

CEASOVNIKOV : Deși ești o fire închisă, Sașa, eu știu că ai trecut și tu prin destule frămîntări, că nici ție nu ți-a fost ușor să te limpezești.

PLATONOV : Nu mi-a fost ușor, dar nici n-am căutat să despici firul de păr în patru cu tot dinadinsul. Dar nu de mine e vorba acum. (Deodată, furios.) Și îți vine adesea să spui nu ?

CEASOVNIKOV : Cîteodată.

PLATONOV : Și mă rog, în ce împrejurări ?

CEASOVNIKOV : În diferite.

PLATONOV : Și cînd îți vine să spui da ?

CEASOVNIKOV : Tot în diferite împrejurări.

KUKLIN : Of, Platoșa, nu te înfură, doar nu sîntem la ședință. Între noi n-are importanță dacă a trîntit omul o prostie !

PLATONOV : Nu mă sinchiesc eu de ce flecărește dumnealui. Pe mine mă interesează ce și cum gîndește.

KUKLIN : Sufletul omului e un sipet cu șapte peceți. Iar dacă ai izbuti să-l deschizi, ce învălmășeală ai mai găsi ! Dar nu vād de ce între prieteni n-am vorbi cu inima deschisă. Doar nu elaborăm niște teze. Tot cei trei mușchetari am rămas și acum... după șase ani. Conform cu vechea noastră tradiție de la școală, băieți, fiecare să spună ce gîndește și să gîndească cum îl duce capul.

PLATONOV : Kostik, dar n-ai răspuns încă nici da, nici nu. (Ceasovnikov tace.) Ce aștepți ? Vorbește odată !

CEASOVNIKOV : Să nu strigi la mine !

PLATONOV : Răspunde !

CEASOVNIKOV (ridicîndu-se) : Te rog să nu-mi poruncești.

PLATONOV : Răspunde ! N-auzi ? Eu însumi am să cer să fii dat afară din flotă. Ești un element descompus. Un neisprăvit.

CEASOVNIKOV (foarte palid) : Tovarășe căpitan de rangul trei, nu permit nimănui...

PLATONOV : Drepti ! (Ceasovnikov ia poziția de drepti.) Stînga împrejur !

(Ceasovnikov face la stînga împrejur.) Înainte, marș. Afară! (Fără nici un cuvînt, Ceasovnikov fuge afară din cabină. Urmează o pauză lungă.)

KUKLIN: Asta n-are să ți-o ierte niciodată.

(Se stinge lumina. Țărmlul Oceanului Pacific. Pe faleză se aude vîietul surd al valurilor. În seara de toamnă, colțul îndepărtat al parcului în care ne găsim e pustiu și trist: nici muzica, supărător de puternică, transmisă de un megafon — nu se știe de ce și pentru cine —, nici ghirlandele de becuri aprinse deasupra chioșcului de muzică nu reușesc să împrăstie tristețea. Și pavilionul cu firma „Berè, răcoritoare“, slab luminat de un bec, e gol. Vînzătoarea adună de pe mese paharele goale. Pe faleză trece fără grabă patrula comendurii, alcătuită din doi marinari și un ofițer purtînd brasarde distinctive. Cum s-a depărtat, apare deodată, ca din pămînt, din direcția opusă, Ceasovnikov, care o salută pe vînzătoare cu mișcări dezordonate.)

CEASOVNIKOV: Primește omagiile mele în schimbul unei litre cu cele aferente.

VÎNZĂTOAREA: Votcă nu servim.

CEASOVNIKOV: Atunci, dă-mi numai cele aferente, două halbe de bere și un pahar gol. (Scoate din buzunarul mantalei o sticlă de două sute cincizeci de grame de votcă.) După cum vezi, am stocul meu de rezervă. (Destupă sticla, lovînd-o cu palma în fund.)

VÎNZĂTOAREA (clătînînd dojenitor din cap): Frumoasă comportare pentru un ofițer. (În timp ce umple pe rînd două halbe de bere.) Nu-mi aduc aminte să te mai fi văzut vreodată pe aici. Să-ți dau și o gustare?

CEASOVNIKOV: Nu-mi trebuie.

VÎNZĂTOAREA: Mestecă niște frunze de ceai, ca să nu duhnești a băutură.

CEASOVNIKOV: Asta nu-i prevăzut în plan. (Dă de dușcă un pahar de votcă, apoi îl umple din nou și iar îl golește pe nerăsuflăte.)

VÎNZĂTOAREA: Ai vreun necaz? CEASOVNIKOV: Păi, de n-ar fi necazurile, n-am ști ce-i fericirea. (Golește dintr-o sorbitură o halbă de bere.)

VÎNZĂTOAREA: Oprește-te, că abia te mai ții pe picioare.

CEASOVNIKOV: Află, madam, că cine a spus „a“, trebuie să spună și „b“. (Bea o înghițitură și din halba a doua.)

VÎNZĂTOAREA: Și aseară am avut parte de unul care s-a pilit, un maior de la căpitănia portului. Era supărat foc pe lumea întregă, fiindcă fusese demobilizat. „Mania — striga — flota nu mai are nevoie de mine!“ Dar în halul în care se afla, desigur că nici Mania lui nu mai avea nevoie de el.

CEASOVNIKOV: N-ai cumva o oglindă, frumoasă?

VÎNZĂTOAREA: Fii mai cuviincios. Vezi doar că aș putea să-ți fiu mamă... Of, ce bine ți-ar prinde o bătaie zdravănă cu nuiaua. Na, ține oglinda.

CEASOVNIKOV (luînd oglinda): Thank you! N-am ce zice, te ții bine. Altfel, nici nu te-ar fi angajat aici. (Se uită în oglindă, își azvîrle chipul pe tețghea, își zbirlește furios părul și își trage o șuviță pe ochi.) Așa îmi șade mai bine! (Dă să-și descheie mantaua, cu un gest atît de brutal, încît nasturele de la gît sare cît colo.) Din ce în ce mai b'ne. (Își descheie tunica, fără să scoată mantaua.)

VÎNZĂTOAREA: Ai să ajungi la tribunalul militar...

CEASOVNIKOV: Așa prevede și planul. (Se apleacă și își deznoadă șireturile de la ghețe.) Acum, portretul e desăvîrșit. Nu crezi?

VÎNZĂTOAREA (privește cu atenție în depărtare și deodată strigă îngrozită): Patrula!

CEASOVNIKOV: „A rivederci, Roma“. (Pornește cu mantaua descheiată, clătînîndu-se și împiedicîndu-se; își trage atît de tare chipul pe ochi, încît i se rostogolește la pămînt, dar nu-l mai ridică și se îndreaptă spre patrula care se apropie în tăcere.)

CORTINA

...din nou apar întinderea nemărginită a oceanului, puntea de comandă a contratorpilorului „Vzvolnovannii”, lumina rece, intermitentă și fantomatică, a lunii, care urmărește vasul, iar în depărtare, licărind printre valurile răscolite de furtună, luminile de navigație ale celorlalte vase din escadră, care vin în urmă. Pe punte se află Platonov, Tuman, Ceasovnikov, Zadornov. Mantalele negre de ploaie, pe care strălucesc, ca niște nestemate, stropi de apă, par niște mantii ferice. Nici unul dintre ei nu rostește un cuvânt. Ceasovnikov privește în depărtare.

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV :

Mă strîngeau a mării valuri,
Oceanul larg și furtunos,
A Africii îndepărtate maluri,
Biscaia, golful primejdios...

Doamne, cît de mult l-am urît atunci. Tremuram tot, de indignare. Dacă am fi trăit în alte vremuri, jur că l-aș fi provocat la duel. Și numai cu pistoalele, de la distanță de zece pași. La urma urmei, ce vreau? Pentru ce trăiesc? Se vede că am rămas tot „băiatul tatii”, de vreme ce îmi pun asemenea întrebări.

Of, iată că am ajuns la capătul pămîntului, la Serîie Skali, printre stîncile cenușii.

Cînd iarăși plecat-am departe,
Citit-am clar la despărțire
În ochii tăi, ca într-o carte,
În loc de mustrare, iubire.

Of, tată, tată, ce dor ne e unul de celălalt, dar de cîte ori ne întîlnim, ne ciocnim de ies scinte. Ușor vă e vouă, oamenilor mai în vîrstă, vouă totul vi se pare simplu. Ia spune, locotenent-major Ceasovnikov, ce părere ai despre dumneata? Mai bine zis, ai vreo părere precisă? Of, voi, stînci cenușii...

Tu iarăși, singură cu dorul
Ai rămas și-aștepți scrisori,
Îți legeni trist și blînd odorul,
Privind albaștrii ochișori.

MEGAFONUL : Tunet 44 ! Tunet 44 !
Aici, Fulger ! M-auzi ? Trec pe recepție.

PLATONOV (la microfon) : Aici, Tunet 44 ! Aici, Tunet 44 ! Te-am auzit. Trec pe recepție !

MEGAFONUL : Taifunul s-a îndreptat spre nord. (Platonov și Tuman schimbă o privire îngrijorată.) Forța vîntului în continuă creștere. Con-

trolați starea mijloacelor de salvare !

PLATONOV (la microfon) : Am înțeles.

TUMAN : Așadar, dăm piept cu taifunul ?

PLATONOV : Așa se pare.

TUMAN (la microfon, strigînd din răsputeri) : Controlați starea mijloacelor de salvare ! Comandanții grupelor de avarie să verifice starea porților etanșe ! Circulația pe navă e permisă numai pe puntea interioară ! (O pauză. Nu se mai aude decît vîietul oceanului.)

ZADORNOV : Și în iulie a bîntuit un taifun. Numai că acela se numea Marusia ! Cine l-o fi botezat așa pe diavolul ăsta japonez ?

PLATONOV : Dacă flecărești în cart, te alegi cu cinci zile de arest pe navă, la prima escală.

ZADORNOV : Numai să ajungem noi cu bine la prima escală, că nu-mi pasă de arest.

PLATONOV (amenințător) : Ce ai spus ? (Nu se mai aude decît vîietul valurilor.)

ZADORNOV : Am spus că am înțeles, tovarășe comandant. (Se aude cum șuieră vîntul. Cei de pe punte tac. Platonov întîlnește privirile lui Ceasovnikov, se încruntă și întoarce capul. Din clipa aceasta, gîndurile lor se înfruntă din nou într-un dialog mut.)

GÎNDUL LUI PLATONOV : Spuneai că totul putea să fie altfel dacă...

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Dacă n-aș fi vorbit în neștire,

GÎNDUL LUI PLATONOV : Dar ai vorbit.

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Împrejurările m-au împins.

(Se aud șuieratul vîntului și vîietul valurilor. Lumina se stinge... Puntea de comandă a contratorpilorului „Vzvolnovannii” a dispărut. Platonov, comandantul contratorpilorului, merge acum pe faleză, de-a lungul parcului,

prin dreptul pavilionului, unde, cu câteva clipe în urmă, prietenul său, locotenentul-major Ceasovnikov a comis în mod intenționat o abatere gravă. Vîntul suflă cu putere. Platonov se întilnește cu patrula care se apropie în tăcere. Comandantul ei este un tînăr locotenent fercheș, cu mustăcioară, cu cascheta pusă ștrenjărește pe o sprinceană, cu cureaua le sub bărbie descheiată, fără să-i pese de vînt, cu cozorocul îndoit, așa cum îl poartă elevii Școlii navale „Nahimov“.)

LOCOTENENTUL : Să trăiți, tovarășe căpitan de rangul trei. Chiar acum am fost la dumneavoastră pe „Vzvolnovannii“.

PLATONOV (tresărind) : Ce s-a întîmplat ?

LOCOTENENTUL : V-a făcut echipajul de rușine... un nemernic care nu-și merită epoleții.

PLATONOV (brusc) : Ceasovnikov ?

LOCOTENENTUL : Unu la zero pentru dumneavoastră. Era cam afumat și a opus rezistență, așa că a trebuit să-l luăm cam repede. Ne-a și înjurat, deși se vede că nu prea are experiență în materie. Ba, a mai îngăimat și niște versuri. Nu cumva îi lipsește o doagă ? Dar fiți pe pace, de-acum n-are s-o mai ia razna. Dacă avea poftă să se chercehească, n-avea decît să bea acasă, între patru pereți. Dumnealui a ținut să bea în public, și după o sută de grame s-a și dat în spectacol. S-a făcut de risul lumii. Mai mare rușinea ! Iată corpul delict găsit la fața locului. (Îi întinde niște nasturi.)

PLATONOV (cu glasul sugrumat) : Unde l-ai dus ?

LOCOTENENTUL : L-am tîrît pînă la comendure, dar șeful arestului plecase tocmai la baie, că de, astăzi e sîmbătă, așa că n-a avut cine să-l ia în primire. Acum, închisoarea noastră e pustie, probabil ca să nu ne lăsăm mai prejos de Moscova, unde, după cîte am auzit, închisoarea Butîrka a fost dărîmată conform planului de reconstrucție. Asta-i adevăratul umanism ! Cu marinarii n-avem prea multă bătaie de cap. Le dăm drumul dacă garantează cineva pentru ei. Dar cu aiuritul dumneavoastră, pus pe harță, ce era să facem ? L-am dus la bord și l-am predat secundului dumneavoastră. Știu că are mînă de fier și o să-i bage mințile în cap.

PLATONOV (tulburat) : Îți mulțumesc, tovarășe locotenent. (Îi stringe mîna și o ia la fugă.)

LOCOTENENTUL : Parcă nici asta nu-i tocmai... (Ridică din umeri și pornește mai departe împotriva vîntului, urmat de cei doi marinari din patrulă. Platonov aleargă din ce în ce mai repede spre port. Deodată, se repede spre el o siluetă întunecată. E Mașa, în doliu și la fel de frumoasă ca pe vremuri.)

MAȘA : Bună seara, Alexandr Vasilici. Bună seara, Sașa.

PLATONOV : Bună seara.

MAȘA : Vrei să știi ce caut aici ? Te așteptam pe dumneata. (Platonov tace.) Pe tine. (Platonov tace.) Te-am zărit de cînd te-a oprit șeful patru-lei și te-am așteptat. Aflasem că locuiești pe strada Primorskaia 7 și că treci de obicei pe aici cînd te duci acasă.. Cum mîine e duminică, nu se putea să nu te duci astăseară acasă. Pentru mine însă, duminica nu se deosebește de celelalte zile, Sașa. Pentru mine, toate zilele sînt la fel. Atunci cînd... mi s-a întîmplat nenorocirea.. nici n-ai venit să mă vezi. Au trecut șase luni și niciodată nu te-a îndemnat inima să-mi treci pragul. Măcar din compătimire, din omenie. Știai cît sînt de nenorocită. Dar se vede că orgoliul dumitale a fost mai puternic. Voi ai să te dovedești un om tare, un adevărat marinar, un bărbat cu voință. (Platonov tace.) Dar ce rost are, Sașa, să te lupți cu soarta ? Frămîntări inutile ! Suferințe zadărnice ! Și pentru dumneata, și pentru mine, și pentru ea, crede-mă. (Platonov tace.) Sîntem sortiți unul altuia. Și eu am vrut să înfrunt destinul, dar uite că n-am reușit. Nici atunci, nici acum, deși au trecut șase ani de zbuțum. Altfel, ce rost ar avea să rămîn aici la Serie Skali, pe țărnul ăsta trist și stîncos ? Pe cînd era în agonie, am stat mereu la căpătîiul lui, i-am ținut mîna într-a mea și am simțit cum îl părăsește viața și i se răcesc degetele, dar în timpul acesta nu mă gîndeam la el, și mă chinaiua remușcările, rușinea. Știi doar ce om bun și cumsecade a fost. Totuși, în timp ce simțeam cum i se răcește mîna, gîndul nu-mi era la el. Iată de ce am rămas aici. Înțelegi ? Un singur lucru m-a făcut să nu plec cu primul avion. Să nu crezi cumva că am rămas de dragul slujbei sau al locu-

înfeți. În fiecare zi aștept ca nerăbdare să se întunece, fiindcă sînt convinsă că seara ai să vii, în sfîrșit. Că nu se poate să nu vii de cum se va însera. Și sînt sigură că într-o seară tot ai să vii. Acești șase ani au fost un chin pentru mine, Sașa, o clipă nu m-am bucurat de viață. Vino la mine, locuiești la kilometrul 8. Ai să vii, nu-i așa? (Platonov tace.) Dacă n-ai avea de gînd să vii, ai fi spus nu. (Platonov tace.) Spune „nu“! (Platonov tace.) Te-ai grăbit să te căsătorești cu prima fată pe care ai invitat-o, din întîmplare, la dans, în timp ce cînta fanfara, numai ca să-mi faci mie în ciudă. Numai din orgoliu. Crezi că din cauza asta trebuie să fim toți trei nenorociți o viață întreagă? (Platonov tace.) Căsătoriile se încheie în cer, nu la bal. Oare asta se mai poate numi căsnicie? Dragoste? Fericire? Desigur, acum șase ani, totul ar fi fost mult mai simplu decît astăzi. Dar, ce să faci, așa e viața, cînd ai greșit, trebuie s-o iei de la început. În viață, fiecare pas trebuie bine chibzuit. La urma urmei, nici ție nu ți-a fost ușor să devii ceea ce ești astăzi. Ai suferit și te durea că nu eram împreună! (Platonov tace.) Slavka mi-a spus că pleci în misiune! E adevărat? Vino negreșit la mine înainte de plecare. Într-o seară, după ce se întunecă. Am să te petrec pînă în port și gîndul meu are să te însoțească pe ocean. (Mașa se lipește de Platonov, care nu face nici o mișcare.) Te visez adesea. Am obosit să te tot visez. Iar cînd mă trezesc... sînt singură. Atunci, îmi înfund capul în pernă și iarăși te visez. Cînd mă trezesc din nou, mă întorc pe partea cealaltă, închid ochii și iar îmi apar în vis. (Îl îmbrățișează.) Dacă nu vrei să-mi spui nimic, taci. (Îl sărută.) Să știi că te aștept. (Dispare. Platonov rămîne o clipă nemîșcat, privind în urma ei, apoi aleargă într-un suflet spre port.)

(Se stinge lumina. Din nou, cabina lui Platonov. Prin hubloul se zăresc luminile tremurătoare din port, în cabină se află Platonov și Tuman.)

PLATONOV : Ai și întocmit raportul ?
TUMAN : Iată-l. (O pauză.) Cum do-riți, să-l iscălesc eu, sau îl iscăliți dumneavoastră ? (O pauză.)
PLATONOV : L-a văzut cineva cînd l-au adus pe bord ?

TUMAN : Zadornov, care era de cart.
PLATONOV : Numai el ? Altcineva nu ?

TUMAN : Nu.

PLATONOV : Și acum, zici că doarme în cabina lui ?

TUMAN : Da. L-am încuiat. (O pauză.)

PLATONOV : Cheia e la dumneata ?

TUMAN : Am lăsat-o în ușă. (Platonov iese și se întoarce numaidecît cu cheia în mînă.)

PLATONOV : Ține-o la dumneata. (O pauză.) Ceilalți sînt la film ?

TUMAN : Da.

PLATONOV : Ce film rulează ?

TUMAN : Vreo vechitură, desigur. Vremea a fost prea rea ca să poată veni vreun avion, iar la bază n-au decît filme vechi. (O pauză.) Înaintăm cazul tribunalului sau consiliului de onoare ?

PLATONOV : Nici colo, nici dincolo. Nu-l înaintăm nicăieri, pricepi, Tuman ?

TUMAN : Nu pricep.

PLATONOV (ridicîndu-se) : Rupe raportul.

TUMAN (ridicîndu-se de asemenea) : Vă rog să repetați ordinul.

PLATONOV : Nu-i un ordin, e o rugăminte.

TUMAN : Atunci, să presupunem că n-am auzit-o.

PLATONOV (rar și răspicat) : Îți repet rugăminta mea. Rupe raportul. Aș putea să-ți ordon, dar aș vrea să mă înțelegi. Rupe raportul. Să presupunem că nici nu l-ai scris.

TUMAN : Dar, e grav ceea ce faceți.

PLATONOV : Iau totul asupra mea.

TUMAN : Tovarășe căpitan de rangul trei, vreți să-l acoperiți pe Ceasovnikov fiindcă...

PLATONOV : ...Fiindcă mi-e prieten ? Da, așa-i.

TUMAN : Bine, dar...

PLATONOV : Eu cred în prietenie.

TUMAN : Iar eu în datorie.

PLATONOV : Te înțeleg, dar în cazul de față nu există nici o contradicție între prietenie și datorie. Atît ca prieten, cît și ca superior al lui Ceasovnikov, îl cunosc foarte bine. Mai bine chiar decît se cunoaște el însuși. Iar ceea ce știi eu despre el atîrnă mai greu în balanță decît ceea ce ai scris dumneata în raport. (Furios.) I-am face o cinste prea mare acestui nătărău dacă am lua în serios ceea ce a făcut. Înțelegi, tovarășe secund ? Nu merită o asemenea onoare. (Izbește cu pumnul în masă. O pauză.)

TUMAN : A văzut și Zadornov.

PLATONOV : Ce a văzut ?

TUMAN : Cum abia se mai ținea pe picioare de beat ce era.

PLATONOV : Zadornov n-a văzut nimic.

TUMAN : Cum să nu vadă, când l-a dus chiar el pe brațe pînă în cabină ?!

PLATONOV : Înțelege că n-a văzut nimic și n-a dus pe nimeni pe brațe. *(Deschide ușa și își drege glasul.)* Curier, să vină Zadornov la mine ! *(O pauză.)*

TUMAN : E timpul să ies la pensie.

PLATONOV : Dumneata ? De ce ?

TUMAN : Fiindcă nu mai pot ține pasul cu vremea. *(O pauză.)*

PLATONOV : Vreau să plec în misiune cu tot echipajul. Inklusiv, Ceasovnikov. Desigur, Vasili Ivanici, că a fost o pură întîmplare faptul că șeful arestului plecase la baie și n-a avut cine să-l ia în primire pe Ceasovnikov. Dar ia să vedem ce înseamnă întîmplarea ? Ea nu-i decît o formă de manifestare a unor legi. Iar legea vieții noastre, Vasili Ivanici, se manifestă prin aceea că arestul comendurii e pustiu acum. Cînd cineva săvîrșește o abatere ca asta poți să-l bagi la închisoare ori nu, după cum socotești. Dar, uneori, e mai bine să-l lași liber. E cu mult mai bine, Vasili Ivanici. Chiar dacă ți se pare mai greu. Iar experiența dovedește că nici măcar nu-i mai greu. Și că, în orice caz, e mai bine așa. *(Se aude o bătaie în ușă.)*

ZADORNOV : Să trăiți, tovarășe comandant. M-am prezentat la ordinul dumneavoastră.

PLATONOV : Cînd te-ai schimbat din cart ?

ZADORNOV : Acum patruzeci de minute.

PLATONOV : Uite, Zadornov, între mine și tovarășul secund s-a iscat o mică neînțelegere și am pus un fel de rămășag. Nu-l pot convinge pe tovarășul secund că dumneata, după cite mi-ai spus, nu știi dacă locotenentul-major Ceasovnikov se află la bord sau a coborît pe uscat.

ZADORNOV : Așa v-am spus eu ?

PLATONOV : Da, dumneata. *(O pauză.)*

ZADORNOV : Aveți dreptate, tovarășe comandant. Nu știu unde se află.

(O pauză.)

PLATONOV *(căt-re Zadornov)* : Poți pleca. Ai văzut filmul ?

ZADORNOV : Da, tovarășe comandant.

PLATONOV : Ei, și cum ți se pare ?

ZADORNOV : Filmul acesta l-am văzut aici de atîtea ori, tovarășe comandant, că am stăruit cu toții pe lîngă operator să-l lîuzeze de la coadă la cap. A ieșit foarte artistic ! Îmi permiteți să plec ?

PLATONOV *(zîmbind)* : Du-te. Ba nu, stai puțin, Zadornov. Ia cheia asta și la ora 23 du-te în cabina locotenentului-major Ceasovnikov și trezește-l. Ar fi păcat să-și petreacă toată învoirea dormind.

ZADORNOV : Am înțeles, tovarășe comandant. *(Ia cheia și iese. Un moment de tăcere.)*

TUMAN : Nu faceți bine că procedați așa, Alexandr Vasilici. Vă abateți de la regulament, vreți să mă convingeți și pe mine, ba îl mai implicați și pe cartnic. Faptele sînt fapte !

PLATONOV : Cartnicul are încredere în mine. Mai mult chiar decît în fapte.

TUMAN : Vă privește, Alexandr Vasilici. Dar eu nu pot face una ca asta.

PLATONOV : Va să zică, refuzi ?

TUMAN : Da.

PLATONOV : Dă-mi raportul. Dacă dumneata nu vrei, am s-o fac eu.

TUMAN : Alexandr Vasilici...

PLATONOV : Dă-mi raportul.

TUMAN : Este o rugăminte ?

PLATONOV : Nu, un ordin.

TUMAN : Am înțeles. *(Înmînează raportul lui Platonov. Platonov îl citește, apoi îl rupe tacticos și, tot atît de tacticos, îl aruncă la coș.)*

(Se stinge lumina. Ceasovnikov doarme în cabina sa, acoperit cu mantaua pînă peste cap. Intră Zadornov, ținînd în mînă o tavă acoperită cu un șervet. După ce pune tava pe masă, închide ușa pe dinăuntru.)

ZADORNOV : Tovarășe locotenent-major, dați-mi voie să vă trezesc.

CEASOVNIKOV *(de sub manta)* : Plecați cu toții de aici și lăsați-mă în pace.

ZADORNOV : Vă raportează că au plecat toți, n-am rămas decît eu. *(O pauză.)* Tovarășe locotenent-major, a sunat doșteptarea ! S-a terminat cu boala. *(O pauză.)* Tovarășe locotenent-major, lăsați nazurile. *(O pauză.)* S-a dat alarma de luptă ! *(Ceasovnikov sare ca ars, azvîrle mantaua cit colo, își îmbracă într-o clipă tunica, se încalță și aleargă la ușă.)* S-a dat încetarea.

CEASOVNIKOV *(furiș)* : Ce face ?

ZADORNOV : Am primit ordin să vă trezesc și l-am executat cum m-am priceput. (O pauză.)

CEASOVNIKOV (așezîndu-se pe pat) : Auzi, să-mi închidă gura, ordonîndu-mi să stau drept în fața lui ! A sărit cu gura la mine, parc-aș fi un dușman. Nu, Fedia, nu trebuia să faci asta ! (Dînd la o parte paharul pe care i-l întinde Zadornov.) Ce-i în paharul tău ?

ZADORNOV : Ce să fie ? Un leac.

CEASOVNIKOV : Leac ?

ZADORNOV : Împotriva gripei.

CEASOVNIKOV : Ce fel de gripă ?

ZADORNOV : Virotică. (O pauză.)

CEASOVNIKOV : A vrut să facă pe grozavul față de Slavka Kuklin. Ce atitudine meschină ! Dar, nu-i nimic. Acum să vezi ce o să urmeze. Degradarea publică a locotenentului-major Ceasovnikov. Păcat că astăzi nu i se mai frînge condamnatului sab'a deasupra capului. Ar fi fost mai spectaculos. Urmează procurorul, tribunalul militar, consiliul de onoare. Dar îi privește. Facă ce vor.

ZADORNOV : Bolnavii de gripă nu sînt dați în judecată. (Îi întinde paharul cu zeamă de varză.) Hai, bea puțină zeamă de varză.

CEASOVNIKOV : De ce ai atîta grijă de mine ?

ZADORNOV : Dar ce, tu n-ai grijă de mine ?

CEASOVNIKOV : Eu ?

ZADORNOV : Așa ești tu, faci bine omului și apoi uiți. De aceea te și respect.

CEASOVNIKOV : Nu-i nimic. Am să le îndur pe toate. Am să rezist la orice. Dacă vor să mă degradeze, n-au decît. Am să plec undeva departe, într-un colț pierdut de țară, undeva prin tundră sau în Karakum, unde nu mă cunoaște nimeni.

ZADORNOV : Ce vorbe-s astea, tovarășe locotenent-major ? Așa ar putea să se tînguie o văduvă, nu un ofițer de marină.

CEASOVNIKOV : Ei, Fedia, în flotă eu nu mai am ce căuta.

ZADORNOV : Ce vi s-a năzărit ? Auzi, Karakum, săbiș frînte deasupra capului ! Așa se petrec lucrurile în filme. În realitate, ați fost puțin suferind și acum v-ați vindecat. N-are rost să vă mai frămîntați.

CEASOVNIKOV : Și de ce am suferit ?

ZADORNOV : De gripă.

CEASOVNIKOV : Ce gripă ? !

ZADORNOV : Virotică. Asta e o dovadă de încredere din partea co-

mandantului. Vreți să știți de ce ? Fiindcă faceți parte din echipajul contratorpilorului „Vzvolnovannii“ care pleacă în misiune, iar comandantul ține să-și aibă echipajul complet, deoarece se bizuie pe fiecare dintre noi. Nu-i puțin lucru să iei atîția oameni pe garanție, că doar nu-s lazi ori saci să-i poți cîntări. Și totuși, el își ia această răspundere. Altfel, de ce crezi că și-ar da atîta osteneală cu tine ? Te cioplește, te șlefuieste, ca să nu 'mai fii atît de coloros. De aceea, a hotărît acum să te declare bolnav de gripă.

CEASOVNIKOV (ridicîndu-se) : Cum, de la el a pornit ?

ZADORNOV : Doar nu credeai că de la Tuman ? !

CEASOVNIKOV : Așa ? (Luînd cu un gest brusc cascheta.) Bine ! (FuriOS la culme.) Bine că m-am dumirit. Cartnic, lasă-mă să trec.

ZADORNOV : Tovarășe locotenent-major...

CEASOVNIKOV : Tovarășe cartnic, lasă-mă să trec și consideră-ți misiunea încheiată. (Trîntește ușa de perete și iese. Se stinge lumina.)

(...Anecika tocmai calcă niște rufe de copil. Pe masă, un fier de călcat, un teanc de pijamale de copii, niște rochițe. Se zărește pata albă a unui frigider, undeva licărește ochiul magic al unui aparat de radio cu picup. Se aude muzică în surdină. Fereastra întunecată e zgîlțuită de vifornită, care, din cînd în cînd, abate peste ea cîte o pală de zăpadă. Intră Platonov, și cînd deschide ușa, pătrunde pentru o clipă în cameră vuietul îndepărtat al oceanului. Anecika pune fierul jos și îi iese înainte.)

ANECIKA : Ce mult ai întîrziat azi. Ai fost chemat la comandament ?

PLATONOV : Închide radioul, știți bine că mă enervează. (Anecika închide aparatul de radio. Platonov își așvîrle cascheta pe aparatul de radio și își scoate tunica.)

ANECIKA : Fetițele te-au așteptat, te-au tot așteptat, s-au luptat eroic cu somnul, dar, în cele din urmă, au adormit amîndouă deodată ca la comandă, uite, chiar aici pe canapea. Și așa, adormite, le-am dus dincolo și le-am culcat. Pe Liudka o cam durea burtica. I-am pus termometrul, dar deocamdată nu are temperatură. Să vedem cum s-o simți miine dimineață. (Privindu-l atent pe Platonov.) S-a întîmplat ceva, Sașa ?

PLATONOV (așezîndu-se pe divan):

Slavka unde-i ?

ANECIKA: I-am făcut patul în camera fetițelor. Crezi că nu-i bine ? (Platonov nu-i răspunde și își scoate tabachera din buzunar.) Mai întâi, mănîncă ceva. (Platonov își aprinde o țigară.) Astă-seară ai luat masa pe vas ? Poate vrei un ceai ? Am pregătit ceai indian amestecat cu ceai de Krasnodarsk și cu ceai gruzin. (Platonov se întinde în tăcere pe divan.) Sașa, pleci în misiune ?

PLATONOV: Iar umblă coțofenele cu zvonuri. Acum se amestecă și în treburile flotei.

ANECIKA: Și nu-i o misiune primejdioasă ?

PLATONOV: Ei și, admitînd că ar fi ?

ANECIKA: Va să zică, pleci.

PLATONOV: Aș, vorbe de clac !

ANECIKA: Am auzit că deasupra Oceanului Pacific zboară sateliți spioni. Să fie numai un zvon ? Iar e situația încordată. Doamne, ce tot vor ? De ce nu ne lasă în pace ? Cînd ieșiți în larg ?

PLATONOV: Telefonează comandantul flotei și întrebă-l. Să-ți destăinuie el ziua și ora.

ANECIKA: Stai să-ți deznod șireturile la ghetе. (Îi deznoadă șireturile la ghetе, în timp ce vorbește.) Tata, de cîte ori îmi scrie, îmi cere să te întreb dacă o să fie război. Zice că la noi, la Peterhof, s-a făcut anul acesta mai multă miere ca niciodată. S-au înmulțit albinele ca lăcustele și tata se întrebă dacă n-o fi semn de război. Parcă văd prisaca tatii. Vopsize fiecare stup în altă culoare. (Zimbește la această amintire.) În albastru ca sineala, în violet, în galben, ca fiecare albină să-și recunoască mai ușor stupul. În '41 au apărut pușterii de ciuperci. Cu adevărat, parc-a fost un semn... Drozdihă spunea că ieri s-a dat pe toate vasele alarma de luptă numărul unu. E adevărat ? (Platonov tace.) Sașa, crezi că are să fie război ?

PLATONOV: Întreb-o pe Drozdihă. Are să te lămurească ea.

ANECIKA: Ești răutăcios. Aoleu, am uitat fierul în priză ! (Aleargă să scoată fierul din priză.) După ce te mai odihnești, ar trebui să-mi schimbî fierul la fierul de călcat, că așa s-a uzat. Eu cu tehnica n-o scot la capăt, oricît mă căznesc. Să nu uit, ți-am adus aparatul electric de ras de la reparat. Oriunde te întorci,

tot de tehnică dai. Mă și mir cum vă descurcați voi pe vas cu atîtea aparate. Sașa, spune ce te apasă, descarcă-ți inima și o să-ți fie mai ușor.

PLATONOV: N-am nimic de spus. Totul e în ordine.

ANECIKA: Cum crezi. (Începe din nou să calce.) Trebuie să termin de călcat. În toată garnizoana noastră nu se găsește nici un termometru, peste tot numai barometre. Of, de ce n-or fi mai bine aprovizionate magazinele noastre militare de aici ? Pînă la urmă, a trebuit să alerg pînă la Kotov să împrumut un termometru. Cînd te duci în port, să nu uiți să-mi cumperi unul. Acolo se găsesc întotdeauna. Știi, în oraș bîntuie pojarul. Chiar aici, în căminul flotei, s-au ivit două cazuri. Nici nu știu cîte pulpe rotofee de copii am înțepat azi. Patruzeci și una ? Patruzeci și două ? Ba nu, patruzeci și trei. Tare hazlii mai sînt copiii. Ți-e mai mare dragul. Îl întreb pe unul: vrei o bomboană ? Și pînă să se dumirească, l-am și înțepat. Următorul vede păcăleala, dar tot se lasă ispitit. Trag la bomboane ca niște peștișori la momeală. E drept că a doua oară, cum dau cu ochii de halatul meu, încep să țipe de parcă i-ar duce la tăiere. (Pe neașteptate.) Sașa, ce s-a petrecut la ședință ?

PLATONOV: Ce ți s-a năzărit ? Care ședință ?

ANECIKA: Cea de la comandamentul flotei.

PLATONOV: Fii pe pace, nu s-a discutat nimic despre tine. (O pauză.)

ANECIKA: Tanecika, slavă Domnului, a avut pojar, așa că de grija ei am scăpat. Dar tare mi-e teamă să nu se îmbolnăvească Liudka. De ea orice boală se prinde imediat. Mai greu e însă s-o ferești de tuse convulsivă, care se ia și printr-a treia persoană, chiar și din atmosferă. Of, și microbii ăștia, parcă ar avea aripi, așa zboară. La pojar, barem virusul nu se transmite decît prin spută și secreție nazală...

PLATONOV (sărînd deodată ca ars): Nu mai turui ca o moară stricată !

ANECIKA: Ce-i cu tine ? Ai să trezești copiii !

PLATONOV: Cu mine e totul în ordine, dar mă întreb ce-i cu tine. Pe ce lume ești, dragă ? Vino-ți în fire. Auzi : pojar, virusuri, tuse convulsivă, Drozdihă, termometre, barometre, ciuperci și albine prevestitoare de război, aparatul de ras electric, sateliți spioni, toate de-a

valma! Tu nu-ți dai seama că pă-lvrăgești ca o mahalagioaică? Și mahalagismul e un virus care se transmite prin Drozdihă, prin atmosfera pe care o creează cei de teapa ei...

(Intră Ceasovnikov. Platonul, se vede că și l-a lăsat în vestibul. E în civil, cu cravata legată stingaci și neglijent. Hainele civile nu-l prind atât de bine ca uniforma militară, care, după spusese lui, nu i s-ar potrive.)

PLATONOV *(în continuare, către Anecika)*: Nu mai citești și tu o gazetă, nu te mai duci și tu pe la Casa Armatei, deși te-au chemat de atâtea ori. Toată viața ta se reduce la injecții, la dosuri de copii... Când se însănoțesc ai tăi, se îmbolnăvesc ai altora, când se însănoțesc și ăștia, iar se îmbolnăvesc ai tăi. De altceva, nici nu mai vrei să știi. Pă-lvrăgești cu cine îți iese în cale, și-e capul îmbibit de zvonuri stupide, de birfeli. Cum de te-ai putut schimba în halul ăsta?

ANECIKA *(încet)*: Cum de te-ai schimbat tu atât de mult, Sașa?

(Abia acum îl observă Platonov pe Ceasovnikov. Își leagă în tăcere șireturile la ghete, își ia tunică de pe spe-teaza scaunului și se îndreaptă spre camera vecină.)

CEASOVNIKOV: Nu te grăbi să pleci, că la dumneata am venit.

PLATONOV *(brutal)*: Am și eu dreptul să mă odihnesc.

CEASOVNIKOV: Ai să te odihnești mai târziu.

PLATONOV *(la fel de brutal)*: Ce vrei?

CEASOVNIKOV: Ai auzit, Anecika, dumnealui vrea să se odihnească. Și atunci, toată lumea trebuie să umble în vârful picioarelor. Ssst!... Nu-l mai deranja cu injecțiile, cu pacienții dumitale, cu asemenea măr-unțșuri ale vieții cotidiene. Nu înțelegi că dumnealui e mai presus de toate astea?! Locul lui e numai sus, pe puntea de comandă, de unde privește pînă departe în viitor. Dumnealui construiește comunismul, în timp ce noi, dumneata, eu, ne lăsăm tirii de mentalitatea noastră mic-burgheză, în mlaștina vieții de fiecare zi.

PLATONOV *(calm)*: Bagă scăfirliă pe fereastră să te mai dezmeticești.

CEASOVNIKOV: Zezi, Anecika, ce om superior! Dă numai sfaturi înțelepte și nici nu catadicsește să se enerveze. *(Platonov ridică din umeri și se îndreaptă spre frigider.)* Un erou pozitiv, în toată puterea cuvîntului! Cum nu se poate mai pozitiv! *(Platonov scoate un castron din frigider, ia o lingură și începe să mă-nince.)*

ANECIKA: Aoleu!

PLATONOV: Ce-i?

ANECIKA *(fisticindu-se)*: Nimic. Păstrasem compotul pentru Liudocika, să i-l dau mîine dimineață. Dar nu-i nimic, mîncă-l! *(Platonov pune castronașul înapoi în frigider și îl închide furios.)*

PLATONOV *(către Ceasovnikov)*: Mai ai ceva să-mi spui?

ANECIKA: Ce s-a petrecut între voi? Înainte nu puteați trăi unul fără altul, și acum, deodată...

CEASOVNIKOV: Ceea ce s-a petrecut între noi e mult mai serios decît bănuiești, Anecika. Și pe mine m-a dus la disperare, ca și pe dumneata. *(Către Platonov)* Te-ai arătat atât de mărinos numai ca să mă înjosești, nu? Ai vrut să-ți dovedești superioritatea de comandant, să mă strivești cu indulgența ta? Vrei să mă înveți minte ca pe un cățel pe care-l bagi cu botul în murdărie și apoi îl dai afară? Nu, drăguțule, cu mine nu-ți merge. Dacă am făcut un gest disperat, dacă am pătat numele tatălui meu, numai tu ești de vină. Da, tu!

ANECIKA: Sașa, ce-a făcut?

PLATONOV: N-a făcut absolut nimic. A tras un somn în cabină și pe urmă a coborît pe țarm să se plimbe, asta-i tot. *(Amenințător către Ceasovnikov)* N-ai făcut nimic, locotenent-major Ceasovnikov. Nimic bun și nimic rău, absolut nimic! Fii pe pace, n-ai știrbit cu nimic prestigiul tăticului dumitale; așadar, încetează cu comedia.

ANECIKA: Sașa, de ce vorbești așa cu el? Kosteia ține atât de mult la tine, și tu...

CEASOVNIKOV: Lasă-l în pace, Anecika! Nu-ți dai seamă că de ani de zile ne tot umilește, și pe dumneata, și pe mine? În dragoste se poartă ca și în prietenie. Are o concepție a lui, și despre dragoste și despre prietenie, care se deosebește de a celorlalți oameni. Ciudată concepție! De fapt, nu-i decît un mijloc de a tiraniza pe toată lumea.

ANECIKA : Liniștește-te, Kostik. Numai tu, Sașa, poți aduce un om în halul ăsta !

PLATONOV (*ironic*) : Ia te uită cum îi ieși apărarea ?!

CEASONIKOV : Nici pe ea n-ai s-o mai umilești de-acum înainte. N-am să-ți îngădui ! Auzi ? Nu ți-e roabă și nici dumneata nu ești un despot oriental. Îți închipui că după 43 de ani de regim sovietic e admisibil ca cineva să se poarte astfel ? N-am să-ți îngădui !

ANECIKA : Parcă ați fi niște cocoși, zău așa ! O să treziți copiii. Și pe Slavka. Sașa, nu-l mai scoate și tu din sărite.

PLATONOV (*sarcastic*) : Cum mai sari să-l aperi !

ANECIKA : Isprăvește !

PLATONOV : După cum văd, vă înțelegeți de minune. Nu cumva al treilea e de prisos ?

ANECIKA : Tu îți dai seama ce spui ? Cum poți vorbi așa ?

PLATONOV (*către Ceasovnikov*) : Ce-ar fi să mai tragem o dată la sorți ? Ce zici ? (*Pe gânduri.*) Cășătoriiile — se zice — se încheie în cer, nu la bal. Dacă vrei, ia-o tu !

CEASOVNIKOV : Ieși afară !

ANECIKA : Kostea !... Sașa !... Ce v-a găsit ! O să treziți copiii. Încetați odată !

PLATONOV (*către Ceasovnikov, coborînd glasul*) : Ce-ai spus ?

CEASOVNIKOV (*fără să ridice nici el glasul*) : Ieși afară.

(*O pauză. Platonov își încheie încet tunică, și-o potrivește și se îndreaptă spre ușă, dar se întoarce, scoate din buzunar niște nasturi, îi saltă în palmă, apoi îi zvîrle spre Anecika.*)

PLATONOV : Sînt de la mantaua lui. Să-i coși cînd vei avea timp. (*Iși ia repede cascheta, o pune în cap, își potrivește cozorocul, apoi salută militărește și iese.*)

(*Pentru o clipă pătrunde iar în cameră vuietul îndepărtat al oceanului. O pauză foarte lungă.*)

CEASOVNIKOV : Anecika, ți-am adus o placă de patefon.

ANECIKA : Bine, bine.

CEASOVNIKOV : Ascultă, Anecika... De ce nu mă ascuți ?... Ieri, cînd am fost în port, ți-am cumpărat o placă. Închipuie-ți că se numește „Anecika“. Înțelegei ? Zău așa, placa se numește „Anecika“. Hazlie coincidentă, nu ?

ANECIKA : Da, da. (*Se lasă încet pe scaun.*) Oare nu s-or fi trezit fetițele sau Slavka ? (*Se ridică și ia fierul de călcat.*) Da, da. (*Întinde o pijama peste scîndura de călcat și începe să calce aplecată peste ea.*)

CEASOVNIKOV : Ți-am și adus placa. Am s-o pun numaidecît. (*Anecika nu scoate nici un cuvînt. Calcă foarte concentrată. El iese și se întoarce numaidecît cu placa.*) Uite, cit e de frumos ambalat, în celofan. Am să pun un ac moale ca să cînte încet. Încet de tot... N-avea nici o grijă. (*Pune placa la picup.*) E cehoslovacă, mai bine zis, slovacă. Auzi ? (*Se aude muzică.*) Auzi ? „Anecika“. Iar ți-a rostit numele : „Anecika“. E un cîntec de la Bratislava. Parcă e compus anume pentru dumneata, Anecika. Auzi : „Cesti prați“ — Cînte muncii, „Mir“, „Drujba“ — și iarăși... „Anecika“.

ANECIKA : Of, Kostea. (*Citva timp nu se aude decît glasul de bariton cîntînd și hirșiiutul ușor al acului pe placă.*) Numele : Platonova. Prenumele : Ana. Numele după tată : Ivanovna. Naționalitatea : rusă. Anul nașterii : 1931. Situația familială : Bună.

CEASOVNIKOV : Așa nu se mai poate continua. Ori te desparți de el, ori reușești să împui o cotitură de 180 de grade în viața voastră.

ANECIKA (*fără să-l fi ascultat, cu un zîmbet trist*) : Situația familială — bună.

CEASOVNIKOV : Tatăl dumitale tot așa se purta cu mama ?

ANECIKA (*cu tristețe*) : Se întîmpla uneori !

CEASOVNIKOV : Ia-ți fetițele și pleacă la părinți. Trebuie să faci ceva. Să-i dai o lovitură. Da, sînt împrejurări în viață cînd trebuie să și lovești. Să faci ceva, să acționezi. Eu am acționat, acum e rîndul dumitale. Să nu crezi că numai pe dumneata te tiranizează. Și pe mine, și pe Tuman. Ce sîntem noi pentru el ? Niște simpli pionii, nu oameni. De, succesul a făcut și pe alții mai grozavi decît el s-o ia razna. I-ar plăcea să facă ce vrea cu noi. Să se așeze unde i se năzare, să ne mute de colo, colo, ca pe niște pionii de pe tabla de șah. Și asta nu-i numai părerea mea. I-a mers vestea în toată flota. Ar fi bine să-i bagi mințile în cap. Fă măcar un gest care să-l dezmeticească. Bunăoară, smulge-i din mînă ceașca din care bea și dă de pămînt

cu ea. Sau, izbește cu pumnul în farfuria din care mănîncă. Aruncă- ceva în cap. Sau, înșeală-l.

ANECIKA (*incet*): Nu, zău? Cu cine? Cu dumneata, Kostik?

CEASOVNIKOV (*roșind pînă în virful urechilor*): Cum poți spune așa ceva? Cum poți... (*Serios.*) Cu mine e exclus.

ANECIKA: De ce, mă rog? De ce n-aș veni într-o noapte pe furiș la dumneata, în picioarele goale, ca să nu fac zgomot? Cum crezi că e mai bine, să lași ușa descuiată, sau să-mi dai din timp și mie o cheie?

CEASOVNIKOV (*lăsînd ochii în jos*): Anecika, de ce vorbești așa?

ANECIKA: De ce ți se pare chiar atît de ciudat? Ești un băiat chipeș, manierat, curățel, fără vicii, iar eu sînt o femeie ușuratică. Ori poate nu știai, Kosteia!? Cum adică, dacă el a luat-o razna, eu să rămîn mai prejos? De ce nu mi-aș face și eu de cap? Nici n-ar fi de mirare. Tot se spune că noi, fetele de la periferie, sîntem ușuraticе, viclene. De ce aș fi eu altfel?

CEASOVNIKOV (*cu tristețe*): Nicio-dată nu te-am auzit vorbind așa.

ANECIKA: Dumneata ești rezerva mea, Kostik, pentru caz de forță majoră, știi, așa ca stocul intangibil de alimente de pe navă. O femeie ușuratică și calculată ca mine n-are scrupule. Doar nu te-am păstrat atîta timp în rezervă, cum păstrează soldatul pe front un pachet de pesmeți, ca acum să te las să te însori cu vreo fată subțire, cu ifose.

CEASOVNIKOV: Îți interzic categoric să mai spui asemenea calomnii josnice despre dumneata. Eu îți voi rămîne prieten toată viața, Anecika. Dacă dumneata vrei să numești asta „rezerva de pesmeți pentru zile negre“, n-ai decît. Eu nu mă supăr. Primesc să fiu rezerva dumitale pentru caz de forță majoră.

ANECIKA: Asta e atitudinea dumitale față de mine. Dar a lui Platonov? El nu vede în mine decît pe dădaca fetițelor lui. Dar accept și acest rol de dădacă. Crezi că n-am aflat că „ea“ este aici? Am aflat. Nu căuta să mă amăgești.

CEASOVNIKOV: De cine vorbești?

ANECIKA: Știi bine. Locuiește la kilometrul 8. E văduvă. Stă singură într-un apartament la parter, cu intrarea direct din stradă. Așa-i? Și el se duce la ea cu o regularitate de ceasornic. Ba zice că a fost reți-

nut pe vas, ba că a întîrziat la comandament. Ha, ha, ha!..

CEASOVNIKOV: Crede-mă, acum aud pentru prima oară de toate astea!

ANECIKA: Nu încerca să-l aperi. Din partea mea, n-are decît să se ducă sănătos.

CEASOVNIKOV: Anecika, astea-s scorneli, calomnii!

ANECIKA: Nu mai spune! Ai fi în stare să și juri. Cînd o faci de dragul unui prieten, se iartă! Eh, ce să mai vorbim, Kostik! Am venit cu el aici, la capătul pămîntului, fără să stau o clipă pe gînduri... Mi-am părăsit părinții, deși pînă atunci nici nu-mi închipuiam că aș putea trăi fără ei. L-am urmat, fiindcă așa m-a îndemnat inima. Și acum, suport consecințele. Dar, m-am împăcat cu gîndul ăsta. I-am născut doi copii și amîndoi au fost fete. Sînt eu vinovată? Sașa visa să aibă un băiețel, un fiu, îi alesese și numele, Vasia. (*Pauză.*) ...Dac-o vrea pe ea, să rămînă cu ea! Ce să-i faci?! O dragoste veche nu se uită cu una cu două. N-are decît să facă ce vrea. Să se ducă unde îl trage inima. Știi, așa sîntem noi, fetele de la periferie: ne place să glumim, dar avem și demnitate! Să nu crezi că nu s-au găsit binevoitori care să-mi spună: „Dacă el se poartă așa, fă și tu la fel, că viața e scurtă, Ania, și e păcat să te pierzi cu firea.“ Nu, să joc teatru nu sînt în stare. Mie îmi place să merg pe drumul drept, nu pe căi ocolite. Dacă vrea să rămînă, n-am să-l alung, iar dacă vrea să plece, n-am să-l rețin cu sila. (*Cu un tremur în glas.*) La urma urmei, nu sînt de seama lui. El s-a ridicat, azi-mîine va fi trimis la Academie, la Moscova, pe cînd eu am rămas așa cum am fost. Ce să-i faci! Fiecare cu soarta lui. Am să continuu să mănînc, să beau, să-mi cresc copiii, să fac injecții, să-mi îngrijesc micii pacienți. Atît, și nimic mai mult... (*Se lasă tăcere. Ceasovnikov închide radioul. Ochiul magic se stinge.*)

CEASOVNIKOV: Mă întreb: de ce s-or fi zbuciumînd oamenii atîta, Anecika? Fiecare se zbuciumă în felul lui și din alte motive, dar se zbuciumă. În general, toate merg bine, e pace, viața a căpătat un conținut mai bogat, și totuși, uite că oamenii se zbuciumă și se vor zbuciuma încă. Oare și în comunism va fi așa?

ANECIKA (*gîndindu-se la ale ei*): Să mînc, să beau, să gîtesc. (*Încrîncenată.*) Ce prostii îmi îndrugai adineauri? Auzi! I-a mers vestea în toată flota! Cum așa? Cine umblă cu vorbe? De unde au pornit zvonurile? De la niște răuvoitori, desigur. Dă-i încolo!

CEASOVNIKOV: Bine, dar...

ANECIKA: Cine-i ia în seamă pe ăștia? Tot oamenii detreabă sînt mai mulți. Și ei îl respectă pe Sașa, îl prețuiesc. Asta e părerea flotei despre el, poate să ți-o confirme oricine. M-a durut cînd te-am auzit vorbind așa tocmai pe dumneata, Kostik. E destul ca Sașa să facă un gest sau să spună un cuvînt, că se și găsec unii să le răstălmăcescă. Alții își vād liniștiți de treabă, dar pe Sașa îl observă fiecare numaidecît. E deajuns să fie îngîndurat, că-l și socotesc arogant. Dacă din neatenție nu salută pe cineva, înseamnă că-i infumurat! Cînd e vorba de el, se face din țințar armăsar. Pentru că un om ca el nu poate trece neobservat. E ca un far, și toți ochii sînt ațintiți asupra lui.

(*Kuklin apare somnoros în prag și se întinde ca să se dezmorețască.*)

CEASOVNIKOV (*pe gînduri*): Oare și în comunism va exista invidie?

KUKLIN: Va exista! Ți-o declar eu, care sînt omul cel mai invidios. Să trăiești, băiatul tatii. (*Uitîndu-se la ceas.*) La voi e ora douăsprezece, așa putea zice chiar ceășul al doisprezecelea, la noi, la Moscova însă, e abia cinci după masă. Trebuie să alerg la statul-major, fiindcă am o convorbire telefonică cu Moscova. Să fi fost numai un vis frumos, sau am auzit aievea... (*Rotîndu-și ochii prin cameră*) glasul de bariton al lui Platonov?

CEASOVNIKOV: A fost și el aici.

KUKLIN: Și acum îi ții tu locul?

CEASOVNIKOV: Ești un dobitoc!

KUKLIN: Nu chiar atît de mare pe cît îți închipui!

CEASOVNIKOV (*iritat*): Slavka, află că am rupt-o definitiv cu Platonov. Uite, să-ți spună și Anecika. A fost de față. De azi, nu mai sîntem prieteni. Am rămas numai doi mușchetari, Slavka! Înțelegi? După tot ceea ce s-a petrecut în cabină în prezența ta, eu am făcut ce am crezut de cuviință. E limpede? Bineînțeles, am fost arestat, dar dumnealui vrea să

mă acopere, ca să mă poată strivi cu superioritatea lui morală. Vrea să mușamalizeze totul, tîgăduind fapte incontestabile. (*Kuklin începe să ridă.*) A corupt și pe Tuman și pe marinarul de cart, care (*Kuklin ride din ce în ce mai tare*)... care m-a... Ție îți arde de ris?

KUKLIN (*rizînd în hohote*): Strașnic! E genial!

CEASOVNIKOV (*descumpănit*): Cine?

ANECIKA (*indignată*): Ce găsești de ris?

KUKLIN: Mai întreb, Kosteia? Bineînțeles, nici eu, nici tu, nici ea. Sașa! E neîntrecut! Un adevărat șoim. Șoimii nu prind muște, Nici nu le bagă în seamă. Bine face că îți sare în ajutor. Il admir, mă închin înaintea lui, îl invidiez. Da, trebuie să mărturisesc că îl invidiez. Copii! Sînt invidios, deși sper să apuc și vremea comunismului deplin. (*Rizînd cu hohote, se uită la ceas, se prinde cu mîinile de cap, pornește spre ușă; cînd trece pe lingă Anecika, îi sărută mîna, face un gest de salut amical spre Ceasovnikov, mișcînd din degete.*) Bravo lui! Are cap. (*Iese în fugă.*) Anecika și Ceasovnikov se privesc descumpăniți. O clipă se aude în cameră vuietul îndepărtat al oceanului, apoi, ușa de la intrare închizîndu-se cu zgomot. Se stinge lumina.)

(*...A doua zi, pe înserat. Se aude vuietul oceanului. Pe chei se plimbă Tuman. Se oprește și își aprinde luleaua.*)

GÎNDUL LUI TUMAN: El își închipuie că m-a făcut praf. Dar se înșeală. Pe Tuman nu-l poți clinti cu una cu două. Și totuși, mi s-a luat comanda lui „Bistrîi”. De ce oare am fost retrogradat, de ce am ajuns din comandant, secund? Ce, nu mi-am făcut datoria? Ba mi-am făcut-o! Nu știu să mă impun? Ba știu! Și totuși, mi s-a luat comanda. E adevărat că nu mă iubesc oamenii. Dar de ce oare? Dacă așa fi nedrept, așa mai zice, dar sînt un om drept. Și totuși, nu sînt iubit. Uneori, nu mai știu nici eu ce să mai cred despre mine...

(*La oarecare depărtare apare Platonov.*)

TUMAN: Alexandr Vasilici! Alexandr Vasilici! Vă caută Zub. Sînteți che-

mat de urgență la comandament.
Vin tocmai de acolo. Vă așteaptă
Zub. (O pauză.)

PLATONOV : Te-ai dus la el din proprie inițiativă ?

TUMAN : Nu, am fost chemat. (O pauză.)

PLATONOV : Și ?

TUMAN : Am raportat ceea ce s-a petrecut !

PLATONOV (prudent) : Adică ?

TUMAN : Așa cum s-a petrecut ! (Se salută militarmente și pornesc în direcții opuse. Se stinge lumina.)

(Zub se plimbă agitat prin cabina lui, luminată de o lampă cu abajur verde. Prin hubloul se văd licărind luminile de pe țârm. Ușa dinspre coridor se deschide și apare Platonov, care nici nu apucă să se prezinte superiorului său, așa cum cere regulamentul.)

ZUB : Ascultă, Platonov, dumneata ești un om conștient, ori ba ? De conștiință de militar nici nu mai vorbesc, dar conștiință de om ai ? Ce ești dumneata, ofițer de marină sau vânzător la „Alimentara“ ? Ai fost prea mult lăudat și ți-ai luat nasul la purtare ? Nu faci parte dintr-un ansamblu de dansuri, ci din flotă !

PLATONOV : De conștiința mea n-am de ce să fiu îngrijorat, tovarășe căpitan de rangul întâi.

ZUB : Ce coțcărie ai pus ieri la cale ? Și tocmai acum, înainte de a pleca în misiune ! Ți-ai și găsit momentul !

PLATONOV : Nu înțeleg la ce vă referiți.

ZUB (furios) : Ia nu te mai prefăce, coțcarule ! Cu mine să nu te joci de-a v-ați ascunselea ! Ești chiar mai rău decât un coțcar, ești un prefăcut. Așa, să știi !

PLATONOV : Tovarășe șef de stat-major...

ZUB : Și când te gîndești că erai o speranță a flotei ! Mîndria escadrei ! Toată lumea credea că ai o comportare și o activitate exemplare, de adevărat comunist. Mizgălitorii de hîrtie s-au și grăbit să ticluiască broșuri despre dumnealui. Și cînd colo, pe vasul de sub comanda lui, are loc o abatere atît de gravă de vulește toată Moscova, toată direcția, iar drăguțul de el nici n-a catadicsit să-i raporteze superiorului său direct. Bravo ! A ascuns totul într-un mod rușinos. Nici nu se luminase de ziuă cînd m-a trezit telefonul. Semnalul interurban. Și mi s-a cerut so-coteală : ce s-a întîmplat ? Cum s-a

întîmplat ? De ce ? Iar eu am rămas trăsniț...

PLATONOV : Și eu, tovarășe căpitan de rangul întâi.

ZUB : Am dat din colț în colț... (Se întrerupe brusc.) Și dumneata ? Cum, adică ?

PLATONOV (respectuos) : Și eu sînt uimit, tovarășe căpitan de rangul întâi.

ZUB : Te rog să nu uiți cu cine vorbești. Mie să-mi răspunzi : ai ascuns sau n-ai ascuns ceea ce s-a petrecut ?

PLATONOV : N-am ascuns.

ZUB : Așadar, pe vasul tău nu s-a petrecut nici un eveniment neobișnuit.

PLATONOV : Nu.

ZUB : Poftim comandant ! Mai nevinovat ca Sfînta Fecioară ! Dumnealui păcătuiește fără să tragă ponoasele, și trage ponoase fără a fi păcătuit.

PLATONOV (respectuos) : Aveți dreptate.

ZUB : Nu încerca să te puji bine cu mine, că nu se prinde. Lasă fițele la o parte și raportează ce s-a întîmplat !

PLATONOV (prudent) : Doar v-a raportat secundul meu.

ZUB : Eu de la dumneata vreau să aflu adevărul, nu de la secund. Din gura dumitale vreau să aud ce s-a întîmplat cu locotenentul-major Ceasovnikov.

PLATONOV : Ce putea să se întîmple ? (Cu nevinovăție.) S-a supărat omul pe mine cînd a aflat de la dumneavoastră că eu l-am șters de pe a doua listă de demobilizați ; de ciudă a refuzat să coboare pe uscat și și-a petrecut toată învoirea la cabină, dormind buștean.

ZUB (incurcat) : Da, așa-s poeții, au fantez'a bogată. Ce i-am spus eu și ce a înțeles el ! (Închide ușa și coboară glasul.) Spune drept : s-a îmbătut criță și a sărit peste cal ?

PLATONOV : El nu bea niciodată.

ZUB : Vrei să zici că toată povestea au scornit-o tovarășii de la minister ?

PLATONOV : Mai știi ?

ZUB : Ia nu mai umbla cu tertipuri, Platonov ! Înțelege că din pricina dumitale am fost luat în răspăr și n-am să las lucrurile baltă. E ca o reacție în lanț. A-ți înfrunța superiorii e ca și cum ai scuipa împotriva vîntului. Tot pe tine cade scuipatul. S-a și găsit un vigilent care să raporteze numai decît la Moscova că

- dumneata, de teamă să nu fie cumva
știrbit marele prestigiu de care se
bucură vasul dumitale, ai ascuns cu
bună știre abaterea locotenentului-
major. Ei, ce zici ?
- PLATONOV** (*respectuos*): Nimic, vă
ascult, tovarășe căpitan de rangul în-
tîi.
- ZUB**: Ar fi cazul să te ascult eu pe
dumneata, nu dumneata pe mine.
- PLATONOV**: După cum v-am rapor-
tat, nu știu nimic.
- ZUB** (*uitîndu-se drept în ochii lui Pla-
tonov*): Într-adevăr, nu știi nimic ?
- PLATONOV** (*privindu-l și el pe Zub
în ochi, cu un ton hotărît*): Într-ade-
văr.
- ZUB**: Așadar, nu s-a întîmplat ni-
mic ?
- PLATONOV** (*privindu-l din nou drept
în ochi*): S-a dat un semnal greșit,
a fost o alarmă falsă, așa că puteți
suna încetarea. (*Pauză.*)
- ZUB**: Bagă de seamă, Platonov. Îți
vinzi sufletul dracului pe trei co-
peici.
- PLATONOV**: Nu mă tem, tovarășe
căpitan de rangul întîi, cu atît mai
mult, cu cît amîndoi, și dumneavoa-
stră și eu, am citit biblia necredin-
cioșilor de Emilian Jaroslavski. Nu
există nici dracu', nici dumnezeu.
- ZUB**: Mare coțcar ești ! Fă ce știi,
numai vezi să nu mă bagi în în-
curcătură.
- PLATONOV**: Păi, eu mă străduiesc
tocmai să descurc lucrurile... cu aju-
torul dumneavoastră.
- ZUB**: O să am multe de tras de pe
urma ta.
- PLATONOV**: Nicidecum. Jucați la o
loterie cu toate numerele cîștigătoa-
re, așa că nu aveți nimic de pier-
dut. Presupunînd că Platonov ar fi
un ticălos care a ascuns totul. Ce
învinuire i s-ar putea aduce lui Zub ?
Că nu l-a chemat numaidecît pe Pla-
tonov ? Ba l-a chemat ! Că nu l-a
interogat ? Ba l-a interogat, și încă
cu stăruință ! De unde era să știe el
ce se petrece în sufletul lui Plato-
nov ? Cît despre reputație, e bine
stabilită.
- ZUB**: A cui ?
- PLATONOV** (*cu nevinovăție*): Și a
dumneavoastră și a mea.
- ZUB**: Ce vrei să spui ?
- PLATONOV**: Un adevăr.
- ZUB** (*iși drege glasul*): Și-apoi ?
- PLATONOV**: Acum să presupunem că
Platonov n-a ascuns nimic. Al cui
prestigiu va crește în acest caz ? Al
lui Zub. Fiindcă a refuzat să dea
- crezarea unei calomnii la adresa unui
subaltern al său, comandantul unui
vas dintr-o escadră care e pe punc-
tul de a pleca în misiune. Și în acest
caz, cîștigul e asigurat și poate fi
încasat la orice casă de depuneri.
(*O pauză.*)
- ZUB** (*după ce își drege iar glasul*):
Orice s-ar spune, ești tare abil.
- PLATONOV**: Doar și eu și dumnea-
voastră sîntem militari, și arta mili-
titară, atît strategia, cît și tactica,
presupune abilitate. (*O pauză.*)
- ZUB** (*cu rugăminte în glas*): Platonov,
nu crezi că ar fi mai bine să-l trim-
item la vatră ? Să-i facem foaie de
drum și să uităm toată povestea.
(*Cu dispreț.*) E un poet... las' să-l
dădăcească taică-său, că tot e singur
cuc și n-are alte griji. Seara, în
timpul liber, se poate ocupa de re-
educarea lui. Ce zici, Platonov ?
- PLATONOV**: Nu se poate. Am nevoie
de el pe vas, Mitrofan Ignatici. Mai
ales acum, cînd plecăm în misiune,
nu mă pot lipsi de el.
- ZUB**: N-avea grijă, îți găsesc eu un
alt radiolocatorist. Și încă unul pe
cinste. De ce te încapățînezi ? Nu-
mai fiindcă din principiu nu vrei
să cedezi ? Da' ce, e Ușakov sau
Nelson ?
- PLATONOV**: Nu-i nici Ușakov, nici
Nelson.
- ZUB**: Atunci, nu cumva pretinzi că
e Popov sau Ţiolkovski ?
- PLATONOV**: Nu-i nici Popov, nici
Ţiolkovski.
- ZUB**: Atunci, de ce te agăți așa de
el ?
- PLATONOV**: E pur și simplu un băiat
cinstit.
- ZUB**: Numai pentru atît ?
- PLATONOV**: Nu. Și fiindcă sînt con-
vins că are mari posibilități, că în
viitor poate ieși om din el. E un
bun marinar și, incontestabil, un
băiat talentat, un specialist cu o pre-
gătire și o capacitate excepționale.
- ZUB** (*ducînd palma la gît*): Uite, pînă
aici m-am săturat de oameni cu po-
sibilități, ca dumnealui. Las' că ți-l
dau eu pe Sonțev de pe „Vostorjen-
nii”, cu care poți pleca liniștit în
misiune. E un om serios, pe care te
poți bizui.
- PLATONOV** (*clătînînd din cap*): Cu
Sonțev am fost coleg de școală. Îl
cunosc bine. E departe de a fi un
geniu.
- ZUB**: Nici n-avem nevoie de genii.
- PLATONOV**: Ba eu am nevoie.
- ZUB**: De ce ?

PLATONOV : Vreau ca subalternii mei să fie oameni cât mai inteligenți și capabili.

ZUB : Cum adică, n-ai destulă încredere în propria ta capacitate ?

PLATONOV : Când ești înconjurat de oameni capabili, progresezi și tu. (O pauză.)

ZUB : Cine era de cart când... Ceasovnikov dormea ?

PLATONOV : Cartnicul Zadornov.

ZUB : Dar ofițerul de cart unde era ?

PLATONOV : Executa o inspecție pe punte.

ZUB : Îmi place că respectați regulamentul. (O pauză.) Nu te mai rețin. (Platonov salută cu respect și dă să iasă.) Ascultă, să nu mai faci pe nebulul. Lasă-te de asemenea... aventuri. Să știi că dacă ceea ce am aflat se confirmă, nu mai pleci în misiune.

PLATONOV : Îmi permiteți să mă retrag ?

(Zub, după ce dă din cap în semn că da, începe să se plimbe îngândurat prin cabină, apoi ridică receptorul.)

ZUB (la telefon) : Fă-mi legătura cu comenduirea garnizoanei. Cu comandantul. (Pauză.) Aici, căpitanul de

rangul întii, Zub. Bună ziua, tovarășe căpitan. Ia spune-mi, căpitane, în noaptea de sîmbătă spre duminică ai avut vreun arestat din echipajul contratorpilorului „Vzvolnovanii” ? Nici un marinar și nici un ofițer, zici ? Așa. E limpede. În general, nici un marinar din escadra mea ? Chiar nici unul ? Bine. (Pune receptorul la loc, apoi după ce stă o clipă pe gînduri, îl ridică din nou.) Fă-mi legătura cu „Vzvolnovanii”. Aici, Zub. Să vină la mine cartnicul Zadornov. Cum cînd ? Acum, imediat. (Pune receptorul la loc. Se stinge lumina.)

(Platonov merge pe chei. S-a întunecat de tot. E viforniță.)

GÎNDUL LUI PLATONOV : Cine să fie oare ? Cine să fie ? (În depărtare se zărește o lumină verde.)

PLATONOV : Hei, taxi ! (Vifornița e acum atît de puternică, încît Platonov nu se mai vede, i se aude doar glasul.) Strada Primorskaia 7. Ba nu, la kilometrul 8. (Se aude zgomotul motorului, care pornește.)

CORTINA

A C T U L III

În largul oceanului. Puntea de comandă e vizibil înclinată. Pe ea se află aciași patru inși. Ca și înainte : tăcere, vînt, valuri, luna care urmărește vasul.

GÎNDUL LUI ZADORNOV : Vrei să știi, mamă, dacă sînt sănătos. Deocamdată, n-am de ce mă plînge. Mai vrei să știi cum o duc cu slujba ? Cu slujba, deocamdată, o duc bine. Mă întrebi, mamă, cum este mîncarea ? Mîncarea e deocamdată bună. Mai întrebi, dacă mă-mpac cu toată lumea ! Apăi, îți cunoști destul de bine feciorul, așa că poți fi liniștită. Și mai întrebi, mamă, de comandant, dacă i-am spus că îi trimiți salutări. Firește că i-am spus, fiindcă le merită. Da, are multe griji pe cap. Acum, mamă, a intrat într-un vârtej mai dihai ca diavolul acela de taifun japonez, și-i tare necăjit, da' iartă-mă, mamă, nu-ți pot scrie mai mult. Am să-ți povestesc eu cînd ne-om întîlni. Ce-mi place mie mult la el, e că se ocupă de călirea morală a echipajului. Și tare mai au nevoie

unii de așa ceva. Știi, mamă, el are încredere în echipaj și echipajul în el. Secundul, bunăoară, strigă la noi cît îl ține gura, dar asta nu-i așa de important, mai ales că, în sufletul lui, poate nici nu e atît de aspru cît vrea să pară, mamă, și țipă numai fiindcă își închipuie că așa se cuvine, dar se înșeală, mamă. Ce să-i faci, se mai găsesc și oameni de-ăștia, și nu numai printre secunzi. Știi, mamă comandantul nostru se face ascultat nu prin strigăte, ci prin felul cum se poartă, uite-așa, ca într-o bătălie navală : artileria trage, iar infanteria cuce-rește terenul. Întrebi unde ne aflăm acum ? Cînd îți scriu aceste rînduri, mamă, sîntem în largul Pacificului, un ocean atît de liniștit de parcă i-ar fi străpuns cineva fundul cu o suliță. Despre taifun, mamă, am

să-ți scriu când vom ajunge-n port, ca să nu te neliniștești. Mai întrebi, mamă...

MEGAFONUL : Tunet 44 ! Tunet 44 ! Aici, Fulger ! Aici, Fulger ! Mă auzi ? Trec pe recepție. Cum stați cu moralul ?

PLATONOV : Bine.

MEGAFONUL : Continuăm pe drumul trasat.

PLATONOV : Am înțeles. (Pe punte se lasă tăcere.)

TUMAN (la microfon) : Să părăsească puntea cei fără vestă de salvare. Cart de veghe, ce păzești ?

(Pe punte se lasă din nou tăcere. Nu se aude decât zăuierul valurilor. Când Platonov întilnește din nou privirea lui Ceasovnikov, întoarce capul și reînțepe discuția pe care o poartă în gând.)

GÎNDUL LUI PLATONOV : Știi, băiatul-tatii, eu unul am șocotit întotdeauna că întâmplarea nu-i decât o formă de manifestare a legilor.

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Asta nu-i numai părerea dumitale, draguțule.

GÎNDUL LUI PLATONOV : Dar a cui mai este ?

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : A lui Marx, bunăoară.

GÎNDUL LUI PLATONOV : Asta nu-mi face decât cinste.

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Tot îngîmfat ai rămas.

GÎNDUL LUI PLATONOV : Eu nu mă schimb cu una, cu două. (Se stinge lumina.)

(...Ne găsim în casa de la kilometrul 8. Un cuier, o oglindă, pălării, mantale militare, paltoane, șoșoni, galoși. Vestibulul îngust e despărțit doar printr-o arcadă de un coridor luminos slab de o lampă cu picior care împrăștie o lumină violetă ; la capătul coridorului apar și dispar perechi dansînd. Mașa și Kuklin, care dansează împreună, se opresc și vin în vestibul să fumeze o țigară. Kuklin a băut cam mult, dar se ține bine, numai tonul exaltat cu care vorbește îl trădează.)

KUKLIN (întorcîndu-se și arătînd spre o pereche care trece dansînd spre fundul coridorului) : Uite-te la ei, niște secături...

MAȘA (făcînd un gest de plictiseală) : Ce-mi pasă ! Cu ei cel puțin te dis-

trezi. Și parcă eu ce sînt ? (Aprinde o țigară.)

KUKLIN : Ce țigări lungi fumezi ! MAȘA : Sînt bulgărești, „Femina“. Nu fumez decât de-astea. Slavka, sînt consecventă. Ca și în dragoste, de altfel.

KUKLIN : Nu mă pot fixa la ceva. Sînt o fire schimbătoare. Dă-mi și mie una s-o încerc. (Aprinde o țigară.) Ce folos că o duci tot într-o petrecere, surioară, dacă ochisorii tăi căprui sînt atît de triști și reci ! Parcă ai fi toată învăluită într-o mantie de tristețe. Ia stai, cîți ani împlinești ?

MAȘA : S-o lăsăm încurcată.

KUKLIN : Ai dreptate, o femeie n-are decât vîrsta pe care o mărturisește, nu cea pe care o arată. Nu te supăra, am glumit. Ești încă fermecătoare. Dar decât să trăiești așa, la periferia vieții, mai bine pleacă de aici. Și cu cît mai curînd, cu atît mai bine. (Mașa tace.) Vine des pe la tine ?

MAȘA : Niciodată.

KUKLIN : Discreți mai sînteți !

MAȘA : Of, prostuțule !

KUKLIN : Nu la tine îi e gîndul acum, fetițo !

MAȘA : La misiune ?

KUKLIN : Bine ar fi.

MAȘA : Atunci, la ea ?

KUKLIN : Nici.

MAȘA : Nu mă chinui.

KUKLIN : Vezi că te-ai dat de gol.

MAȘA : Cînd erai mic, striveai broaștele cu piciorul. Ai rămas la fel de crud, Slavka.

KUKLIN : Cu tine însă nu. Dar, vezi tu, mie nu-mi plac surogatele, imitațiile. Și cu atît mai puțin în relațiile intime. Ceea ce nu s-ar putea afirma despre... bunul nostru prieten.

MAȘA : Nimeni nu-ți stîrnește atîta invidie ca un prieten bun, dragul meu.

KUKLIN : Face pe grozavul.

MAȘA : În ce privință ?

KUKLIN : În toate ! Și în lucruri mari și în cele mici. Nu înțeleg ce-o mai fi vrînd. Știi, încă din școală era un îngîmfat și un ambțios fără pereche. Ce-i drept, cu oarecare aptitudini pentru cariera de marinar. Avea și ceva talent la matematică. Dar, oare asta e suficient ca să te salți atît de repede și atît de sus ? Nici protecție n-a avut, pe cîte știi. Și nu s-ar putea spune că nu-s informat, deoarece, din lipsă de alte preocupări, l-am urmărit cum se ridică.

Eu am scăpat toate ocaziile, în timp ce el urcă mereu. Când vezi că un om se ridică în mod atât de inexplicabil, fără să vrei (*se apropie de oglindă și se privește în ea*), te uiți în oglindă și-ți spui: „Ești o nulitate, un ratat“. Când am pornit în viață, am avut cu toții aceleași posibilități. Dar dumnealui nu s-a mulțumit să ajungă doar comandant pe o navă cu rachete, ci s-a cățărat în fruntea flotei! A ieșit primul la toate cele patru probe. La una, două, așa mai înțelege, dar la toate patru!

MAȘA: Tu, în schimb, ai avut pînă acum patru neveste și șase funcții.

KUKLIN: Exagerezi, draga mea. N-am avut decît patru funcții și două neveste.

MAȘA: Pe una ai lăsat-o că n-a avut copii, iar pe cealaltă fiindcă a avut prea mulți! Noi amîndoi, Slavka, am dus o viață fără noimă... Eu am trăit cinci ani cu un om de treabă, cu un om foarte bun, dar n-am fost fericită, nu! „Mașenka — îmi spunea el pînă și pe patul de moarte —, șcupma mea Mașenka, nu doresc nimic pe lume, nici grade, nici funcții, numai să mă iubești tu. Dacă scap cu viață, ai să mă iubești, Mașenka?“ Eu însă tăceam. Se temea tot timpul că îmi va pricinui o mare durere cînd va muri. La un moment dat mîna lui a fost mai caldă ca oricînd... Dar să lăsăm astea, Barbă-Albastră. Hai mai bine să dansăm. Dă-le încolo de necazuri!

KUKLIN: Stai să-mi termin țigara. (*Iritat.*) Las' că nici cu asta n-ai nimerit-o mai bine. Uite, Kostik... îl adora. Dar ia întrebă-l pe băiatul tatii ce părere are acum despre Sașa? S-a lămurit! Ar fi timpul să te dezmeticești și tu... Eroii nu se nasc de la sine, sînt creația altora. Pe cine cad sorții, acela iese în frunte. Numai că, de astă dată, n-a nimerit-o, n-are să mai iasă în frunte. La rînd, cetățene! (*Stinge țigara.*) Nu-mi place, e prea slabă. Ei, dansăm?

MAȘA: Nu, n-am chef. Mai bine spune-mi ce s-a întîmplat.

KUKLIN: Nimic deosebit. (*Strivește țigara cu piciorul și spune cu îndiferență*): N-are să mai plece în misiune.

MAȘA: Cum așa? De ce?

KUKLIN: Fiindcă nu vreau eu, bunăoară. (*Dezmeticîndu-se brusc, cu răutate.*) Kostik a făcut o prostie. El l-a

acoperit. Dar s-a aflat la Moscova. Fii pe pace, la închisoare n-o să ajungă pentru asta. Nu încape îndoiială însă că va fi pus la locul lui. Și atunci, o să mai lase din ifose. Știi, surioară, unii oameni, și nu mă refer la artiști, interpretează totdeauna un personaj: unul, pe omul cu inima deschisă; altul, pe geniul cu capul în nori; al treilea face pe prostul. Platoșka, de pildă, face pe contraamiralul. Fiindcă îl cheamă Alexandr Vasilievici își închipuie că e un Suvorov al flotei și nu-i mai ajungi nici cu prăjina la nas.

MAȘA (*pe neașteptate*): Tu l-ai denunțat! Tu!

KUKLIN (*descumpănit*): Eu?

MAȘA: Frățiorul meu... bine ai mai ajuns! Ce ticăloșie!

KUKLIN: Nu l-am denunțat. Nu-i în firea mea așa ceva. Am raportat numai ceea ce s-a petrecut. Sînt militar, Mașenka, și mi-am făcut datoria.

MAȘA: Militar e Platonov, tu ești un carierist.

KUKLIN: Ca om te înțeleg, Mașa (*încruntîndu-se*), dar cînd e vorba de datoria mea, nu cruț pe nimeni, nici pe tine, care mi-ești soră, nici pe prietenul meu cel mai bun.

MAȘA: Prietenul cel mai bun ți l-ai trădat.

KUKLIN: Nu, Maria, mi-am făcut doar datoria de ostaș. Și fiindcă ai adus vorba de „trădare“, trebuie să-ți spun că e probabil o trăsătură caracteristică a familiei noastre. Nu uita, dragă surioară, că acum șase ani, în loc să te măriți cu copilandrul pe care îl iubeai, dar care abia își terminase școala navală, ai preferat un căpitan de rangul doi, cu perspective, dar pe care nu-l puteai suferi. Și... ai dat norocului cu piciorul. Ei, acum hai să dansăm. (*O ia de braț, dar ea îl respinge brutal, își ia în grabă șalul de pe cuier, aleargă la ușă, o deschide larg și, deodată, prin ninsoarea deasă ca o sită, se zărește Platonov, a cărui rozetă aurie de la caschetă strălucește în lumina albăstruie a lunii. Prin ușa deschisă pătrunde vuietul oceanului.*)

MAȘA: Dumneata?... Tu?..

KUKLIN (*ironic*): Conspiratorilor!

MAȘA: Lasă-ne singuri. (*Kuklin le face cu ochiul amîndurora, îi salută cu gestul său obișnuit, mișcînd din degete, și pleacă. Se aude muzi-*

ca. *Mașon se apropie încet și în tăcere de Platonov, îi scutură zăpada de pe umeri, îi scoate cascheta, fularul alb de la gît, și-i descheie pe rînd nasturii mantalei.*) Am oaspeți. Dar dacă vrei, îi dau afară. (*Platonov tace.*) Așadar, tot ai venit. (*Se ridică în vîrfurile picioarelor și îl sărută lung.*) Îți mulțumesc. (*Se stinge lumina.*)

(*În aceeași noapte. Ușa camerei lui Kostea din căminul ofițerilor se deschide încetisor. Anećika, cu o broboadă pe cap, cu paltonul îmbrăcat în grabă peste cămașa de noapte, intră în vîrfurile picioarelor. Kostea doarme ca un copil, cu obrazul rezemat pe palmă. Anećika se oprește lingă patul lui, aprinde lumina de pe noptieră în formă de bufniță și-l mîngîie ușor pe păr. El zîmbește fericit, dar cînd deschide ochii, rămîne înmărmurit.*)

ANECIKA : Uite că am venit. Și ușa era întredeschisă, exact ca în romane. Poate că ar fi trebuit să am și o luminare în mînă, ca tabloul să fie complet, dar uite că n-am. (*Ceasovnikov se ridică într-un cot, acoperindu-se jenat cu plapuma pînă la gît.*) Ce să fac, Kostik ?

CEASOVNIKOV : Anećika, încetează ! ANECIKA : De ce ? Doar căsătoriile se încheie în cer, nu la bal. Parcă așa spunea. (*Se așază pe marginea patului.*) Sînt și în cămașă de noapte, numai desculță nu-s. Te rog să mă ierți. (*O pauză.*) Nu-i nicăieri, nici pe vas, nici acasă.

CEASOVNIKOV : Întoarce-te, Anećika, să mă îmbrac.

ANECIKA (*ca pentru sine*) : Nu pot să mă duc acolo după el. Mai bine mă spînzur decît să mă duc.

CEASOVNIKOV : Unde ?

ANECIKA : Of, Kostea ! Lasă, nu te mai prefac. Dumneata trebuie să te duci acolo după el. Da, dumneata. Hai îmbracă-te mai repede.

CEASOVNIKOV : Întoarce-te.

ANECIKA : Am să sting lampa. (*Stinge lampa și discuția continuă pe întineric.*) Din cauza dumitale au ieșit toate încurcăturile. Înțelege ? A fost Tuman pe la mine. El, care e de obicei atît de stăpînit, atît de echilibrat, acum parcă și-a ieșit din minți. Și pe dumneata te-a vorbit, ba încă cum. Ascultă, Kostea, dacă nu intervii, îl paște tribunalul militar.

CEASOVNIKOV : Pe cine, pe Tuman ?

ANECIKA (*plîngînd aproape în hohote*) : Pe Sașa ! Înțelege, pe Sașa !

CEASOVNIKOV : Pentru ce ? E cu neputință.

ANECIKA (*plîngînd la fel de tare*) : Ei, poftim ! După ce ai făcut toată încurcătura, acum îți se pare cu neputință. Adu-ți aminte cum rîdea.

CEASOVNIKOV : Cine ?

ANECIKA : Ha ! Ha ! Nu îți mînte cum hohotea ? Ha ! Ha ! S-a dus glonț la telefon să raporteze la Moscova... Încă de la Peterhof nu l-am putut suferi ! Se cunoaște că-s frați ! Carieristii de teapa lor otrăvesc viața oamenilor din jur. Dumneata îmi dădea mie sfaturi adineauri, Kostik, acum eu îți cer să faci ceva, să acționezi. Vezi bine că eu sînt gata de orice. (*Plînge.*) Oricum ar fi, e bărbatul meu, al meu ! E un comandant hotărît, un om dintr-o bucată, asta o știe toată flota. Cînd a luat o hotărîre, o duce la capăt cu orice preț, nu ca alții. Nu vorbesc de dumneata, nu te supăra. La urma urmei, poți să te și superi, acum îmi e totuna. Să nu mi-o iei în nume de rău, Kostik. În seara asta, parcă aș fi năucă. Spun tot ce-mi trece prin gînd. Te rog, caută-l ! Fă ce poți, doar din pricina dumitale, de dragul dumitale a ajuns aici. Dacă nu-ți lua el apărarea, ai fi fost judecat, Kostik.. El n-a stat o clipă pe gînduri, a luat totul asupra lui și n-o să dea înapoi. Cînd spune „da“, e „da“, și cînd spune „nu“, e „nu...“ (*Plînge.*) Să nu aprinzi lumina. Of, doamne, tot nu ești gata ? Cît ai să te tot îmbraci, că doar nu te duci la bal... Dar nu cumva să aprinzi lumina, nu cumva. (*Plînge în hohote.*)

CEASOVNIKOV : Anećika, sînt gata. (*Lampa de pe măsuta de noapte se aprinde pentru o clipă și luminează pe Ceasovnikov, îmbrăcat, și pe Anećika plîngînd amarnic. Cu tristețe.*) Sînt gata. (*Se stinge lumina.*)

(*...Din nou, locuința de la kilometrul 8. În ciudata lumină violetă pe care o împrăstie lampa cu picior, se văd oaspeții Mașei. Alioșa din Ansamblul artistic, un om de vreo 30 de ani, într-un elegant costum civil, chipeș, plin la față, cîntă cu un aer visător, acompaniîndu-se la chitară. O colegă de a Mașei, roșcovană și trecută, veșnic cu țigara în gură, vorbește cu un glas de bas, dar de fiecare dată cu altă intonație. Tot acolo se află Kuklin și Platonov, lingă care șed de o parte Mașa, iar de cealaltă Liolia.)*

ALIOȘA DIN ANSAMBLUL ARTISTIC (cîntînd):

Trec grăbite zilele
Zboară ca orele,
Zboară ca orele,
Fug șinele albastre din
Moscova pîn' la Harbin,
Din Moscova pîn' la Harbin.

LIOLIA (în șoaptă): Vouă vă place?
Mie nu.

KUKLIN: Sst!

ALIOȘA DIN ANSAMBLU:

S-a mai zărit o clipă
Batista, fluturînd ca o aripă.
Trenul a plecat
Zburînd spre Orientu-ndepărtat,
Spre Orientu-ndepărtat.
Șinele se tot lungesc,
Neîncetat le urmăresc,
Și mi-e gîndul împărțit
Între ce m-așteaptă și ce-am părăsit,
Și ce-am părăsit.

COLEGA MAȘEI, CU ȚIGARA: E
încîntător!

ALIOȘA DIN ANSAMBLU:

Roțile se-nvîrt întruna și suspină
Luncînd pe șină.
Mă înșoțești și fluturi din batistă
Cu privirea-ți tristă,
Cu privirea-ți tristă.

KUKLIN: La votcă merge și un cîntec
ca ăsta.

ALIOȘA DIN ANSAMBLU:

La graniță-mi ies în cale
Trenuri ce se întorc ca gîndul
meu la tine
Și graiul acestor meleaguri străine
Mă umple de jale,
Mă umple de jale.

(Aplauze, Mașa sare de la locul ei,
se repede la fereastră și o deschide
brusc. De-afară pătrund vîntul, zăpada
și lumina lunii. Toți ceilalți, afară
de Platonov, se ridică și aleargă spre
Mașa. Kuklin o ia de umeri și o si-
lește să se așeze din nou.)

KUKLIN: Toate trec. O să treacă și
asta, surioară.

MAȘA (uitîndu-se vinovată la Plato-
nov, în șoaptă): Și durerea altuia
poate să-ți sfîșie inima, nu-i așa,
Sașa? (Platonov tace.) Și pe tine
te-a întristat cîntecul ăsta? (Pla-
tonov tace.) Pe mine mă tulbură în-
totdeauna cîntecele triste.

COLEGA MAȘEI (ștergîndu-și lacri-
mile și uitîndu-se încîntată la Mașa):
E încîntător!

LIOLIA: Și eu mă simt ca o roată
care lunecă în neștire. Iată de ce
m-a răscolit cîntecul.

KUKLIN: Așa mi s-a părut și mie.

MAȘA (cătore Platonov): Vrei să-i dau
afară pe toți? (Platonov ridică din
umeri.) Cine bea ceai, cine bea ca-
fea?

KUKLIN: Eu prefer coniacul.

MAȘA (cătore colega cu țigara, tăios):
Hai să-mi ajuți, (les amîndouă.)

LIOLIA (cătore Platonov): Il mai ții
minte pe Tadeus, polonezul acela care
era cu un an în urma dumitale la
școala navală? Băiatul acela înalt,
blond și spălăcit, cu ochii visători.
A dansat tot timpul cu mine atunci
la Peterhof, la balul vostru de ab-
solvire! Îți mai aduci aminte? Nu
știu dacă m-o fi atras privirea lui
visătoare, ori poate faptul că era
străin, căci pe atunci aveam o slă-
biciune pentru tot ce era străin.
Fapt e că ne am îndrăgostit și în
curînd ne-am căsătorit. Deși, părinții
mei s-au opus. În privința aceasta
au fost amîndoi de aceeași părere,
ceea ce li se întimplă destul de rar.
E o prostie să pleci din Leningrad,
ziceau. Parcă-ar fi cine știe ce sco-
fală să locuiești la Leningrad!
Toamna e umezeală, ceață, ai veșnic
guturai, sciatică. Așa că am plecat
cu el în Polonia, la Gdansk. Auzisem
și eu, ca toată lumea, de vestitul
coridor de la Danzig, din pricina că-
ruia nemții au pornit război împo-
triva Poloniei, și mă așteptam să tră-
iesc într-un port, pe malul mării.
Cînd colo, n-am văzut decît niște
docuri pe ușcat. E drept că ajun-
sesem în străinătate, dar ce folos?
Toată lumea era ocupată, nimeni
n-avea timp de mîne, toți munceau
exact ca la noi. M-am întrebat ce
rost are să rămîn. Ca să muncesc
pe un șantier? Mulțumesc, asta pu-
team să fac și la Leningrad. Părin-
ții lui Tadeus al meu erau niște
bătrîni fandosîți, cu ifose. Soacră-mea
era nemaipomenit de arțăgoasă și
de zgîrcită. Toată ziua îmi scotea
sufletul, fiindcă, pasămite, trîndă-
veam. Așa a trecut un an. Dar las'
că nici eu nu le-am rămas datoare.
Destule hapuri am făcut-o și eu să
înghită. Și i le serveam în doze mici,
ca un homeopat. Tadeus nu spunea
un cuvînt, răbda, își holba ochii vi-
sători și din cînd în cînd își trecea

degetele prin chica lui ca un stog de paie. În cele d'n urmă, mi-a spus: „Du-te acasă, Liolia. Îți dau bilet de clasa întâi, numai să pleci. Nu mai am nici un pic de dragoste pentru tine. Mi-ai apăsât inima ca pe un tub de pastă de dinți, pînă ai goli-t-o.“ „Bine — i-am răspuns — dacă inima ta e ca un tub de pastă de dinți, rămii sănătos.“ Am plecat la Varșovia și de acolo spre casă. Cînd am ajuns la graniță, am și uitat de Tadeus. Deși, vorba cîntecului, au fost și zile senine. N-aș putea spune că nu m-a iubit. Uneori, mă adora chiar. Dar ce folos? La Leningrad, am căutat să-mi fac un rost și m-am măritat d'n nou. De astă dată, cu un văduv. N-am ales prea mult că, de, zilele trec ca orele, vorba cîntecului. Avea și remorcă — o fată de s-o dai la amanet și să pierzi chitanța. Era de măritat, dar pretendenții, firește, nu se prea îmbulzeau. Și cînd dădea cu ochii de mine, se învinețea toată de ciudă. De, Liolia, îmi zic, nici de astă dată n-ai aterizat unde trebuie. Ce nevoie aveai să te legi la cap dacă nu te durea? Și după toate, mă trezesc într-o bună zi că e mutat tocmai în Orientul Îndepărtat. Eu, după el, ce era să fac? Din fericire, am scăpat barem de fată, care a rămas să studieze chimia la Leningrad. Iată-mă și în Extremul Orient! Auzisem că dunele, portul Okeansk, golful Zolotoi Rog ar fi o minunăție. Și cînd colo? Doar vifornițe, mere chinezești cu coajă tare, apă minerală sălcie, și atît. Ce-i drept, pe aici se găsește jen-șen, vestita rădăcină făcătoare de minuni, dar nu de asta am eu nevoie! Bărbatul meu lucrează la statul-major, iar seara, cum se întoarce de la b'rou, se trîntește pe divan și nu-i chip să-l urnești nici cu boii. Cînd îl cauți, citește. Altă distracție nici nu-i trebuie. Mi s-a urît să-l tot văd cu nasul în carte. Nici astă-seară n-a vrut să vină cu mine aici. Am încercat și eu să-mi mai alung plictiseala citind, dar am renunțat curînd. Unde mai pui că am și o muncă plictisitoare și erner-vantă. Știi, sînt telefonistă la hotelul „Pacific“. Cînd te obișnuiești cu glasul unui pasager dintr-o cameră mai acătării și omul ți se pare simpatic, peste o zi, două, te pomenești că din aceeași cameră îți răspunde alt glas, și încă unul antipatic. Cît e ziua de lungă n-am o clipă de

liniște. Unul de la Tula e înștiințat că i-a născut nevasta o fetiță, pe altul îl cheamă logodnica din insulele Kurile, și eu, bineînțeles, trebuie să le dau legătura la toți. Ba mă cheamă Vladivostokul, ba trebuie să răspund la Moscova, ba mă cheamă Leningradul, ba răspund la Vladivostok. Toată lumea vorbește, tot vorbește, și eu numai că dau legătura. Și așa, tot ascultînd convorbirile altora, trece viața pe lingă mine. După cum ți-am spus, sînt ca o roată care lunecă în neștire. (*Mașă aduce ceaiul și cafeaua, iar colega ei, pe o tavă, o sticlă de vin, pahare și o farfurie cu bucățele de brînză.*) Aici e exact ca la pani Wanda, fosta mea soacră. Ești servit cu tot dichisul, dar rămii flămînd.

ALIOȘA (*ridicîndu-se, spune cu glasul lui bine timbrat*): Vă rog să umpleți paharele. Vreau să rostesc un toast original. (*O pauză.*) Propun să ridicăm acest pahar în sănătatea gazdei.

COLEGA MAȘEI: E încîntător!

ALIOȘA: În sănătatea dumitale, Maria Sergheievna, care ai înfrumusețat viața noastră a tuturor celor de aici, de pe acest tărîm îndepărtat al Oceanului Pacific! (*Către Platonov.*) Tovarășul căpitan de rangul trei desigur nu constituie o excepție în această privință.

MAȘA: Isprăvește, Alioșa!

KUKLIN: Să lăsăm precizările.

ALIOȘA: Dumneata, Maria Sergheievna, ești o oază pentru noi. Și nu mă gîndesc numai la casa dumitale, eu nu pun pe primul plan satisfacțiile materiale, dar aici în Orient, unde ești lipsit de toate avantajele...

LIOLIA: Dar indemnizația?

ALIOȘA: Nu pune punctul pe i.

KUKLIN: Lasă discuția și încheie-ți toastul!

ALIOȘA: Să ridicăm acest pahar pentru kilometrul 8. Pentru acest crîmpei de capitală. Pentru Maria Sergheievna, inaccesibilă și rece ca o zîină a zăpezilor și tot atît de fermecătoare! (*C'ocnește cu Mașă.*)

COLEGA MAȘEI: E încîntător!

KUKLIN: Tu, Platoșă, din obișnuință desigur că aștepti să se ridice paharul în sănătatea ta. Uite, am să-ți fac eu această plăcere.

MAȘA: Isprăvește!

LIOLIA: Lăsați discuțiile. Haideți mai bine să începem jocul cu sticla, de vreme ce tot e goală.

KUKLIN : Ce joc mai e și ăsta ?
LIOLIA : Cum, nu știi ? E un joc cu sărutări.

COLEGA MAȘEI : E încântător ! (Cineva ia repede de pe masă tava cu cești și pahare. Liolia învîrtește sticla, care se oprește la un moment dat cu gura spre Kuklin. Liolia, cu un aer nepăsător, se apropie de Kuklin și-l sărută pe buze.)

LIOLIA : Acum e rîndul dumatiale. (Kuklin învîrtește și el sticla care se oprește cu gura spre colega Mașei, Kuklin o sărută.)

COLEGA MAȘEI : E încântător ! (Învîrtește și ea sticla. De astă dată, colega Mașei îl sărută pe Alioșa. Același joc. Apoi, sticla se oprește în direcția Mașei. Alioșa se duce la ea, o privește, apoi aruncă o privire spre Platonov și o sărută din nou pe colega Mașei. Platonov se ridică în tăcere și se duce în vestibul.)

MAȘA : Ce joc stupid ! (Azvîrle sticla pe jos. O împinge cu piciorul și se duce după Platonov. În vestibulul strîmt, Platonov fumează în tăcere.) Vrei să-i gonesc, Sașa ? (Platonov tace. Se aude glasul lui Kuklin : „Cîntă-ne niște cuplete, Alioșa !”. Apoi, strigăte amestecate : „E încântător !”, „Mare scofală !”... Gălăgie. Apoi se aude chitara și Alioșa începe să cînte. Platonov fumează, iar Mașa stă lingă el.)

ALIOȘA (cîntă, săltînd din umeri și umflîndu-și pieptul) :

Ah, femei, femei, femei,
Să pieriți din ochii mei !
Eu pe toate v-am iubit,
Și mult am mai pătimit.

Ha — ha !

(Platonov își azvîrle țigara și, fără să se uite la Mașa, își ia brusc din cuier mantaua și cascheta.)

MAȘA : Sașa, Sașenka ! Nu vezi ce vifornită e afară ? Nu te las să pleci, Sașenka... (Se aude soneria de la intrare. Mașa tresare și se duce la ușă.) Cine e acolo ?

UN GLAS DE-AFARĂ : Îl caut pe Platonov.

(Mașa se trage înapoi. Platonov deschide ușa. Apare Ceasovnikov, plin de zăpadă. O pauză. Cîțiva dintre oaspeți intonează în cor, unul mai fals decît celălalt, cupletul : „Ah, femei, femei, femei...”

CEASOVNIKOV : Va să zică, într-adevăr așa stau lucrurile. (O pauză.)

MAȘA : Kostik ! La ora asta vii, aiuritoare ?! Dar nu-i nimic, te iert. Scoate-ți mantaua, Slavka, ia te uită cine a venit la noi : așadar, cei trei mușchetari s-au întîlnit din nou... după șase ani, nu după douăzeci, ca în cărțile lui Dumas. (Apare Kuklin.)

KUKLIN (glumind) : După cum văd, te-au aruncat și pe tine valurile vieții pe insula noastră. Bine ai venit ! (Ii întinde mina, dar Ceasovnikov refuză să i-o stringă.) Și pe mine ești supărat ? Doar eu nu te-am șters de pe nici o listă.

CEASOVNIKOV : Tu ai făcut ceva mult mai grav !

KUKLIN : M-o fi calomniat cineva ? Se-ntîmplă. M-am obișnuit. Nu mă mir.

CEASOVNIKOV : Tu umbli cu calomniilor !

KUKLIN : Cum așa, eu ?!

CEASOVNIKOV : Da, tu. Nu m-ai calomniat tu la direcție, la Moscova, că m-aș fi îmbătat și aș fi făcut scandal, cînd, de fapt, dormeam în cabină ? Ești un mincinos, un calomniator !

KUKLIN : Mincinos ești tu, nu eu ! Te-ai purtat ca un huligan și acum tot tu o faci pe grozavul ? Nu cumva v-ai închipuiți, dragii mei, că ați reușit să prostiți pe toată lumea. Adevărul tot iese la suprafață, degeaba căutați să-l ascundeți. (O pauză. Se aud câteva glasuri cîntînd în cor : „Ah, femei, femei, femei, Să pieriți din ochii mei...”)

CEASOVNIKOV (cătore Platonov) : To-varășe căpitan de rangul trei, sînteți chemat de urgență la comandament. (Cătore Kuklin) Păcat de tine, Slavka, erai un băiat bun și ai ajuns... un ticălos. (Întorcîndu-se din nou către Platonov, tăios.) Sînteți așteptat la comandament. (Se îndreaptă spre ușă, fără să se uite la Mașa. Cînd ajunge în dreptul lui Kuklin, se oprește.) Nici nu-ți închipui cîtă plăcere mi-ar face să te pîlmuiesc, dar nu vreau ca un subaltern al lui Platonov să comită cu adevărat o abatere, tocmai acum cînd vasul trebuie să plece în misiune. De aceea, amîn pe altă dată. (Iese.)

(Platonov se întoarce spre Mașa, o salută militarăște și, fără un cuvînt, iese și el. Se aude ușa de-afară închizîndu-se cu zgomot, după ce o clipă a pătruns în casă vîietul oceanului.

Maşa şi Kuklin rămîn cîva timp în-mărmuriţi. În fund, lîngă lampa cu picior, Alioşa intonează, fandosindu-se, cupletul : „Ah, femeii, femeii, femeii”, pe care îl reiau în cor cîteva voci, cîntînd fals.)

MAŞA : Acum ştiu că n-o să mai vină niciodată la mine.

(Se stinge lumina. În locul chitarei şi al cupletelor, se aud acum şuieratul vîfului şi vîuietul oceanului. Platonov şi Ceasovnikov se întorc pe jos, de-a lungul ţărmului, de la kilometrul 8. Amîndoi merg aplecaţi, lupîndu-se cu vîiforniţa. Au cascheta trasă pe ochi, gulerul mantalei ridicat şi ţin mîinile în buzunar. Înaintează în tăcere, ca două umbre prin noaptea luminată de lună.)

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Ascultă, Platonov, eu o iubesc pe soţia dumitale, pe Anna Ivanovna. O iubesc şi o voi iubi pînă la moarte, deşi nu-mi împărtăşeşte dragostea. Pe mine mă încîntă totul la ea, chiar şi ceea ce te nervează pe dumneata. Eşti un dobitoc, Platonov, de vreme ce n-ai ajuns s-o cunoşti pe femeia asta, lîngă care trăieşti de şase ani. Da, Platonov, n-ai fost în stare să înţelegi că lîngă dumneata se află o fiinţă, nu un obiect. Trebuie să fii un mărginit şi îngîmfat ca dumneata, Platonov, ca să părăseşti o asemenea femeie şi să te înfunzi în mocirla de la kilometrul 8. Dobitoc, întunecat la minte, asta trebuie să fii, Platonov. Ţi-o declar categoric. Dacă vrei, pot să ţi-o spun în gura mare, tot n-am nimic de pierdut. Ea nu mă iubeşte şi n-are să mă iubească niciodată, fiindcă aşa-i dragostea, oarbă. Ea te iubeşte pe dumneata, numai pe dumneata, şi te va iubi întotdeauna numai pe dumneata. Cu dragostea ei veşnică şi neîmpărtăşită. Cum de nu înţelegi că eşti un idiot, un inconştient, de vreme ce poţi fi gelos pe mine şi o poţi bănuî pe ea, o femeie atît de curată cum n-am întîlnit alta. Nu pot să-ţi spun decît că eşti un nătărău incurabil, un idiot şi un dobitoc. *(Pauză.)* Şi totuşi... plin de atîta omenie! Spre norocul dumitale, în celelalte privinţe te-ai dovedit un om. Şi dacă vrei să ştii, eu îmi dau seama de asta chiar mai bine decît dumneata. Eşti un om adevărat, Platonov, un om sovietic, un om de astăzi, nu o secătură, cu toate că faţă de mine şi de

Anecika te porţi ca un bădăran. Nici n-o meriţi pe Anecika. Ea îţi e cu mult superioară şi îşi dă seama că, oricum, ai multe calităţi. Ce bine îmi pare că printre noi sînt cu mult mai mulţi oameni ca dumneata decît lichelele ca Slavka. Iată de ce e frumoasă viaţa şi de ce vreau să trăiesc, deşi ştiu sigur că Anecika n-o să mă iubească niciodată. Şi dacă vrei să-mi cunoşti gîndurile pînă la capăt, Platonov, află că atunci cînd mă uit la oameni ca dumneata, ini-ma mă îndeamnă să spun DA, cînd spun ei da, şi NU, cînd spun ei nu. Iată ce aş fi vrut să-ţi mărturisesc deschis, cu glaş tare, Platoşa, dar un dobitoc îngîmfat ca tine nu merită să-i dezvălui ce simt şi ce gîndesc.

PLATONOV : Oare mai avem mult ?
CEASOVNIKOV (rece) : Trebuie să mai fie vreo doi kilometri.

(Amîndoi merg mai departe cu nasul infundat în gulerul aspru al mantalei. De la kilometrul 8 pînă acasă au de străbătut un drum lung, pe vîiforniţa care nu se mai potoleşte, însoţiţi de lumina turbure a lunii.)

GÎNDUL LUI PLATONOV : Am iubit-o oare pe Maşa ? Nici eu nu mai ştiu acum. S-ar putea să o fi iubit. E chiar foarte probabil. Dar azi, s-a sfîrşit. A fost ca o vrajă care a ţinut şase ani şi, dintr-o dată, s-a risipit ! Pentru totdeauna ! Oare îmi pare bine ? Poate că da. E chiar foarte probabil. Parcă şi vîiforniţa troieneşte anume drumul către ea. Ce bine că am venit aici. Am venit ca să plec. Numai aşa m-am vindecat. *(Se uită la Ceasovnikov, care merge în tăcere lîngă el.)* Mergi alături de mine şi mă dispreţuieşti. Mie însă îmi vine să rîd cînd mă uit la tine. Mare prost eşti, afurisitul ! Multe necazuri îmi faci, nătărăule ! Ieri îmi venea să te string de gît cu mîna mea, dar astăzi îmi pare bine că mergem cot la cot, descreieratul ! Zău că-mi pare bine. Anecika spune întruna zău. Cînd termin cu Zub, unde să mă duc, acasă sau pe vas ? Nu, acasă nu mă duc nici în ruptul capului. Mă întreb la ce s-o fi gîndind el acum ? E deştept foc, trăsniţul ! Are idei originale, uneori foarte inteligente, altelei absurde. Şi ţine morţiş la ele. Cînd te aştepţi mai puţin, o ia razna, face cîte o trăsnaie ! Dar un lucru e sigur : merge pe un drum cinstit în viaţă.

Pentru asta trebuie să i se ierte... firește, nu toate, dar multe. Lasă că viața are să-l izbească de stînci, are să-l rănească, să-l înmoaie. Totuși e să nu-l frîngă. Să nu-l frîngă! Mi se pare că a început să mai priceapă cite ceva. Și eu, de altfel. Tare aș vrea să-i spun mucosului o vorbă bună, caldă, dar nu se poate, are să mă înțeleagă greșit, are să-și închiuie că vreau să mă pun bine cu el, prostuțul...

(*Își văd tăcuți de drum, pînă la o răspîntie unde Platonov rupe tăcerea.*)

PLATONOV (*cu glas tare*): Cine mă cheamă? Zub?

CEASOVNIKOV: Anećika.

PLATONOV: Anećika? De ce Anećika? (*Ceasovnikov tace. Au ajuns la răspîntie, unde pilpii lumina unui felinar clătinat de vînt.*) Nu vii pînă la mine?

CEASOVNIKOV: Am treabă. (*Se despart și pornesc în direcții opuse. În curînd, siluetele lor întunecate se pierd în ninsoarea deasă. Se stinge lumina.*)

(*...Anećika, tot cu paltonul îmbrăcat peste cămașa de noapte, vorbește la telefon.*)

ANECİKA (*strigînd în receptor*): Am întregat la aeroport și mi s-a spus că pe această linie avioanele circulă normal, că timpul e favorabil pentru zbor. În douăsprezece ore puteți fi aici, Maxim Ilici. Acum, nu fiecare zi, dar fiecare ceas, fiecare minut e prețios! (*Platonov a apărut în prag și ascultă din ce în ce mai mirat.*) Prin telefon nu vă pot spune decît că s-a întîmplat ceva neobișnuit, îngrijorător. Înțelegeți? Nu vă pot spune la telefon, vă rog să mă credeți. Nu, nu s-a îmbolnăvit, dar e la fel de grav. Chiar așa.

PLATONOV: Ți-ai pierdut mințile? Cu cine vorbești?

ANECİKA (*la telefon*): Am cerut o convorbire de trei minute și îndată vom fi întrerupți. Așa că, vă mai rog o dată să veniți cu primul avion.

PLATONOV: Dă-mi receptorul.

ANECİKA: Nu. (*În receptor.*) Copiii nu-mi dau pace. Vă repet pentru ultima dată că în viață nimic nu este ireparabil, dar că situația poate avea urmări neplăcute, chiar grave. Se poate întîmpla o nenorocire.

PLATONOV (*furios*): Isprăvește!

ANECİKA (*în receptor*): Vă aștept. De la aeroport să veniți direct la mine, la noi. Locuim la căminul ofițerilor. (*Pune receptorul pe furcă.*) Am reușit să-i spun tot și n-am depășit trei minute.

PLATONOV (*amenințător*): Cu cine ai vorbit?

ANECİKA: Cu viceamiralul Ceasovnikov.

PLATONOV: Cine te-a pus?

ANECİKA (*liniștită*): De acum înainte voi face întotdeauna ceea ce cred eu de cuviință.

PLATONOV (*uluit*): Cum ai îndrăznit? Cum ai putut face una ca asta?

ANECİKA: Cum? Uite cum: am ridicat receptorul și am cerut o convorbire cu Leningradul. Mi s-a dat legătura numaidecît. N-a trebuit să aștept deloc. Să știi, Sașa, că de acum înainte am să iau întotdeauna atitudine față de tot ce se petrece în jurul meu. Fie că îți place, fie că nu. Da, chiar dacă nu-ți place. Trebuie să te împaci cu gîndul că s-a sfîrșit cu felul nostru de viață de pînă acum. Am făcut o cotitură de 180 de grade.

PLATONOV: C'ne te-a învățat?

ANECİKA: Tu, Sașa, Chiar tu!

PLATONOV: Eu nu te-am învățat asemenea prostii!

ANECİKA: Dacă te mai duci o dată, fără să-mi spui, la kilometrul 8 sau în altă parte, la ea sau oriunde ar fi, te iau de guler și așa te izbesc de perete, de o să-ți iasă fum pe nări! De acum înainte, n-ai să-ți mai faci de cap. (*Platonov se uită uluit la Anećika.*) Cînd m-ai luat de nevestă, ai știut că sînt o fată simplă. Dacă nu-ți mai plac, nu te țin cu sila. Du-te unde poțtești. Vrei să nu mai vorbesc cu Drozdîha, n-am să mai vorbesc. Vrei să citeșc ziarele, am să citeșc. Vrei să merg cu tine la Clubul ofițerilor, am să merg. Dar și tu, Sașa, va trebui să faci ceea ce-ți cer eu! Și tu ai aceleași obligații. Auzi? Dacă nu ești de acord, poți pleca. Știi doar că există un loc vacant și ești așteptat. Du-te, ce mai stai? Eu sînt o femeie înapoiată, pe care ai luat-o din întîmplare la un bal. O femeie bună doar să-ți îngrijească de casă, nu o intelectuală. Hai, du-te, pleacă! (*O pauză.*)

PLATONOV: Asta începe să-mi placă!

ANECİKA (*furciasă*): Mă bucur că ți-am ghicit dorința. Hai, du-te odată, nerușinatule! N-avea grijă, am să mă descurc eu și singură, am

să-mi crească copiii și fără ajutorul dumitale! Mă lipsesc de asemenea comoară!

PLATONOV: Anecika dragă!

ANECIKA: Nu sînt „draga“ dumitale!

PLATONOV: N-am să plec niciodată de aici, de lângă tine.

ANECIKA (*abia stăpînindu-și plînsul*): Eu nu te țin cu sila. Chiar dacă pleci, tot am să citesc gazetele. (*Ia o gazetă de pe masă.*) Poftim: „Discuții furtunoase în Camera Comunelor.“ (*Izbucnește în plîns.*)

PLATONOV: Anecika dragă, fetița mea!

ANECIKA (*plîngînd*): Du-te! Du-te la kilometrul 8.

PLATONOV: Nu m-am dus decît o singură dată acolo. A fost prima și ultima oară.

ANECIKA (*plîngînd*): Nu știu dacă a fost prima oară, dar ultima, e sigur!

PLATONOV: Ultima, te rog să mă crezi!

ANECIKA: De acum înainte am să mă amestec în toate cele, da, în toate cele!

PLATONOV: Bine, n-am nimic împotrivă.

ANECIKA: Va trebui să-mi spui unde ai fost, ce ai făcut, cu cine te-ai certat, ce ai greșit, de ce te doare capul, ce te apasă pe suflet. Ai să-mi spui tot? Absolut tot? Răspunde!

PLATONOV: Absolut tot.

ANECIKA: Bărbatul și nevasta nu trebuie să-și ascundă nimic unul altuia, auzi?

PLATONOV: Da.

ANECIKA: Iar dacă ai să te mai duci acolo, am să te spun fetițelor și n-or să mai vrea să știe de tine, fiindcă tot la mine țin mai mult.

PLATONOV: E adevărat că țin mai mult la tine. (*O pauză.*)

ANECIKA (*neîncrezătoare*): Cum se face că acum mă aprobi în toate?

PLATONOV: De ce te-aș contrazice, dacă sînt de acord?

ANECIKA: Cu tot ce ți-am spus?

PLATONOV: Cu tot.

ANECIKA: Pe cuvîntul tău de comunist?

PLATONOV: Pe cuvîntul meu de comunist. (*O pauză.*)

ANECIKA: Ia vezi, fetițele dorm?

PLATONOV (*se duce în camera alăturată și se întoarce*): Dorm.

ANECIKA: Le iubești?

PLATONOV: Mai întrebî?

ANECIKA: Bine, dar parcă îți doreai un băiat?

PLATONOV: Îmi doream.

ANECIKA: Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă, Sașa. Mă simt deodată atît de ușoară, de parcă aș avea aripi. N-ai și tu același sentiment?

PLATONOV: Da, și eu îmi simt inima ușoară.

ANECIKA: Nu cred, Sașa, sînt sigură că tu te frămînti. Ți-ai luat o mare răspundere. Cine șt'e cîte neplăceri te mai așteaptă. Vezi că am aflat tot? Așa va fi și pe viitor. De ce taci?

PLATONOV: Mă gîndesc.

ANECIKA: La cine?

PLATONOV: La tine.

ANECIKA: Și ce gîndești tu despre mine?

PLATONOV: Numai lucruri bune.

ANECIKA: Și nu regreti deloc că în seara aceea, la Peterhof, te-ai oprit lângă mine?

PLATONOV: Cîtuși de puțin.

ANECIKA: N'ci un pic?

PLATONOV: Nici un pic.

ANECIKA (*oftînd ușurată*): Nici eu. Știi, Sașa, ce impresie am?... Uite, deși avem copii, un cămin, sîntem o familie, dormim în același pat... de șase ani... totuși, parcă abia acum începe căsnicia noastră. Înțelegi?

PLATONOV: Înțeleg.

ANECIKA: Știi cum mă uit eu la tine?

PLATONOV: Cum?

ANECIKA: Ca la soare. (*Pauză.*) Dar tu la mine?

PLATONOV: Tot așa.

ANECIKA: Abia de-azi mă simt cu adevărat soția ta.

PLATONOV: Și eu un adevărat soț.

ANECIKA: Copiii dorm?

PLATONOV: Dorm.

ANECIKA: Atunci, să stingem lumina. (*Platonov se duce spre comutator.*)

(*Cheiful. Se înserează. Se văd lumina escadrei. Împotriva vîntului, fără să-și dea seama că merg în același pas, înaintează doi amirali: Minicev, șeful Direcției Politice, membru al Consiliului Militar, și Ceasovnikov-tatăl. Felul în care merg alături în tăcere amîntește de drumul pe care l-au făcut de curînd împreună Platonov și Ceasovnikov, deși între cele două scene există și unele deosebiri. Acum se zăresc stelele negre pe epoleții aurii de viceamiral, fularele albe și frunzele de stejar scîlpînd pe cozocul caschetelor. La un moment dat*

se opresc, se uită în zare și ascultă
vuietul valurilor.)

MINICEV : Auzi oceanul.

CEASOVNIKOV : Cum mai vinuește !

MINICEV : Ai navigat vreodată pe
Pacific ?

CEASOVNIKOV : Nu.

MINICEV : Aici parcă ai avea în față
tot globul pămîntesc.

CEASOVNIKOV : Da, de aici se des-
chide o perspectivă largă.

MINICEV : Dacă mergi drept înainte,
ajungi în China ; dacă o iei la dreap-
ta, în India, în Indonezia și în Cey-
lon ; în direcția asta se găsește Ja-
ponia, acolo-i San Francisco, iar
dincolo e Australia.

CEASOVNIKOV : Ca în basme : dacă
o iei într-o parte, dai de țara împă-
ratului cu fata cea frumoasă ; dacă
o iei în cealaltă, ajungi în împărăția
fermecată cu arbori cîntători...

MINICEV (*zimbînd cu țîlc*) : Dar poți
să ajungi și în țara balaurului. (*După
o clipă de tăcere.*) Cine s-a găsit să-ți
transmită niște informații atît de
fanteziste și cu ce scop ? A circulat
într-adevăr un zvon, dar nu s-a
confirmat. Dacă s-ar fi întîmplat
ceva grav, nu se putea ca eu, care
sînt membru al Consiliului Militar
și totodată șeful Direcției Politice,
adică un fel de Ianus, să nu fi știut
nimic. Dacă n-aș fi aflat într-o ca-
litate, aș fi aflat măcar în cealaltă.
Dar... mai știi ? (*În glumă.*) Asta o
spun în sens autocritic, firește. (*O
pauză.*) E singurul dumitale copil ?

CEASOVNIKOV : Da, unicul.

MINICEV : Cam primejdios... (*Uitînd-
du-se spre ocean.*) Cum ai călătorit
cu avionul ?

CEASOVNIKOV : Fără peripeții.

MINICEV : Eu mi-am pierdut primul
copil cînd nu-mplinisese încă nici un
an. Nevastă-mea a ajuns atunci într-o
stare foarte gravă. Medicii se temeau
să nu-și piardă mințile. Într-o zi
mi-a spus : „Ivan Timofeevici,
de-o fi să avem mulți copii, cu atît
mai bine !“ Acum avem cinci. Maică-
mea i-a născut pe ai ei în același
pat în care a venit și ea pe lume și
în care a murit. Nevastă-mea însă
l-a născut pe primul pe țărmlul
Balticei, în timpul blocadei. Nîna și
Volodea s-au născut la Cercul Polar ;
Piotr, pe țărmlul Mării Negre, iar cel
mai mic, aici, în Extremul Orient.

CEASOVNIKOV : Te-au cam plimbat...

MINICEV (*glumînd*) : Așa e slujba.

Dumneata, tovarășe viceamiral, mi
se pare că n-ai prea avut parte de
un cămin.

CEASOVNIKOV (*privind spre ocean*) :
Soția mea a murit de mult, în timpul
blocadei.

MINICEV (*după ce-și drege glasul*) :
Așa... (*După o clipă de tăcere.*) Băia-
tul dumitale scrie gazeturi. Îi văd
adesea numele în gazeta escadrei.

CEASOVNIKOV (*încruntat*) : Niște
fleacuri fără importanță.

MINICEV : Nu cred, doar din cînd în
cînd publică și în presa centrală a
flotei.

CEASOVNIKOV : Mă mir și eu că i
se dă atîta importanță.

MINICEV : Cine știe, s-ar putea să
devină un poet adevărat.

CEASOVNIKOV : Are douăzeci și șap-
te de ani și să nu uităm că, la vîrsta
lui, Lermontov își încheiase cariera
literară.

MINICEV : Da, numai fiindcă nu l-au
lăsat altii să continue, l-au ucis.
(*O pauză.*)

CEASOVNIKOV : Iartă-mă, am și uitat
să te felicit pentru avansarea în gra-
dul de viceamiral.

MINICEV (*rizînd*) : Ai pentru a treia
oară acest prilej. Mai ții minte ce
zarvă s-a iscat atunci cînd...

CEASOVNIKOV : Da, da, era prin
nouă sute patruzeci și doi.

MINICEV : Și trei. Atunci am ajuns
din viceamiral căpitan de rangul
doi. A doua oară am fost retrogra-
dat pe motive discutabile, după pă-
rerea mea, care puteau fi interpre-
tate în favoarea sau în defavoarea
mea. Așadar, acum e a treia oară.
(*Oftează.*) Scuză-mă. (*Își scoate cas-
cheta.*) Între timp, am încărunțit, dar
în general... (*Începe să ridă.*) Un
drum fără cotituri îți se pare mai
lung, are să îți-o confirme orice șofer.

Dumneata, cînd ai intrat în marină ?

CEASOVNIKOV : În douăzeci și trei,
la apelul Comsomolului.

MINICEV : Au trecut ceva anișori !
Și eu am fost recomandat de Com-
somol, de raionul din Krasnaia
Presnia.

CEASOVNIKOV : Mi-am început ca-
riera pe vasul „Profintern“, iar dum-
neata, dacă nu mă înșel, pe „Kom-
somolet“. Așa-i ?

MINICEV : Exact. Pe vremuri se nu-
mea „Ocean“. Pe urmă, am trecut
pe „Oktiabr“. (*Tace o clipă și as-
cultă.*) Vuietul e din ce în ce mai
puternic.

CEASOVNIKOV : S-a anunțat furtună?
MINICEV : Păi, dacă n-ar fi bîntuit de furtună, nici n-ar mai fi ocean, ar fi o baltă stătută.

(Din întineric se ivește un ofițer de marină din statul-major.)

OFIȚERUL DE STAT-MAJOR (salutînd) : Tovarășe viceamiral, locotenentul-major Ceasovnikov nu se află pe vas. Am dat ordin să fie căutat.
MINICEV : Doar nu-i un ac. Trebuie să-l gășiți. Dar Platonov ?

OFIȚERUL DE STAT-MAJOR : E la secția operativă. Am trimis un currier să-l cheme.

(Apare Zub, gîfîind ca un om care s-a grăbit.)

ZUB (ducînd mîna la chipiu) : Tovarășe viceamiral, mă prezint la ordinul dumneavoastră : căpitan de rangul întîii, Zub.

MINICEV : Faceți cunoștință.

CEASOVNIKOV : Ceasovnikov. (Zub se uită la el oarecum speriat.)

MINICEV : Cum o mai duci cu ficatul ? Te mai necăjește ? (Către Ceasovnikov.) Știi, pe Mitrofan Ignatievici l-am trimis la Essentuki, să facă o cură de apă minerală ca să-și mai dreagă ficatul. Și fiindcă medicul îi interzisese să mănînce friptură, îndată ce s-a întors de la băi, cînd i s-a prezentat meniul spre aprobare, a scris peste el cu creionul roșu următoarea rezoluție : „A se reintroduce friptura — Zub.” (Către Zub.) După cîte am auzit, Mitrofan Ignatievici, ai și fost poreclit în flotă : „Reabilitarea fripturii“.

ZUB : Cîte nu se spun pe socoteala oamenilor cînd nu sînt de față !

MINICEV : Cum stați cu pregătirile în vederea misiunii ?

ZUB : S-au luat toate măsurile.

MINICEV : Dar pe „Vzvolnovannii“ ce se aude ?

ZUB (oarecum speriat) : Pe „Vzvolnovannii“ nu s-a întîmplat nici un eveniment neobișnuit.

MINICEV : Dar cu Ceasovnikov ?

ZUB : Așa cum v-am raportat, zvonul nu se confirmă.

MINICEV : Ai cercetat personal cazul ?

ZUB : Da.

MINICEV : Și n-a băut nici măcar un pîhărel mai mult ?

ZUB (încurcat) : Nu există dovezi.

MINICEV : Cui i-ai cerut informații ?

ZUB : L-am interogat pe căpitanul de rangul trei Tuman, secundul vasului, și pe cartnicul Zadornov, care era de cart în seara respectivă, iar căpitanul Doncenko mi-a comunicat că în noaptea de sîmbătă spre duminică n-a fost arestat nimeni.

MINICEV : Dar cu Platonov ai stat de vorbă ?

ZUB : Bineînțeles. În primul rînd cu el.

MINICEV : În Platonov se poate avea încredere. Dar la statul-major ai raportat ?

ZUB : L-am însărcinat pe căpitanul locotenent Kuklin să se ocupe în continuare de acest caz.

CEASOVNIKOV : Pe Kuklin îl cunosc, mi-a fost elev.

(Apare ofițerul de stat-major, însoțit de Ceasovnikov-fiul.)

CEASOVNIKOV-FIUL : Tovarășe viceamiral, mă prezint la ordinul dumneavoastră... (Dă cu ochii de tatăl său și înlemnește.)

MINICEV : Vă cunoașteți ?

CEASOVNIKOV-TATĂL : Ne-am mai întîlnit cîndva. Ei, bine te-am găsit !

CEASOVNIKOV-FIUL : Bine ai venit, tată.

MINICEV : Să mă întorc cu spatele ?

CEASOVNIKOV-TATĂL : Avem timp acasă de efuziuni. (Către fiul său.)

Ei, marinarule, cum o duci ?

CEASOVNIKOV-FIUL (după o clipă de tăcere) : Sînt sănătos.

CEASOVNIKOV-TATĂL (pe un ton ironic, ca să-și ascundă tulburarea) : Nu s-ar zice. Parcă te-ai mai tras la față și nu mai ești așa tanțos ca înainte. Te pomenești că te-ai însurat ?

ZUB : Nu, tovarășe viceamiral, e tot burlac.

MINICEV : Aici la noi, în Extremul Orient, sînt cam puține fete de măritat. Ar fi cazul să lansăm un apel. (O pauză.)

CEASOVNIKOV-FIUL : Ai venit pentru multă vreme, tată ? (Ceasovnikov-tatăl se codește să răspundă.)

MINICEV : Spune-i pentru ce ai venit pînă aici cu avionul, făcînd patru escale. Of, copiii, copiii ! E mai mică bucuria de a-i avea decît amărăciunea de a nu-i avea...

CEASOVNIKOV-TATĂL (sever) : A ajuns pînă la mine zvonul că tu aici... îți faci de cap. Chefuiești. Dar pe cît se pare, au fost doar birfeli, nimic nu-i adevărat.

CEASOVNIKOV-FIUL : Nu, nimic. Nimic nu-i adevărat. (*Se uită la tatăl său și se răzgîndește brusc.*) Ba este. (*O pauză prelungită.*)

MINICEV : Cum să fie, de vreme ce nu s-a întîmplat nimic ?

CEASOVNIKOV-FIUL : Și, totuși, este.

MINICEV (*către Zub, reținut*) : Ei, ce zici ?

ZUB : Tovarășe locotenent-major, te rog să nu scornești nimic. Aici nu ești poet, ci ofițer de marină.

CEASOVNIKOV-FIUL (*dezvădăjduit*) : Vă rog să mă credeți, tovarășe viceamiral. E adevărat, tată. Totul e adevărat. M-am îmbătat dinadins, cu bună știre. A fost o faptă premeditată. Am umblat cu mantaua deschisă și cu șireturile de la pantofi, desfăcute, cu capul gol. Cînd patrula a vrut să mă aresteze, m-am opus. Am făcut intenționat scandal. Așa s-au petrecut lucrurile. Tot ce se spune e adevărat.

ZUB (*năucit*) : Am cercetat personal cazul.

MINICEV : Asta întrece povestea cu friptura. (*Sever.*) Locotenent-major, fă bine și povestește cum s-au petrecut lucrurile.

CEASOVNIKOV-FIUL : V-am spus totul, tovarășe viceamiral. S'ngurul vinovat sînt eu. Nu e vinovat nici șeful de stat-major, nici secundul, nici cartnicul, nici comandantul. Vă rog să-i scoateți pe toți din cauză. Consecințele trebuie să le suport eu și numai eu.

MINICEV (*aspru*) : Asta o vom hotări noi.

CEASOVNIKOV-TATĂL (*cu amărăciune și dispreț*) : Mai faci și pe mărinosul !

MINICEV (*incrunțat*) : Și eu credeam că în Platonov se poate avea încredere !

CEASOVNIKOV-FIUL : Nimeni nu merită mai multă încredere decît el.

MINICEV : Nu. Dacă a vrut să ne inducă în eroare, nu merită.

CEASOVNIKOV-FIUL : N-a vrut să vă inducă în eroare, a urmărit cu totul altceva.

MINICEV : Și, mă rog, ce scopuri înalte a urmărit ?

CEASOVNIKOV-FIUL : A vrut să ia totul asupra lui. Cînd patrula m-a adus la bord, m-a dat în primire lui Tuman. Acesta a întocmit un raport pe care Platonov l-a rupt și l-a aruncat la coș.

MINICEV : A rupt raportul ? Și l-a aruncat la coș ? Așa.

CEASOVNIKOV-FIUL : L-a rupt fiindcă e convins că sînt necesar flotei și flota mie.

MINICEV : Că dumneata ești necesar flotei ? Așa. Și că flota ți-e necesară dumitale ? Așa. Mai departe ?

CEASOVNIKOV-FIUL : Justă sau greșită, asta e convingerea lui. Asta și nu alta. Și cînd el e convins de un lucru, nu-i chip să-l clinești. Merge pînă în pinzele albe. A luat totul asupra lui. Absolut totul. Pe răspunderea lui personală de comandant al navei, de comunist. Atunci, se poate spune oare că a mințit ? Numai un om de nimic poate viri la apă pe cel care își asumă toată răspunderea, apărînd un prieten cinstit, și e gata să suporte toate consecințele.

(*Apare Platonov.*)

PLATONOV (*gîfîind*) : Tovarășe viceamiral, mă prezint la ordinul dumneavoastră. Căpitanul de rangul trei Platonov.

MINICEV (*după ce-i aruncă o privire lui Platonov, se adresează din nou lui Ceasovnikov-fiul*) : Continuă.

CEASOVNIKOV-FIUL (*a întîlnit privirea lui Platonov și e dezvădăjduit*) : Iată de ce nici un om din echipaj nu i-a înșelat niciodată încrederea. N'menea, în afară de mine, tovarășe viceamiral ! (*Întîlnește din nou privirea lui Platonov.*) Eu sînt primul. (*Plecînd ochii.*) Iartă-mă, tată.

CEASOVNIKOV-TATĂL : Bravo, băiete, după ce ai făcut o asemenea ispravă, nici nu-ți dai măcar osteneala s-o ascunzi. (*Salută militărește pe Minicev, pe Zub, pe ofițerul de stat-major, apoi se duce la Platonov și, fără să-i spună un cuvînt, îl ia de umeri și-l zgîlție. După aceea, fără să mai privească înapoi, se îndepărtează pe chei.*)

CEASOVNIKOV-FIUL (*către tatăl său, din urmă*) : Tu m-ai învățat să nu ascund nimic. Nu mi-am făcut decît datoria. (*Ceasovnikov-tatăl nu-i răspunde și își continuă drumul pe chei, cu același pas măsurat, pînă ce dispăre în întuneric. Crește vîntul oceanului.*)

ZUB (*amărit*) : I-am spus eu lui...

MINICEV : Ce i-ai spus ?

ZUB : Demobilizează-l și sfîrșește povestea !

MINICEV : Și ce ți-a răspuns ?

ZUB (*desperat*) : Și-a apărat cu încă-

păținare punctul de vedere. (O pauză.)

MINICEV (căt-re Platonov): Ai rupt cu mîna dumitale raportul? (Platonov tace.) Și l-ai aruncat la coș? (Platonov tace.) Și pe cartnic tot dumneata l-ai învățat să tacă? (Platonov tace.) Așadar, totul a pornit de la dumneata? Ți-ai asumat singur răspunderea? Ai garantat singur pentru el? (Se plimbă îngindurat încolo și încoace.) Ai procedat numai după capul dumitale. Fără să te consulți cu nimeni. Așa-i? (Pe neașteptate.) De cînd ești în marină?

PLATONOV: Am intrat la școala navală în 1950.

MINICEV: Și cum ai ajuns la școala navală?

PLATONOV: Am fost trimis de Comitetul raional al Comsomolului.

MINICEV (pe gînduri): Al cărui raion?

PLATONOV: Raionul Vasilievski Ostrov din Leningrad.

MINICEV: Singur ai cerut să fii trimis?

PLATONOV: Singur.

MINICEV: Și raportul tot singur l-ai rupt. (Clătînînd din cap.) După cum, tot singur ai cerut să intri în marină. Toate le faci singur! Dar... (Iar se plimbă de colo pînă colo.) Bine ai făcut... că ai intrat în marină. Vezi, Zub, și marina militară își are poezia ei. Între un poet și un marinar nu există o deosebire atît de mare cum crezi dumneata. (Căt-re Platonov, aspru.) Și acum tot singur... ai să te prezinți din partea mea la comenduire, pe strada Vokzalnaia 4, la etajul întîii, pe coridorul din dreapta, la căpitanul Doncenko, și ai să raportezi că ai fost pedepsit. (O pauză.) Execuți cinci zile de arest. (O pauză.) Și pentru că l-ai corupt pe cartnic, alte cinci zile. (O pauză.) Executarea, după întoarcerea din călătorie. (Căt-re Zub.) Raportezi la Moscova măsurile disciplinare luate. (Își scoate cascheta și-și trece mîna peste frunte. A ieșit luna și razele ei poaleiesc cu argint firele cărunte din părul lui Minicev, care ascultă atent vîietul valurilor.) Oceanul!... (După ce se uită la cei doi ofițeri care stau nemișcați.) Într-adevăr, de aici se deschide o perspectivă largă. (Se stinge lumina.)

(...Și acum răsună același vals care s-a cîntat cu șase ani în urmă în par-

cul de la Peterhof, la balul absolvenților. E valsul de despărțire al marinarilor.

Comandamentul flotei dă o serbare în cinstea marinarilor și a ofițerilor escadrei care pleacă în misiune. O sală de la clubul flotei. În fund, un perete de sticlă prin care se văd în radă luminile navelor din escadră, care au ridicat pavoazul electric. În interior, coloanele sînt luminate de reflectoare. În dreapta scenei, Platonov și Anecika se uită în tăcere la perechile care dansează. La un moment dat, apare printre perechi Alioșa din Ansamblul artistic, care cîntă cu glasul lui răsunător.)

ALIOȘA:

Trecură anii ca dîra navei,
Da-n veci nu poate clinti nimic,
Mîndria noastră, simbol al slavei,
Viteaza flotă din Pacific.

ANECIKA (săltînd din umeri ca Alioșa): El cînta „Ah, femei, femei, femei“?

PLATONOV (rizînd): Da, el.
(Ceasovnikov se apropie de ei.)

PLATONOV: Cum, ești singur?

CEASOVNIKOV: Dar cu cine ai vrea să fiu?

PLATONOV (încurcat): Unde-i taică-tău?

CEASOVNIKOV: S-a urcat în avion și și-a luat zborul fără un cuvînt de rămas bun. Așa-i tata. Nu-l știi? (Arătînd spre Kuklin, care se îndreaptă spre ei, la braț cu Liolia.) N-am ce zice! Din punct de vedere formal, a avut dreptate.

PLATONOV: Din punct de vedere formal, da.

CEASOVNIKOV:: Ce zici, îi dăm mîna? Tot formal.

PLATONOV: Formal, da.

(Kuklin și Liolia s-au apropiat.)

KUKLIN: Noroc și voie bună, băieți.

PLATONOV: Bună seara. (Ceasovnikov tace.)

KUKLIN: La ora cinci ridicați ancora?

PLATONOV: Da.

KUKLIN: Avionul meu își ia zborul la ora patru. Nu mai apuc să vîn cu Maria pe chei să fluturăm baltista în urma voastră.

PLATONOV: Nu-i nimic.

KUKLIN: Bineînțeles, vouă, care plecați la ecuator, nu vă pasă de ni-

mic. Eu însă rămân să-mi rod coatele la birou.

LIOLIA : Ei, și ce mare scofală e să pleci la ecuator. Am auzit că acolo te înăbuși de căldură și oamenii sînt veșnic uzi. Ba îi plouă, ba curg sudorile de pe ei.

KUKLIN : Of, Liolecika ! Cînd judeci așa, orice lucru își pierde farmecul. (Către Platonov.) Ieri am raportat telefonic la statul-major că pe vasul tău totul merge strună.

PLATONOV : Mulțumesc. (O pauză.)

KUKLIN : Ei, și acum, la despărțire, să vă mai spun ceva, băieți, cînd o să vă luați la trîntă cu zeul Neptun, sau cînd o să ajungeți la Iava și o să admirați peștii zburători, să vă aduceți aminte de cel de-al treilea mușchetar. (Platonov și Ceasovnikov schimbă o privire în tăcere.) De, băieți, nici marea nu se potolește decît după furtună. (O pauză.)

CEASOVNIKOV : Ascultă, Platoșka, îți mai aduci aminte că la Peterhof am avut un coleg Slavka Kuklin ?

PLATONOV : Da, mi-aduc aminte.

CEASOVNIKOV : Tare aș vrea să știu pe unde o fi el acum ? (O pauză.)

KUKLIN : Ei, drum bun.

PLATONOV : Călătorie plăcută.

LIOLIA : Good bye !

(Înainte de a pleca, Kuklin mai ridică o dată mîna și mișcă din degete, așa cum saluta el de obicei. Liolia le face și ea un semn de despărțire cu mîna. Apoi, se duc să danseze. Platonov și Ceasovnikov schimbă din nou o privire.)

ANECIKA : De, se mai întîmplă ! (O pauză.) Ei și acum, că ați rămas numai doi mușchetari, n-ar strica să adoptați un al treilea. Vă propun să mă alegeți pe mine, deși mușchetar cu fustă nu s-a mai pomenit, și să mă invitați pe loc la dans, că abia aștept. (Platonov și Ceasovnikov se privesc în tăcere.)

PLATONOV : Valsul ăsta ți-l cedez ție, afurisitul !

(Anecika și Ceasovnikov se îndreaptă spre perechile care dansează.)

CEASOVNIKOV (cu ironie și tristețe) : Numele ?

ANECIKA : Platonova.

CEASOVNIKOV : Prenumele ?

ANECIKA : Anna.

CEASOVNIKOV : Numele după tată ?

ANECIKA : Ivanovna.

CEASOVNIKOV : Situația familială ?
ANECIKA (stingherită și fericită) : Acum e într-adevăr bună, Kostik. (Se pierd printre celelalte perechi. Apar și dispar perechi tinere, cu fețele îmbujorate. Platonov le privește dus pe gînduri. Treptat, valsul de despărțire se stinge și perechile de dansatori dispar pe rînd...)

(...Din nou, întinderea nesfirșită a oceanului, lumina rece a lunii în mișcare, luminile de navigație ale escadreii sclipind printre valurile spumegînde. Puntea de comandă a contratorpilorului „Vzvolnovannii“ s-a înclinat și mai tare.)

MEGAFONUL : Tunet 44 ! Tunet 44 ! Aici, Fulger ! Aici, Fulger ! Mă auzi ? Trec pe recepție. Forța vîntului în creștere. Sintem aproape de epicentrul taifunului. Ce se aude la voi ?

PLATONOV (la microfon) : Totul e în ordine.

MEGAFONUL : Care e gradul de înclinație al navei ? (Prin megafon se aude un trăsnet îngrozitor de puternic.) Care e gradul de navigație al na... (Apoi nu se mai aude nimic.)

PLATONOV (către Zadornov) : Raportați vasului comandant prin proiector : Înclinația navei a atins 40 de grade. Condițiile tehnice ne permit să înfruntăm taifunul. (Semnalizatorii apar pe punte, care ba se ridică, ba coboară, zgîlțuită de valuri uriașe, și transmit printr-un proiector, care se aprinde și se stinge, situația vasului. Platonov întilnește din nou privirea lui Ceasovnikov și întoarce capul.)

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Ia spune, Platoșka, cîți inși ai recomandat pînă acum spre a fi primiți în partid ?

GÎNDUL LUI PLATONOV : Opt.

GÎNDUL LUI CEASOVNIKOV : Ce-ai zice de-al nouălea ?

GÎNDUL LUI PLATONOV (în timp ce fața lui capătă o expresie aspră) : Să mă mai gîndesc.

ZADORNOV : Tovarășe comandant, raportează vasului comandant : „Condițiile tehnice ne permit să înfruntăm taifunul“.

PLATONOV : Mai adaugă : „Moralul echipajului, de asemenea.“

(Se dau din nou semnale luminoase. Contratorpilorul „Vzvolnovannii“ e gata să înfrunte taifunul.)